

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

21 maart 2000

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

BELEIDSNOTA LEEFMILIEU 1999-2004

BELEIDSNOTA LANDBOUW 1999-2004

Inhoud

Nr. 45

Dinsdag 21 maart 2000

Berichten van verhindering	1
Beleidsplan	
Indiening en verwijzing	1
Voorstellen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Voorstel van resolutie	
Indiening en verwijzing	1
Verslag van het Rekenhof	
Indiening en verwijzing	1
Verslagen	
Indiening	2
Met redenen omklede moties	
Indiening	2
Mededeling van de Vlaamse regering	
Indiening	4
Jaarverslagen	
Indiening	4
Mededelingen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap	
Indiening	4
Mededelingen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV)	
Indiening	6
Mededelingen van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (MiNa-Raad)	
Indiening	6
Mededelingen van het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek	
Indiening	6
Kennisgevingen van het Arbitragehof	
Indiening	7

Beleidsnota Leefmilieu 1999-2004, ingediend door mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw – 141 (1999-2000) – Nr. 1	
Bespreking	7
Sprekers : de heren Joachim Coens, Johan Malcorps, Eric Van Rompuy en Patrick Lachaert, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Bruno Tobback en Jef Van Looy, mevrouw Isabel Vertriest, de heren Jos Bex, Paul Wille, Jacques Timmermans en minister Vera Dua	
Met redenen omklede moties	44
 Beleidsnota Landbouw 1999-2004, ingediend door mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw – 142 (1999-2000) – Nr. 1	
Bespreking	44
Sprekers : de heren Jos De Meyer, Francis Vermeiren en Eric Van Rompuy en minister Vera Dua	
 Regeling van de werkzaamheden	47
 Rechtzetting Middagvergadering 44 van woensdag 15 maart 2000	48

VOORZITTER : De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 14.13 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Niki De Gryze, Johan Weyts : gezondheidsredenen ;

Johan De Roo : ambtsverplichtingen.

BELEIDSPLAN**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende beleidsplan werd ingediend :

- Beleidsplan Kinderopvang – Blauwdruk voor een toekomstgerichte uitbouw van het kinderopvanglandschap in Vlaanderen, ingediend door mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen – 237 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen.
-

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : De volgende voorstellen van decreet werden ingediend :

- Voorstel van decreet van de heer Johan Malcorps houdende wijziging van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering – 226 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.
  - Voorstel van decreet van mevrouw Veerle Heeren en de heer Gerald Kindermans c.s. houdende wijziging van artikel 90bis van het bosdecreet van 13 juni 1990 – 233 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening.
-

VOORSTEL VAN RESOLUTIE**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende voorstel van resolutie werd ingediend :

- Voorstel van resolutie van de heren Carl Decaluwe, Bart De Smet, Ludwig Caluwé en Jos De Meyer, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbusche en mevrouw Wivina Demeester-De Meyer betreffende het organiseren van autoloze zondagen – 238 (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie.
-

VERSLAG VAN HET REKENHOF**Indiening en verwijzing**

De voorzitter : Het volgende verslag van het Rekenhof werd ingediend :

- Verslag van het Rekenhof over het nazicht van de rekeningen van de NV Participatiemaatschappij Vlaanderen voor de periode van 31 juli 1995 tot 31 december 1998 – 37-A (1999-2000) – Nr. 1.
Verwezen naar de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende verslagen werden ingediend :

- Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport uitgebracht door de heer Peter Gysbrechts over het voorstel van decreet van de heer Carl Decaluwe c.s. houdende wijziging van de decreten betreffende de radio-omroep en de televisie, gecoördineerd op 25 januari 1995
– 55 (1999) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme uitgebracht door mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever en de heer Frans De Cock over het voorstel van resolutie van de heren Eddy Schuermans, Jan Laurys, Jef Van Looy en Johan Weyts en mevrouw Trees Merckx-Van Goey betreffende een Vlaams ondersteunend beleid voor ondernemingen getroffen door de dioxinecontaminatie van 1999
– 70 (1999-2000) – Nr. 3.
- Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme uitgebracht door mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever en de heer Frans De Cock over het ontwerp van decreet houdende een waarborgregeling voor ondernemingen die zijn getroffen door de dioxinecrisis
– 182 (1999-2000) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting uitgebracht door mevrouw Ann De Martelaer over het voorstel van resolutie van de heren John Taylor, Stefaan Platteau, Herman De Reuse, Lucien Suykens, mevrouw Ann De Martelaer en de heer Chris Vandebroeke betreffende aanbevelingen voor een efficiënt subsidiebeleid en -beheer in de gehandicaptensector van de Vlaamse Gemeenschap
– 218 (1999-2000) – Nr. 2.
- Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Herman De Reuse over het voorstel van resolutie van de heren John Taylor, Stefaan Platteau, Herman De Reuse, Lucien Suykens, mevrouw Ann De Martelaer en de heer Chris Vandebroeke betreffende aanbevelingen met betrekking tot de financiële toestand van de

Openbare Psychiatrische Ziekenhuizen van de Vlaamse Gemeenschap
– 222 (1999-2000) – Nr. 2.

- Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme uitgebracht door mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever over de gedachtewisseling over het programmeringsdocument voor Europese cofinanciering van het landbouw- en plattelandsbeleid
– 227 (1999-2000) – Nr. 1.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door mevrouw Isabel Vertriest over de gedachtewisseling over het Uitvoeringsplan Organisch-Biologisch Afval
– 230 (1999-2000) – Nr. 1.
- Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heer Paul Wille over de gedachtewisseling over het Uitvoeringsplan Gescheiden Inzameling Bedrijfsafval van Kleine Ondernemingen
– 234 (1999-2000) – Nr. 1.
- Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid uitgebracht door de heer Julien Demeulenaere over de gedachtewisseling met een delegatie van de Vlaamse Ingenieurskamer over het rapport “Studies van academisch niveau horen thuis aan een universiteit”
– 235 (1999-2000) – Nr. 1.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter : De volgende met redenen omklede moties werden ingediend :

- Met redenen omklede motie van de heren Jacques Laverge, Robert Voorhamme, Jos Stassen en André-Emiel Bogaert tot besluit van de op 14 maart 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Werkgelegenheid 1999-2004
– 155 (1999-2000) – Nr. 2.
- Met redenen omklede motie van de heren Jan Laurys en Eddy Schuermans tot besluit van de

Voorzitter

- op 14 maart 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Werkgelegenheid 1999-2004
– 155 (1999-2000) – Nr. 3.
- Met redenen omklede motie van de heren Jacky Maes, Didier Ramoudt, Jan Loones en mevrouw Veerle Declercq tot besluit van de op 15 maart 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Toerisme 1999-2004
– 156 (1999-2000) – Nr. 2.
  - Met redenen omklede motie van mevrouw Trees Merckx-Van Goey en de heren Joachim Coens en Freddy Sarens tot besluit van de op 15 maart 2000 in plenaire vergadering besproken beleidsnota Toerisme 1999-2004
– 156 (1999-2000) – Nr. 3.
  - Met redenen omklede motie van de heren Luk Van Nieuwenhuysen en Pieter Huybrechts tot besluit van de op 16 maart 2000 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het afsluiten van een samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap inzake het onderwijs in de faciliteitengemeenten en het concurrentieel vervoer
– 239 (1999-2000) – Nr. 1.
  - Met redenen omklede motie van de heren Julien Demeulenaere, Lucien Suykens en Dirk De Cock tot besluit van de op 16 maart 2000 door de heer Luk Van Nieuwenhuysen in commissie gehouden interpellatie tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het afsluiten van een samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap inzake het onderwijs in de faciliteitengemeenten en het concurrentieel vervoer
– 240 (1999-2000) – Nr. 1.
  - Met redenen omklede motie van de heren Dirk De Cock, Herman De Loor en Frans Ramon, mevrouw Dominique Guns en mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht tot besluit van de op 16 maart 2000 door mevrouw Sonja Becq in commissie gehouden interpellatie tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de werking van Vlabinvest
– 241 (1999-2000) – Nr. 1.
  - Met redenen omklede motie van de heren Dirk De Cock, Herman De Loor en Frans Ramon, mevrouw Dominique Guns en mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht tot besluit van de op 16 maart 2000 door de heer Carl Decaluwe in commissie gehouden interpellatie tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de marginalisering van het huurdersbestand in de sociale-woningbouw en bepaalde sociale gevallen die niet kunnen worden opgevangen
– 242 (1999-2000) – Nr. 1.
  - Met redenen omklede motie van de heren Gilbert Bossuyt, Johan De Roo, Stefaan Platteau, Jos Geysels en Chris Vandenbroeke tot besluit van de op 16 maart 2000 door de heer Gilbert Bossuyt in commissie gehouden interpellatie tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de organisatie van de inning van de eigen belastingen
– 243 (1999-2000) – Nr. 1.
  - Met redenen omklede motie van de heer Carl Decaluwe c.s. tot besluit van de op 16 maart 2000 door de heer Carl Decaluwe in commissie gehouden interpellatie tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de marginalisering van het huurdersbestand in de sociale-woningbouw en bepaalde sociale gevallen die niet kunnen worden opgevangen
– 244 (1999-2000) – Nr. 1.
  - Met redenen omklede motie van mevrouw Sonja Becq c.s. tot besluit van de op 16 maart 2000 door mevrouw Sonja Becq in commissie gehouden interpellatie tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Stedelijk Beleid, Huisvesting en Brusselse Aangelegenheden, over de werking van Vlabinvest
– 245 (1999-2000) – Nr. 1.
  - Met redenen omklede motie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen c.s. tot besluit van de op 16 maart 2000 door mevrouw Riet Van Cleuvenbergen in commissie gehouden interpellatie tot de heer Patrick Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden, over de wettelijkheid van de samenstelling van de Vlaamse adviesraden
– 246 (1999-2000) – Nr. 1.

MEDEDELING VAN DE VLAAMSE REGERING**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededeling van de Vlaamse regering werd ingediend :

- Ontwerp van beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Fonds voor de Letteren
(DOC 88/1999-2000).

Deze mededeling van de Vlaamse regering ligt ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

JAARVERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter : De volgende jaarverslagen werden ingediend :

- Verslag van de inspectie over de toestand van het onderwijs 1999 – basisonderwijs
(DOC 84/1999-2000) ;
- Verslag van de inspectie over de toestand van het onderwijs 1999 – secundair onderwijs
(DOC 85/1999-2000) ;
- Verslag van de inspectie over de toestand van het onderwijs 1999 – deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, PMS-centra
(DOC 86/1999-2000).

Deze jaarverslagen liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

MEDEDELINGEN VAN HET MINISTERIE VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP**Indiening**

De voorzitter : De volgende mededelingen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap werden ingediend :

- Nieuwsbrief Langetermijnvisie voor het Schelde-estuarium
(DOC 87/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.01.rvt over het bezwaarschrift vanwege Sint-Niklaas, Algemeen Ziekenhuis Waasland tegen het voornemen tot weigering van erkenning van de functie "Eerste opvang spoedgevallen"
(DOC 89/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.02.rvt over het bezwaarschrift vanwege Sint-Pieters-Leeuw, Home Atlantis tegen het voornemen tot weigering van erkenning voor 14 RVT-bedden vanaf 01.01.2000
(DOC 90/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.03.rvt over het bezwaarschrift vanwege Antwerpen, Residentie Seniorie Ten Clercken tegen het voornemen tot weigering van erkenning voor 14 RVT-bedden vanaf 01.01.2000
(DOC 91/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.04.rvt over het bezwaarschrift vanwege Deurne, Atlantis tegen het voornemen tot weigering van erkenning voor 16 RVT-bedden vanaf 01.01.2000
(DOC 92/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.05.rvt over het bezwaarschrift vanwege Mechelen, NV Milsenhof tegen het voornemen tot weigering van erkenning voor 12 RVT-bedden vanaf 01.01.2000
(DOC 93/1999-2000) ;

Voorzitter

- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.06.rvt over het bezwaarschrift vanwege Aarschot, Rusthuis St. Jozef tegen het voornemen tot weigering van erkenning voor 14 RVT-bedden vanaf 01.01.2000 (DOC 94/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.07.rvt over het bezwaarschrift vanwege Overijse, Residentie Welcome tegen het voornemen tot weigering van erkenning voor 10 RVT-bedden vanaf 01.01.2000 (DOC 95/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.08.rvt over het bezwaarschrift vanwege Drogenbos, Les Jonquières – NV Maiderop tegen het voornemen tot weigering van erkenning voor 10 RVT-bedden vanaf 01.01.2000 (DOC 96/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.09.rvt over het bezwaarschrift vanwege Drogenbos, Les Lilas – NV Maiderop tegen het voornemen tot weigering van erkenning voor 11 RVT-bedden vanaf 01.01.2000 (DOC 97/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.10.rvt over het bezwaarschrift vanwege Overijse, Residentie Eizer tegen het voornemen tot weigering van erkenning voor 11 RVT-bedden vanaf 01.01.2000 (DOC 98/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.11.rvt over het bezwaarschrift vanwege Kraainem, Le Bois Soleil tegen het voornemen tot weigering van erkenning voor 13 RVT-bedden vanaf 01.01.2000 (DOC 99/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.12.rvt over het bezwaarschrift vanwege Zottegem, Residentie De Colfmaecker tegen het voornemen tot weigering van erkenning voor 8 RVT-bedden vanaf 01.01.2000 (DOC 100/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.13.rvt over het bezwaarschrift vanwege Horebeke, Residentie St. Jozef tegen het voornemen tot weigering van erkenning voor 4 RVT-bedden vanaf 01.01.2000 en voor 4 RVT-bedden vanaf 01.02.2000 (DOC 101/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.14.rvt over het bezwaarschrift vanwege Aalter, Adagio tegen het voornemen tot weigering van erkenning voor 8 RVT-bedden vanaf 01.01.2000 (DOC 102/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.15.rvt over het bezwaarschrift vanwege Beersel, Residentie Ter Heide tegen het voornemen tot weigering van erkenning voor 11 RVT-bedden vanaf 01.01.2000 (DOC 103/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.16.rvt over het bezwaarschrift vanwege Sint-Niklaas, Sint-Katharina tegen het voornemen tot weigering van erkenning voor 8 RVT-bedden vanaf 01.01.2000 (DOC 104/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.17.rvt over het bezwaarschrift vanwege Sint Niklaas, AZ Maria Middelaes AZ Waasland tegen het voornemen tot weigering van vergunning tot opstelling van een tweede toestel in een buiten het ziekenhuis gevestigde erkende dienst waarin een magnetische resonantie tomograaf met ingebouwd elektronisch telsysteem wordt opgesteld (DOC 105/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.18.rvt over het bezwaarschrift vanwege Lier, H. Hartziekenhuis vzw tegen het voornemen tot weigering van vergunning tot oprichting van een dienst waarin een magnetische resonantie tomograaf met ingebouwd elektronisch telsysteem wordt opgesteld (DOC 106/1999-2000) ;

Voorzitter

- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.19.rvt over het bezwaarschrift vanwege Brugge, St. Lucas – St. Jozef tegen het voornemen tot weigering van vergunning tot oprichting van een dienst waarin een magnetische resonantie tomograaf met ingebouwd elektronisch telsysteem wordt opgesteld (DOC 107/1999-2000) ;
- Advies van de Vlaamse Adviesraad voor de Erkenning van de Verzorgingsvoorzieningen VAR 2000/00.20.rvt over het bezwaarschrift vanwege Dendermonde, AZ St. Blasius tegen het voornemen tot weigering van vergunning tot oprichting van een dienst waarin een magnetische resonantie tomograaf met ingebouwd elektronisch telsysteem wordt opgesteld (DOC 108/1999-2000).

Deze mededelingen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

MEDEDELINGEN VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN (SERV)
Indiening

De voorzitter : De volgende mededelingen van de SERV werden ingediend :

- Advies over het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering tot uitvoering van het decreet van 13 april 1999 met betrekking tot de private arbeidsbemiddeling in het Vlaamse Gewest (DOC 109/1999-2000) ;
- De inkomsten en uitgaven van het Vlaams milieubeleid : situatie begroting 2000 en prognose 2001-2006 (DOC 110/1999-2000).

Deze mededelingen van de SERV liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

MEDEDELINGEN VAN DE MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN (MiNa-Raad)
Indiening

De voorzitter : De volgende mededelingen van de MiNa-Raad werden ingediend :

- Advies d.d. 9 maart 2000 over het Programma Plattelandsontwikkeling Vlaanderen 2000-2006 (DOC 79/1999-2000) ;
- Studie over de integratie van milieuaspecten in het beleid van provincies en gemeenten (DOC 80/1999-2000) ;
- Briefadvies van 9 december 1999 betreffende de erkenning van de Zuid-West-Vlaamse Natuur- en Milieukoepel (DOC 81/1999-2000).

Deze mededelingen van de MiNa-Raad liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

MEDEDELINGEN VAN HET RAADGEVEND COMITÉ VOOR BIO-ETHIEK
Indiening

De voorzitter : De volgende mededelingen van het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek werden ingediend :

- Advies nr. 11 d.d. 20 december 1999 betreffende het wegnemen van organen en weefsels bij gezonde levende personen, met het oog op transplantatie (DOC 82/1999-2000) ;
- Advies nr. 12 d.d. 10 januari 2000 inzake de juridische bescherming van biotechnologische uitvindingen (DOC 83/1999-2000).

Deze mededelingen van het Raadgevend Comité voor Bio-ethiek liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter : De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage op de afdeling Decreetgevend Secretariaat van het Vlaams Parlement :

- Rolnummer 1877 ;
- Rolnummer 1891.

BELEIDSNOTA Leefmilieu 1999-2004, ingediend door mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw – 141 (1999-2000) Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Leefmilieu 1999-2004, ingediend door mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw.

Ik stel voor de beleidsnota Leefmilieu vandaag af te ronden. Daarna horen we nog twee sprekers, een van de oppositie en een van de meerderheid, over de beleidsnota Landbouw. We kunnen het debat dan morgen voortzetten.

De bespreking is geopend.

De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, vandaag is een nieuwe lente begonnen. Het is het laatste van de vier seizoenen die deze nieuwe regering aansnijdt. Ze heeft al de zomer, de herfst en de winter overleefd, nu is het de beurt aan de lente.

Het lijkt me dan ook het uitgelezen moment om te starten met de beleidsnota Leefmilieu. De vraag is nu of deze nota ook invulling geeft aan deze nieuwe lente en aan de in het regeerakkoord aangekondigde trendbreuk. Daarin staat immers dat de zucht naar een ander beleid nog nooit zo groot was. Voor het eerst hebben we een groene minister op het door de groenen meest kritisch bekeken de-

partement. De verwachtingen zijn dan ook hooggespannen.

Milieu is zonder twijfel een van de snelst evoluerende beleidsdomeinen. Op het moment van de overheveling naar de gewesten was van een echt milieubeleid nauwelijks sprake. De milieuwetgeving was fragmentair en onvolledig. Ook de overheid was amper uitgerust om de steeds groeiende milieuproblematiek te lijf te gaan. 10 tot 15 jaren later vult de Vlaamse milieuwetgeving ettelijke boekdelen. De milieu-administratie is een nog steeds groeiend zwaargewicht binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Mevrouw de minister, wat uw statement op bladzijde 19 betreft : “dat na een periode van ontmanteling van de federale milieu-administraties, er een heropleving van de federale diensten leefmilieu waar te nemen is”, is me niet echt duidelijk of dit nu een afkeuring, een goedkeuring of een loutere vaststelling is.

In de beleidsnota staat duidelijk dat verandering en vernieuwing aan de orde zijn. Toch blijkt dat die vernieuwingsdrang niet zo recent is. Ik moet hier toch even wijzen op de reeds bijna vergeten geschiedenis waar al deze vernieuwingen op teruggaan. Pagina 73 van de beleidsnota stelt dat “Vlaanderen sinds 21 oktober 1997 over een decreet op Natuurbehoud en Natuurlijk Milieu beschikt dat het fundament van een vernieuwend Vlaams natuurbeleid vormt”. De nota haalt tevens het ondertussen aangepaste bosdecreet van 13 juni 1990 aan als een belangrijk basisinstrument voor een vernieuwd bosbeleid. Zoals de gebeurtenissen na de overheveling van de milieubevoegdheden naar de gewesten aantonen, loopt de vernieuwing waarover de beleidsnota spreekt blijkbaar al een tijdje.

De evoluties in de milieusector blijven ingrijpend. Nieuwe inzichten vergen nieuwe initiatieven. Op het internationale vlak zijn er verschuivingen inzake de normerende regeling, de economische instrumenten, de zelfregulering en het onderscheid tussen de private en de publieke betrokkenen. Het leefmilieu heeft niet enkel nood aan continuïteit, maar ook aan een permanente vernieuwing, re-engineering en evaluatie van het beleid. Voor de CVP is het status quo geen uitgangspunt. De ambities moeten hoger liggen. Het beleid van de minister wordt tot nog toe echter vooral door continuïteit gekenmerkt. De persoon van de minister is veranderd, maar het beleid blijft hetzelfde.

Het vroeger bestreden MAP wordt nu – weliswaar onvolledig – uitgevoerd. De Isvag-oven is gesloten, maar wordt nu heropend. De milieuvergunning van

Coens

de oven van Drogenbos wordt gehandhaafd. In de vernieuwingslogica van minister Dua is de nog niet gebouwde oven van Drogenbos opeens geen nieuwe oven meer. Ondanks alle vroegere kritiek, blijven alle lopende milieubeleidsvereenkomsten bestaan. De milieuvriendelijke worden verlengd. De Grondwaterheffing wordt gehandhaafd. De begroting Leefmilieu blinkt dus uit in continuïteit. Enkel de kredieten voor bodemsanering zijn wat gedaald.

De beleidsnota is gestoffeerd met vele elementen uit het MIRA-rapport. De beleidsnota kondigt overigens heel wat nieuwe initiatieven aan, waarvan er vele aansluiten bij het lopende Vlaamse milieubeleidsplan. Los daarvan kan de CVP echter talrijke aangekondigde beleidsinitiatieven principieel ondersteunen.

Zoals we bij ongeveer elke beleidsnota kunnen opmerken, is ook dit exemplaar op veel vlakken voorzichtig en bevat het geen concrete timing of uitgewerkte details. Vorige week nog heeft iemand ons erop gewezen dat men beleidsnota's niet met beleidsbrieven mag verwarren. Dit impliceert echter ook dat beleidsnota's niet mogen worden herleid tot vrijblijvende algemeenheden of tot opsommingen van beleidsinitiatieven. De bespreking zou anders niet zoveel energie mogen vergen.

Het is maar de vraag wie het oneens kan zijn met de doelstellingen van de minister om mens en milieu duurzaam tegen verontreiniging te beschermen, om de natuur te versterken, om de biodiversiteit te bevorderen, om milieuvriendelijk te leven, om de milieu-efficiëntie te verhogen, om de Vlaamse rol in het internationale milieubeleid te versterken en om de dienstbaarheid, de efficiëntie en de transparantie van de overheid verder te verhogen. Niemand kan zich tegen deze statements verzetten. Wie kan het oneens zijn met doelstellingen als het onderzoeken, het streven, het evalueren, het inventariseren, het ontwikkelen, het overleggen of het verwijzen naar werkgroepen? Men kan hierover uiteindelijk niet veel zeggen. Nochtans mag een beleidsnota geen fundamentele keuzes uit de weg gaan.

Ik zou hier concreet twee onduidelijkheden willen aanhalen die de kern van de kritiek van mijn fractie op deze beleidsnota inhouden. De eerste onduidelijkheid betreft de financiering van het milieubeleid. De beleidsnota gaat elk duidelijk antwoord uit de weg. De minister kan de financiering straks in haar antwoord misschien wat verduidelijken.

De SERV heeft berekend dat de minister voor het uitvoeren van de aangegeven beleidsintenties 36 miljard frank extra middelen nodig zal hebben. Deze voorspelling houdt geen rekening met het effect van een eventuele versnelling van de programmering van de waterzuivering ten gevolge van de kritiek van de Europese Commissie. Evenmin omvat ze de kosten die voortvloeien uit de noodzakelijke stimulering van de kleinschalige waterzuiveringsgebieden zonder riolering.

De ingecalculerde kosten voor bodemsanering zijn enkel die voor ambtshalve sanering en niet de kosten die nodig zijn voor een actief bodembeleid met betrekking tot verontreinigde en verlaten industrieterreinen. Ook de kosten die nodig zijn om tot een vrijwillige inkrimping van de varkensstapel over te gaan ontbreken hier.

De SERV berekende dus dat er 36 miljard frank extra middelen nodig zijn, maar heeft een aantal zaken niet opgenomen in die berekening. In de nota staat trouwens geregeld te lezen dat de kosten voor het gewenste beleid zullen stijgen. Ik geef een aantal concrete voorbeelden.

In de kritische succesfactor 11 lezen we bijvoorbeeld: "Het milieubeleid blijft een steeds groeiend beleidsdomein, het takenpakket neemt toe. Dit kan slechts indien er voldoende extra middelen ter beschikking worden gesteld". Wat betekent dit concreet? Op pagina 58 staat dat het saneren van de Vlaamse bodem veel financiële middelen eist. Er zullen fondsen worden opgericht, waaraan alle bedrijven uit bepaalde sectoren moeten bijdragen. Op pagina 110 lezen we dat het gaat over de sanering van 9.000 sites, met een totale kostprijs van 280 miljard frank.

Uit de nota blijkt volgens mij niet duidelijk welke richting de minister wil inslaan met die bodemsaneringsfondsen. Gaat het hier om garantiefondsen, zoals in het voorontwerp van decreet? In dat geval kan men er immers de kosten van de historische verontreiniging niet mee delgen. Als men wel de bedoeling heeft zo die historische bodemverontreiniging te dekken, gaat het eigenlijk voor een stuk over een nieuwe heffing.

Ook wat collectieve waterzuivering betreft is er onduidelijkheid over de kostprijs. Het prijskaartje verbonden aan het RIO-project, oorspronkelijk geraamd op 90 miljard Belgische frank, blijkt een grove onderschatting te zijn. Volgens de nota lopen de schattingen tegenwoordig op tot tussen de 135 en 250 miljard frank.

Coens

Voor het natuurbeleid stellen we hetzelfde vast. Volgens het regeerakkoord streeft de Vlaamse regering naar een aankoopritme van 3.000 hectare per jaar. Dit veronderstelt uiteraard een stijging van de middelen. Volgens de nota zou het hier gaan om een stijging met 1 miljard frank per jaar. Voor bosuitbreiding rijst hetzelfde probleem. U spreekt over de oprichting van een bossenfonds. Ook de administratie heeft meer geld nodig. Er is immers een tekort aan geld, middelen en mensen.

De beleidsnota stelt heel duidelijk dat de stijging van middelen voor financieringsbehoeften groot is. Het MINA-fonds zal een financieringstekort van ongeveer 23 miljard frank hebben in 2006. Bovendien is de samendrukbaarheid van de uitgaven beperkt. Dit alles betekent dat er meer middelen moeten worden vrijgemaakt.

Het is nu bekend dat er heel wat extra middelen nodig zijn. De fundamentele vraag is nu natuurlijk waar die middelen gegenereerd zullen worden. Bestaat daarover een akkoord in de meerderheid ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Wij hebben inderdaad nog geen duidelijkheid over de manier waarop die extra financiering zal gebeuren. Ik denk dat iedereen akkoord gaat met de vaststelling dat het uitvoeren van een inhaaloperatie of gewoon het verderzetten van het beleid enorme kosten met zich zal meebrengen.

Ik wil er toch aan herinneren dat tijdens de vorige kabinetsperiode aan het parlement beloofd was dat begin 1999 een volledig financieringsplan zou worden neergelegd bij de commissie Leefmilieu. Dit is toen niet gebeurd. Bovendien heb ik vastgesteld toen ik minister werd dat dit algemeen financieringsplan er nog niet was. Wij zitten voor het ogenblik dan ook met alle diensten rond de tafel met de bedoeling een goed zicht te krijgen op de verschillende scenario's en hierover prognoses te ontwikkelen. Daarna zal de politieke discussie moeten worden gevoerd. Zowel binnen de meerderheidspartijen als in de commissie voor Leefmilieu moet worden onderzocht hoe we dit financieringstekort kunnen opvullen.

Terzake bestaan er diverse mogelijkheden. We moeten streven naar een goed evenwicht. Een eerste mogelijkheid is een inspanning op het vlak van de algemene middelen, zoals dat tijdens de vorige

zittingsperiode in een resolutie door het parlement werd gevraagd. Een tweede mogelijkheid bestaat uit het opnieuw bekijken van het heffingensysteem. Ook daar moeten we naar streven. We zien dat de heffingen dalen, dus zullen we sowieso iets meer speelruimte krijgen, zodat ze meer regulerend worden. Een derde, niet onbelangrijke mogelijkheid is bekijken of de middelen wel efficiënt worden uitgegeven. Een aantal koerswijzigingen op dit laatste vlak kunnen betekenen dat sommige kosten zullen worden geminimaliseerd. Dit alles kan er voor zorgen dat die zeer hoge kostprijs kan worden gedekt. Wanneer ik vraag om de middelen voor Leefmilieu te verhogen, hoop ik niet alleen op de steun van de meerderheid, maar ook op die van de oppositie.

De heer Joachim Coens : Uit uw antwoord blijkt dat er terzake studies worden uitgevoerd. Zowel een eerste rapport, over de behoeften, als een tweede rapport, over de middelen, zullen in het parlement worden behandeld. Dan zullen we misschien weten met welke middelen we werken. Dit blijft toch een knelpunt : uw beleidsnota reikt een karrenvracht elementen aan en zegt hoeveel die kosten, maar op de vraag hoe men ze allemaal zal financieren komt er geen karrenvracht voorstellen. U zegt het nu ook : dit moet nog worden bekeken en dit zal ooit nog aan het parlement worden voorgelegd.

Ik heb er terzake de regeringsverklaring op nageslagen. Men stelt dat de inkomsten uit heffingen verminderen en dat men ze kan optrekken zodat het niveau van de heffingen behouden wordt. We kunnen u daarin volgen. Ook de minister-president heeft dit verklaard bij de begrotingsbesprekingen.

Maar daarmee alleen wordt het doel niet bereikt, rekening houdend met het gamma aan voorgestelde maatregelen. De regeringsverklaring stelt dat het heffingenniveau gelijk blijft tot 2000/2001, waarna het opnieuw kan worden onderzocht. De beleidsnota behelst echter een termijn tot 2004. Ik zou dan ook graag willen weten wat men daarna gaat doen. Over het kostenplaatje wordt voor oktober echter niets gezegd. Ook van de heer Lachert en de VLD had ik graag vernomen of dit betekent dat de heffingen voor gezinnen en bedrijven kunnen stijgen. Men heeft het in dat verband over de fondsen die sectoraal worden gefinancierd.

Bestaat er een consensus binnen de regering dat alles wordt afgewenteld op deze fondsen of is er een plafonnering ? Komt er geld uit de algemene middelen ? Is er terzake een verschuiving ? Dat

Coens

antwoord ontbreekt in deze nota. Ik wou dit aantekenen, en ik ben daarin duidelijk niet de enige : in diverse maatschappelijke geledingen in Vlaanderen rijst de vraag hoe men dit zal doen.

Als men een kader zou hebben dat duidelijk aangeeft welke de mogelijkheden zijn en hoe men wil plafonneren, dan kan men keuzes aangeven. Pas dan komt de moeilijke vraag. Dan moet men immers een selectie maken uit het gamma aan maatregelen en bijvoorbeeld kiezen of men aan bodemsanering dan wel aan de aankoop van bossen prioriteit geeft. Het blijft voor mij een knelpunt dat de relatie tussen de middelen en wat men ermee doet niet duidelijk is aangegeven in deze beleidsnota. Wellicht zal dit voor andere leden duidelijker zijn, en we zullen met veel aandacht luisteren naar hun verklaringen.

Ik had gehoopt dat ik een antwoord zou krijgen op de vraag hoe de best beschikbare technologie zich in die nieuwe visie verhoudt tot de milieukwaliteitsdoelstellingen. Af en toe wordt er iets gezegd over best beschikbare technologie, maar er wordt heel veel gekozen voor milieukwaliteitsdoelstellingen. In elk dossier is er steeds sprake van een afweging tussen die twee elementen, maar in individuele dossiers is er soms sprake van een scherpe tegenstelling. Hoe kan men daar een kader van antwoord creëren ? Wat is het denkproces ? In welke omstandigheden kiezen we voor de milieukwaliteitsdoelstellingen ? Dat is een belangrijke vraag. De beleidsnota is daar onvoldoende duidelijk over. Deze problematiek zal in elk dossier weer opduiken. In individuele dossiers zoals mestverwerking zal de vraag worden gesteld wat er gevolgd wordt, de best beschikbare technologie of een aantal milieukwaliteitsdoelstellingen ? Dit afwegingskader is cruciaal in een coalitie die met twee uitersten rekening moet houden, ook al staan ze tegenover elkaar. We moeten die kloof proberen te dichten. Een sterke ondersteuning daarvan zou wetenschappelijk onderzoek kunnen zijn. Maar ook daarover vinden we niets terug in de beleidsnota.

De tegenstelling tussen deze twee factoren is vaak aanwezig in concrete milieudossiers zoals huisvuilverbranding. Ik wijs erop dat het altijd moeilijker is om achteraf in het individuele dossier te gaan kijken naar welk van de twee mogelijkheden de voorkeur uitgaat. Het is gemakkelijker als er een beleidsnota bestaat die antwoord geeft op die vragen. Hetzelfde probleem bestaat trouwens in verband met de luchthaven van Zaventem. Zo stelde federaal minister Durant meteen een norm, waarna er

andere vragen opduiken over wat er technologisch en praktisch het best haalbaar is, en over wat er mogelijk is vanuit de bedrijfssector. En dan moet die afweging opnieuw worden gemaakt. Een beleidsnota die hierop ingaat, zou zo een warboel vermijden.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer Coens, ik volg u toch niet helemaal. Ik heb immers net de indruk dat er, wat betreft de best beschikbare technieken, vanuit deze regering serieuze inspanningen gedaan worden. Zo wordt er bijvoorbeeld inzake afvalverbranding, een thema dat mij na aan het hart ligt, een serieuze studie gemaakt door de VITO waarin de verschillende technieken, roosterovens, scheiding, vergisting enzovoort naast elkaar worden gelegd. Vervolgens zoekt men op een objectieve manier naar de juiste keuze.

In het verleden werden door de vorige minister ook wel aanzetten tot studies gegeven. De zaak werd dan echter door een bepaalde lobby overschaduwd. Dit gebeurde in functie van de voortzetting van de bestaande situatie. Ik denk dat er nu een poging gedaan wordt om op een objectieve manier uitsluitsel te geven. We zullen zien. Het kan zijn dat de besluiten van de studies voor sommigen onverwacht zijn, maar op basis daarvan kunnen we nagaan hoe we de milieudoelstellingen en de gezondheid in de omgeving van risicoinstallaties het best kunnen dienen.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Mijn vraag is of u een keuze maakt. Men moet een lijn kiezen inzake het volgen van de best beschikbare technologieën en het ondersteunen van het wetenschappelijk onderzoek. In de commissie gisteren is nog gebleken dat er, mits aanpassing, wellicht aan de best beschikbare technologie beantwoord zal worden. Dat is realiseerbaar. De beleidsnota ontbeert een afwegingskader dat, in functie van de milieukwaliteitsdoelstelling, stelt in welke zones en om welke redenen de best beschikbare technologie al dan niet wordt gevolgd.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer Coens, u hebt in de commissie niet goed geluisterd. Op basis van het verslag van de experts werden twee opmerkingen gemaakt over zaken die beter zouden kunnen. Het antwoord, zowel van Isvag als van de OVAM, was dat ze, mits een aantal technische aanpassingen,

Dua

aan die twee problemen tegemoet kunnen komen. Ze moeten die aanpassingen dan ook doen, waarna het in orde is. Wat is dan uw probleem nog ?

De heer Joachim Coens : Betekent dit dat u de oven niet zult sluiten, als ze die aanpassingen doen ?

Minister Vera Dua : Inderdaad. Ik heb gisteren al gezegd dat het in de gegeven omstandigheden niet mijn bedoeling is om de Isvag-oven nu zomaar te sluiten, althans als de tweede lijn goed functioneert. Ik zou niet eens weten op welke wettelijke basis ik dat kan doen.

De heer Eric Van Rompuy : Op welke basis zult u de Isvag-oven eind 2003 dan wel sluiten ? Waarom zou u specifiek die oven willen sluiten ?

Minister Vera Dua : Enerzijds kan ik, via de Milieu-inspectie, die dan een ambtelijke daad stelt, een installatie sluiten omdat ze niet in orde is met de milieuwetgeving. Ik zal dat niet doen als de installatie goed functioneert. Anderzijds opteren we voor een vervroegde sluiting. Ook de heer Kelchtermans heeft dat vroeger al voorgesteld voor bepaalde installaties en dit werd opgenomen in het vorige huishoudelijke-afvalstoffenplan.

We willen de ISVAG-oven vervroegd sluiten omdat het niet goed is dat een verbrandingsinstallatie temidden van een woonwijk staat. Zo een oven heeft sowieso een uitstoot, ook al beantwoordt die aan de normen. Ten tweede is er op die plek al een enorme historische vervuiling.

De heer Joachim Coens : Zelfs indien het de best mogelijk functionerende oven zou zijn, dan nog hebt u criteria om de oven vervroegd te sluiten. Welke zijn die criteria ? In welke zone gelden ze wel, in welke zone niet ? Gaat het om kwetsbare gebieden inzake gezondheid of inzake milieu ? Die afweging vind ik niet terug in de beleidsnota, hoewel dat precies is wat ik zoek. Als de oven straks de best beschikbare technologie gebruikt en de normen haalt, dan sluit u de oven toch nog, omwille van andere redenen. Het is belangrijk die redenen te kennen, anders kunnen we alle ovens wel sluiten.

Daarnaast is het de vraag waar we met het huisvuil naartoe moeten. In uw nota staat terecht dat huisvuil niet mag worden geëxporteerd naar het buitenland. De afwenteling van milieuproblemen naar het buitenland is inderdaad niet gewenst, maar de

normen voor het storten zullen worden verscherpt, en u zult ovens sluiten. Intussen is er echter een tekort aan capaciteit. Wat wilt u er dan mee doen ? Uw antwoord is preventie, maar in een groeiende economie kunt u met preventie de hoeveelheid afval ten hoogste doen stagneren. Verminderen zal niet mogelijk zijn.

Minister Vera Dua : Er zal een samenspel zijn van preventie, waardoor het restafval zal verminderen, en projecten van alternatieve eindverwerking. Naar ik hoop kunnen die worden gerealiseerd, en zullen zo het tekort kunnen opvangen. Voor die eindverwerking van de restfractie zullen we moeten zorgen voor de best beschikbare techniek.

U ziet een en ander te strak. U hebt in uw inleiding al gezegd dat er een snelle evolutie plaatsgrijpt in de milieusector. De best beschikbare techniek evolueert zeer snel. Dat is een dynamisch proces ten aanzien van kwaliteitsnormen en algemene normen. Bijvoorbeeld de afvalverbranding is zeer snel geëvolueerd op relatief korte termijn. Ook in andere industriële processen zullen we die evolutie kunnen waarnemen. Als het echter op normen aankomt, blijft voor mij de volksgezondheid het uitgangspunt.

De heer Joachim Coens : Die afweging is een belangrijk discussiepunt. U hebt het in de beleidsnota over het aantal gestorven zoogdieren en reptielen, maar veel belangrijker dan die status quaestionis van de natuur in Vlaanderen, hoe belangrijk ook, is die afweging. Over dat andere hebben we in andere rapporten al kunnen lezen, terwijl nog steeds niet duidelijk is hoe u tot beslissingen komt, en welke afweging u maakt.

De twee grote knelpunten in de beleidsnota zijn voor ons dat het financiële deel onduidelijk is en dat we geen duidelijk zicht krijgen op de afweging tussen technologie, kwaliteitsdoelstellingen en milieu.

Ik rond af met enkele aandachtspunten. Voor de CVP zijn er in de komende jaren vier grote uitdagingen in het milieubeleid. Het eerste is het doelgroepenoverleg. Het doelgroepenoverleg is ons inziens heel belangrijk, maar in de beleidsnota komt dit helaas onvoldoende aan bod. Voor de CVP is het duidelijk dat de complexe en technische milieuwetgeving niet meer louter van bovenaf kan worden opgelegd. Zonder overleg en informatie vanwege de doelgroepen kan regelgeving niet meer slagen. Doelgroepen moeten door de overheid worden overtuigd om zich actief in het milieubeleid in te schrijven en moeten daarin dan ook als

Coens

partners worden erkend. Als sectoren zich uit eigen beweging op milieuzorg gaan toeleggen, zal het resultaat op efficiëntere wijze worden bekomen dan wanneer de overheid hiervoor gedetailleerde regels moet gaan vastleggen. De regelgeving moet daarom resultaatgerichter en doorzichtiger worden gemaakt. Er moet een nog sterkere nadruk worden gelegd op milieubeleidsvereenkomsten en bedrijfsinterne milieuzorg. Het doelgroepenbeleid dat nu te versnipperd verloopt, zal daartoe beter moeten worden gebundeld.

Een tweede aandachtspunt is de aanpassing van de administratie. Een resultaatgericht en doorzichtig milieubeleid vergt immers een sterke, homogene en deskundige administratie. In veel dossiers wordt aangetoond dat de administratie nu vaak te gefragmenteerd is om krachtig en eendrachtig te kunnen optreden. Denk maar aan het waterbeleid dat wordt bemoeilijkt omdat waterzuivering, waterbeheersing, waterkwaliteit en drinkwaterbevoorrading verdeeld zitten over verschillende administraties en uitvoeringsorganen. De lijn tussen beleidsvoorbereiding en -uitvoering is vaak onvoldoende duidelijk getrokken. Erger nog is dat de bevolking, de bedrijven en de gemeenten te vaak worden geconfronteerd met administraties die er elk een verschillende opvatting op nahouden zonder zelf op zoek te gaan naar unanimiteit in hun extern optreden.

Ook de taakstelling tussen overheid en de privé-sector komt daarbij kijken. De CVP pleit er dan ook voor dat in de vooropgestelde hervorming van de Vlaamse administratie bijkomende aandacht zou gaan naar een goede taakstelling. Ons inziens moet de beleidsvoorbereiding worden geconcentreerd in de administratie, terwijl de uitvoering via verzelfstandigde eenheden soepel en doelgericht moet kunnen verlopen. Daarenboven moeten we de door de overheid verrichte uitvoerende taken, die in de privé-sector op competitieve basis kunnen gebeuren, in vraag durven stellen. Dit is ons inziens de algemene teneur in de hervorming van de aanpassing van de administratie.

Een derde aandachtspunt is de versterking van het gemeentelijk milieubeleid, niet onbelangrijk in het licht van de nakende gemeenteraadsverkiezingen. De gemeenten kregen in de voorbije tien jaar een groeiende rol in de uitvoering van het milieubeleid. Denk maar aan het afvalbeleid, het waterbeleid en de riolering, de GNOP's, de vergunningen, de eerste handhaving en dergelijke meer. Het wettelijk kader is daarbij bijzonder complex geworden,

waarbij het ambtelijk apparaat de ontwikkeling niet altijd kon bijbenen. Gevolg hiervan is dat de milieu-ambtenaar in veel diensten een nog erg onzekere positie kent. De grootste opdracht inzake milieu en zeker inzake natuur ligt vaak bij de gemeenten met een grote oppervlakte, maar met een zeer dunne bevolking. Deze gemeenten worden inzake bermen, sloten, waterbeheer en rioleringen tot enorme kosten gedwongen die ze amper kunnen dragen.

Wil het gewest tot een succesvol milieubeleid kunnen komen, dan zullen aan de uitvoerder daarvan meer middelen en een betere omkadering moeten worden gegeven. De stroomlijning van de communicatie en het resultaatgericht maken van de procedures zijn daartoe slechts een eerste belangrijke stap. Tussen gemeenten en gewest moet ook een betere informatieoverdracht plaatsvinden. Gemeenten moeten op een vlotte manier statistieken en informatie van het gewest kunnen ontvangen, en omgekeerd. Een optimale afstemming van de informaticasystemen is hiertoe dringend noodzakelijk.

Een vierde prioriteit voor de CVP is de aandacht voor de onmiddellijke leefomgeving van de mens. Leefmilieu is voor de meeste mensen in de eerste plaats hun eigen leefomgeving, hun huis en tuin, het groen in hun onmiddellijke omgeving. De kwaliteit van deze woonomgeving wordt bepaald door kleine milieuhinder, zwerfvuil en geluids-, licht- en geuroverlast. Het zijn problemen die, althans in vergelijking met een heleboel andere milieuproblemen, relatief gemakkelijk te lokaliseren en aan te pakken zijn. Dit is nog braakliggend terrein en we zullen dan ook niet nalaten dienaangaande een decretaal initiatief te nemen. Ook de overheid mag niet twifelen meer inspanningen te leveren om dit probleem fundamenteel aan te pakken. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de twee essentiële uitgangspunten die volgens de VLD het milieubeleid moeten bepalen, zijn de duurzame ontwikkeling en de taak van de overheid.

In de beleidsnota wordt volop geschermd met het begrip duurzame ontwikkeling. Het begrip wordt echter nergens gedefinieerd. Hierdoor kan het te pas en te onpas worden gebruikt en misbruikt. Iedereen kan er zijn eigen invulling aan geven. Noch-

Lachaert

tans moet het begrip de rode draad van het beleid vormen.

Duurzame ontwikkeling houdt voor de liberalen in dat economie, ontwikkeling, ecologie en het sociale aspect niet met elkaar in conflict komen, maar hand in hand gaan zodat een eerbaar compromis voor een win-winsituatie wordt bereikt. Het dient te staan voor een op duurzaamheid gericht beleid waarbij wordt gezocht naar een maximale synergie tussen de verschillende componenten.

De heer Coens beweert dat er twijfel bestaat over de taak van de overheid. Nochtans staat in het regeerakkoord heel duidelijk : “Ten slotte geldt voor de milieusector de algemene beleids optie van de regering dat de overheid normeert, controleert en bestraft, maar dat zij wat de concrete uitvoering van het beleid betreft pas initiatieven neemt wanneer privé-initiatief niet aangewezen is of bij gebreke aan privé-initiatief. In dat geval moet het privé-optreden marktconform gebeuren en wordt er tussen de overheid en de privé-instantie een resultaatsverbintenis gesloten”.

De concrete toepassing van dit principiële uitgangspunt is nergens in de beleidsnota terug te vinden. Er moet zeker onderzoek gebeuren naar de noodzaak en de efficiëntie van allerlei overheidsinstanties en overheidsbedrijven die al dan niet een meerderheidsparticipatie bezitten. De heer Wille zal hierover een afzonderlijke uiteenzetting geven.

Mijn betoog behandelt enkele voor de VLD bijzondere aandachtspunten. Het eerste is de afvalproblematiek. In de beleidsbrief lees ik daarover : “Het statuut van afval als secundaire grondstof wordt uitgeklaard”. Wat wordt daarmee bedoeld ? De EU-normen moeten ook onze normen zijn. Is de minister bereid om de lijst van secundaire grondstoffen uit te breiden ? Een verruiming van het statuut heeft immers weerslag op de opbrengst.

Het veralgemenen van de ladder van Lansink door onder meer voorop te stellen dat hergebruik altijd voorrang heeft op recyclage, is als principe ecologisch niet altijd hanteerbaar. Het is bovendien gevaarlijk. De keuze tussen hergebruik en recyclage hangt af van het product en dient op basis van een eco-balans te worden gemaakt. Die eco-balans moet door de OVAM worden bepaald. De uitvoering gebeurt via een besluit van de Vlaamse regering.

Er moet ook worden onderzocht of statiegeld niet beter is dan het FOST-systeem. Dit onderzoek moet worden verricht door een neutrale wetenschappelijke instelling die de raadpleging van de diverse betrokken partijen garandeert.

Het voorbeeld van PMD als een afvalfractie die kan worden vermeden en waarvoor de burger bijgevolg de verwerking via een rechtstreekse retributie moet betalen, is bijzonder slecht gekozen. Het PMD wordt immers reeds op kosten van de producenten opgehaald en verwerkt.

Volgens de beleidsnota moeten de lokale overheden de beleidsvrijheid krijgen om preventiecampagnes over verpakkingsafval uit te werken aan de hand van een slogan van de OVAM. Men dient er wel over te waken dat de gemeenten niet elk afzonderlijk een keuze maken tussen wat wel of wat niet milieuvriendelijk is. De enige die dit kan bepalen, na het opstellen van de eco-balansen, is de OVAM.

Een ander aandachtspunt van de VLD is het integraal waterbeleid. Als wordt gestreefd naar één waterbeleid per gebied, moet ervoor worden gezorgd dat ook de sectorale benadering blijft bestaan zodat de gelijke behandeling van bedrijven in verschillende Vlaamse gebieden blijft gewaarborgd. Er is nood aan een duidelijke coördinatie tussen de diverse bestuursorganen en de bevoegdheidsversnippering moet worden tegengegaan. Dit voorbehoud is nodig als een gebiedsgericht beleid als uitgangspunt geldt voor het bepalen van de doelstellingen en de te nemen maatregelen. Het overleg met de verschillende doelgroepen is bijgevolg van zeer groot belang.

Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met sociaal-economische overwegingen. Het waterbeleid zou een preventief beleid moeten zijn waarbij rationeel watergebruik door alle doelgroepen wordt aangemoedigd. Het integraal waterbeleidsplan zou moeten worden afgestemd op het milieubeleidsplan en moet worden getoetst aan de ruimtelijke ordening. We moeten erover waken dat in het nieuwe ontwerp van decreet op het integraal waterbeleid een passende rol wordt toebedeeld aan de polders en wateringen. Deze organisaties leveren al jaren en op vrijwillige basis goed werk. Via de invoering van een ecologisch hoofdstuk in hun taakomschrijving kan een eigentijdse oplossing worden aangereikt. Coördinatie kan, betutteling niet.

Over Aquafin is de nota bijzonder vrijblijvend. Enkel de efficiëntie van Aquafin wordt nauwkeuri-

Lachaert

ger bekeken om de factuur van de belastingbetaler te verlagen. Het regeerakkoord heeft het echter over een onderzoek van de resultaten. Wie taken op zich neemt, moet uitgaan van het resultaat. Het contract met Aquafin moet daarom dringend opnieuw worden onderhandeld. Het werd zonder resultaat verbintenis afgesloten, en er zijn bijzonder grote meerderheden nodig om enige voorwaarde aan het contract te veranderen. Een nieuw contract zal geen sinecure worden. De rechtstreekse subsidiëring van kleinschalige waterzuivering voor de gemeenten kan als hefboom dienen.

Het is blijkbaar de bedoeling de jacht ernstig terug te schroeven. De VLD stelt voor dat in afwachting van de te nemen maatregelen het besluit van de Vlaamse regering van 23 juni 1998 voor de periode 1998-2003 onverkort blijft gelden. Daarover bestond een ruime consensus. Voor heer Denys merk ik nog op dat er over de afbouw van de vinken-vangst nuttige gesprekken bezig zijn.

Over de handhaving beperkt u zich tot de mededeling dat het decreet over de algemene bepalingen van het milieubeleid met een onderdeel handhaving moet worden aangevuld. Dit is mager. Ons standpunt is dat elke dienst of administratie die handhavingsverantwoordelijkheid draagt, een visie moet ontwikkelen over wat op het terrein moet worden bereikt. Die visie moet in doelstellingen en programma's worden omgezet. Een verdere uitwerking kan dan gebeuren via jaarprogramma's voor handhaving waarin prioriteiten voor een bepaald werkingsjaar worden vastgelegd en handhavingsacties gepland. De jaarprogramma's van verschillende diensten moeten op elkaar worden afgestemd, en in één algemeen jaarprogramma voor handhaving met evaluatie achteraf worden geïntegreerd.

Men kan streven naar een ex-ante-onderzoek en ex-post-evaluatie van de wetgeving. Als rechtsgrond moet men het Europa-kader nemen. Er wordt te weinig aandacht besteed aan de afschaffing van overbodige regelgeving en het coördineren van de overblijvende decreten. Deze doelstelling is nochtans prioritair, zowel voor de Vlaamse als voor de federale regering. De daartoe aange-stelde bijzondere commissie CEM dient hiervan dringend werk te maken. Als deze commissie haar doelstelling niet kan bereiken, moet ze worden opgedoekt en moet de doelstelling op een andere manier worden bereikt.

Voor de financiering moet men meer rekening houden met de aspecten rechtszekerheid, voorspelbaarheid, langetermijnvisie en de gangbare heffingen in de ons omringende landen. Het regeerakkoord stelt dat een eventuele verhoging van de heffingen vanaf 2001 in een uitgewerkte langetermijnvisie van het milieubeleid moet passen. De huidige beleidsnota poneert echter een aantal bedragen die volgens de minister noodzakelijk zijn. Alhoewel deze bedragen realistisch lijken, zijn ze voorbarig. Het milieujaarprogramma 2000 stelt immers dat de administratie de resultaten van de langetermijnfinanciering pas eind 2000 zal voorleggen. De financiering van de beleidsnota steunt dus op een persoonlijke opinie en niet op een uitgewerkt document met verschillende financieringsscenario's.

De financiering moet passen, zoals reeds aangegeven, in een algemene beleidsvisie waarbij men streeft naar een maximale milieu-effectiviteit en sociaal-economische efficiëntie. Men moet streven naar de meest efficiënte en effectieve instrumentmix, die dan van toepassing is voor alle doelgroepen.

Het principe “de vervuiler betaalt” blijft gelden. De heffingen moeten een geheel zijn van kostenvergoedende retributies voor het gebruik van de collectieve infrastructuur en weloverwogen reguleringsheffingen. De retributies moeten de toewijsbare kosten omvatten. De kosten die niet toewijsbaar zijn, moeten via de algemene middelen worden gefinancierd.

Bij het bepalen van de regulerende heffingen moet men vertrekken van de milieukwaliteitsdoelstellingen en niet van de financiering van de overheidsuitgaven in het algemeen. Daaraan moet het huidige beleid worden getoetst. De volgende elementen kunnen hierbij worden gerealiseerd. De bestaande oneigenlijke milieuheffingen moeten worden vervangen door een stelsel van kostenvergoedende retributies en reguleringsheffingen. De Vlaamse overheidsinstellingen moeten worden gefinancierd, onder de hierboven aangeduide strikte voorwaarden, omdat hun taken deel uitmaken van basistaken van de overheid. Het heffingsbeleid dient afgestemd op het vergunningsbeleid. Het invoeren van regulerende heffingen moet alle doelgroepen, de industrie, de landbouw en de bevolking tot inspanningen bewegen. Tevens moet worden gezocht naar alternatieve financieringstechnieken zoals de samenwerking tussen de overheid en de private sector. Het staat nu al vast, onder meer door de berekening van de SERV, dat het realiseren van de doelstelling een zwaar kostenplaatje zal dragen.

Lachaert

Daarbij mogen de Europese richtlijnen niet uit het oog verloren worden. Dit is in het verleden te vaak gebeurd met alle ellende vandaag tot gevolg.

Deze beleidsnota van minister Dua is wellicht de meest omvangrijke en uitgewerkte van alle beleidsnota's en bevat een aantal zeer concrete actiepunten. Dit is meer dan wat men van sommige andere nota's kan zeggen. De nota mist soms coherentie. Hij houdt zich weliswaar aan het regeerakkoord, maar zou voor een aantal items meer gedetailleerde accenten en interpretaties moeten geven. In elk geval moet de overheid streven naar meer openheid en transparantie. De dialoog met de verschillende doelgroepen moet worden versterkt. De beleidsvoering dient wetenschappelijk onderbouwd en doordacht te zijn. Langetermijndoelstellingen moeten worden opgesteld. Er moet een doelgerichte en beter gecontroleerde financiering komen met gelijke regels en duidelijke fiscaliteit. Dit alles dient gerealiseerd te worden met één doel voor ogen : de algemene verbetering van de efficiëntie van het milieubeleid. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : Mevrouw Van Den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de bespreking van een beleidsplan is niet altijd evident. De ene wil het liever zus en de ander zo. Eén ding staat echter vast : het milieubeleid dient voor zowel jong en oud, links of rechts, man of vrouw een instrumentarium te zijn om de levenskwaliteit te verhogen en de leefomgeving aangenamer te maken. Hoe we dit bereiken ligt in de verwachtingen die de mens heeft van de kwaliteit van de omgeving en de interesse die iemand betoont in het milieubeleid. Het is dan ook logisch dat u, mevrouw de minister, andere zienswijzen heeft en andere prioriteiten stelt. Het is aan ons om er de nodige aandacht aan te schenken.

Uit de cijfers van de OVAM bleek dat jaar na jaar een stijging kon vastgesteld worden van de ingezamelde hoeveelheden huishoudelijk afval. Net daarom is het zo belangrijk aan degelijke afvalpreventie te doen. Hoewel er de laatste jaren de nodige inspanningen werden gedaan voor de gescheiden inzameling, groeit de afvalberg nog steeds aan. Het is dan ook de hoogste tijd om inzicht te krijgen in de afvalstromen en te komen tot een sluitende afvalstoffenbalans. Elke afvalstroom moet worden gevolgd van ontstaan tot definitieve verwijdering. Er is reeds veel tijd en geld verspeeld. Hierbij den-

ken we aan de milieuboxenshow waarbij elke inwoner zo'n groene box kreeg om zijn KGA in te verzamelen. Dit heeft zeker niet bijgedragen tot een efficiëntere inzameling. De milieubox is bijna volledig uit het straatbeeld verdwenen. Hier en daar zal hij eerder worden gebruikt worden als gereedschapskist voor de man des huizes of als picknickbox.

In hoeverre wordt deze afvalstroom nog efficiënt ingezameld ? De preventie voor gescheiden inzameling van het GFT-afval is bijzonder belangrijk omwille van de goede verwerkingsmogelijkheden die er reeds bestaan. Het composteren van deze afvalfractie is reeds bij vele burgers bekend. Vele verenigingen hebben begrepen dat het composteren een goede oplossing biedt voor de kleinschalige groente-, fruit- en tuinafvalverwerking. Ondertussen zijn in vele containerparken compostmeesters actief die de bevolking graag begeleiden in het composteren. Er zal echter inderdaad op vele plaatsen in Vlaanderen nog moeten gestart worden met acties ter bevordering van het composteren. Hopelijk zal het nieuw op te starten milieuconvenant hierin een positieve rol spelen. Het overgrote deel van het groenafval wordt in de meeste containerparken reeds verhaald en terug ter beschikking gesteld van de bevolking als bodembedekkers tegen onkruid. In de landelijke gemeenten zijn er op dat vlak geen problemen. In de grootsteden vormt het GFT-afval wel een probleem. Men moet dan ook nieuwe initiatieven nemen om het GF-afval – in de steden zijn er minder tuinen – doeltreffend op te halen, te recupereren en te verwerken. Mevrouw de minister, ik heb in uw beleidsnota weinig nieuws gevonden om deze problemen in de grootsteden aan te pakken.

Verpakkingsafval kan men bij het huisvuil van elke burger terugvinden. Momenteel leven we in een consumptiemaatschappij en heeft de kleinhandel veelal plaats moeten ruimen voor grote winkelketens. Men wordt automatisch meer geconfronteerd met verpakkingsafval. Het is dan ook niet onbelangrijk om het bedrijfsleven te stimuleren tot het gebruik van milieuvriendelijke verpakkingen. Hergebruik moet opnieuw kunnen primeren op recycleren. Enkel op deze manier kan de grote berg van PMD-afvalverpakking slinken. Ik denk hierbij in het bijzonder aan de drankverpakking. Vroeger kwam de brouwer drank in glazen flessen aan huis leveren. Hij nam daarbij het leeggoed terug mee voor hergebruik. Nu is er een grote afvalberg bij de drankverpakking.

Waarom heeft men zulke onvoorstelbare afvalbergen opgebouwd ? Wat is de oorzaak van de teloor-

Van den Eynde

gang van de glazen flessen ? Is dat de schuld van de verpakkingsindustrie, die nieuwe materialen heeft gevonden om drank te verpakken ; van het aanbod in de grootwarenhuizen ; van het prijsverschil of de prijs in het algemeen ; of van de omvang van het leeggoed dat men moet stockeren ? Is het niet de macht der gewoonte geworden ? Mevrouw de minister, hoe zult u die afvalberg terugdringen ? Ook al is recyclage mogelijk, de verwerking blijft vrij duur. We dringen erop aan dat u de nodige stappen onderneemt om met de bedrijfssectoren overleg te plegen. Dan nog zal de sensibilisatie van de gewone burger geen gemakkelijke taak worden. U zult een mentaliteitswijziging moeten teweegbrengen van zowel de industrie als de gebruiker. Ik ben benieuwd of u in uw opzet zult slagen.

Ondertussen moeten we verder met de middelen die we ter beschikking hebben. De klok onmiddellijk terugdraaien, is niet mogelijk. De terugnameplicht voor verpakkingsafval is nog steeds niet optimaal in werking. Regio's die werken met de Fost Plus-inzamelregeling, kampen overigens nog met problemen van verpakkingsafval dat niet in de PMD-zak mag zitten en dat bij de ophaling dan ook wordt geweigerd. Veel burgers weten daarenboven nog steeds niet welk afval wel in de zak mag. Deze zaak werd reeds in de commissie naar voren gebracht. Iedereen is er zich van bewust dat dit probleem moet worden aangepakt. De kringloopcentra zullen in de volgende jaren een belangrijke rol blijven spelen in het afvalbeleid.

Ik heb zeer veel vragen bij de werking van de afvalintercommunales, die elk hun eigen rol spelen voor de verwerking in de eigen regio. Het afvalbeleid moet een zaak zijn van de overheid. Bij een degelijk beleid zijn die intercommunales overbodig. Gemeenten kunnen dan rechtstreeks hun afval leveren bij een verwerkingsbedrijf ergens in Vlaanderen dat de best beschikbare technologie voor dat specifieke afval ter beschikking heeft. Het aanleveren ervan moet op de meest milieuvriendelijke manier gebeuren. De binnenvaart, die op enkele plaatsen reeds wordt ingeschakeld, kan hierbij een rol spelen.

Momenteel zijn er verscheidene afvalverbrandingsinstallaties waar u, als minister van Milieu, bijna geen uitvoerbaar controlerecht op hebt. Dat is des te meer het geval bij gemengde intercommunales, waarbij privé-partners zijn betrokken. Enkel door zelf het heft in handen te nemen, kunt u voorkomen dat installaties die niet aan de normen voldoen, nog langer kunnen openblijven. Op dit ogen-

blik verzetten zij zich uit eigenbelang met man en macht tegen de sluiting.

Het zal veel tijd vergen vooraleer u aan het Gewest de volledige bevoegdheid voor de afvalverwerking kan geven. Enkel als het gewest hier direct bevoegd voor is, zal de controle optimaal zijn en de verwerking onder de volledige politieke verantwoordelijkheid vallen.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mevrouw Van den Eynde, u hebt het verkeerd voor. We kunnen gebruikmaken van de milieu-inspectie om de normen te doen respecteren. Vanaf het moment dat een bepaalde installatie niet voldoet aan de normen, treedt de milieu-inspectie op. Het Vlaams Gewest vervult in die zin zijn controlerende functie optimaal.

Wilt u dat het Vlaams gewest alle verwerkingsinstallaties exploiteert ? Dat kan niet de bedoeling zijn. De overheid moet een kader creëren, controleren en de normen doen naleven. Voor het overige mag elke partner een rol opnemen.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Ik ben van oordeel dat de intercommunales niet zorgen voor de beste wijze van afvalverwerking. Er zijn problemen met afvalverbrandingsovens. De overheid moet dat proces begeleiden, of zelfs zelf leiden. Dan zouden problemen zoals deze met Isvag, kunnen worden vermeden.

Minister Vera Dua : Men kan zich vragen stellen over de rol en de werking van sommige intercommunales in de afvalverwerking. Ik heb echter ook niet veel zin om de werking van alle intercommunales op te blazen. Zij hebben hun waarde. Het is een goede zaak dat bepaalde gemeenten proberen om samen problemen op te lossen. Die oplossing moet dan wel passen in het algemeen beleid. Als de intercommunales goed en democratisch werken, dan vormen ze een aanvaardbaar instrument. Maar u hebt gelijk als u stelt dat hun werking voor verbetering vatbaar is.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Ik heb mijn bedenkingen bij het democratisch gehalte van de intercommunales.

De verbranding moet gebeuren met respect voor de strenge emissienormen die van kracht zijn voor de huisvuilverbrandingsinstallaties. U stelt dat er strikt wordt gecontroleerd of de normen worden gerespecteerd. Om dat te ondersteunen, is er een studie over de best beschikbare technieken besteld,

Van den Eynde

die betrekking heeft op de voorbehandeling, het scheiden, het vergisten, het drogen en de uiteindelijke verwerking van de hoogcalorische restfracties. Maar het bestellen van een studie is mijns inziens een te vrijblijvende maatregel.

Ook tijdens de begrotingsbesprekingen hebben we al aangedrongen op een studie over degelijke en doeltreffende afvalverwerking. Enkel zo zullen we een oplossing bekomen voor het grote probleem van de huisvuilverbrandingsinstallaties. Wanneer komt die er, en wanneer zullen we daarvan de positieve gevolgen zien ?

Wat de handhaving van de emissienormen betreft, vraag ik me af of u de sluiting van niet-reguliere ovens kunt waarmaken. De buurtbewoners van de Isvag-oven zijn moegetergd door de aanslepende onduidelijkheid over het voortbestaan van de oven. Wanneer komt er duidelijkheid in dit dossier ? Blijft de oven open, of gaat hij dicht ? En als hij open blijft, blijft dan de eerste of de tweede lijn open, of blijven ze allebei open ? Hoe lang moeten de buurtbewoners deze onduidelijkheid nog verdragen ? Hun strijd voor de definitieve sluiting van Isvag weegt zwaar. Ik ben ook benieuwd naar de uitslag van het gezondheidsonderzoek dat in deze wijk wordt gevoerd. Ik hoop dat u ons daarover binnenkort duidelijkheid verschaft.

Zoals velen hier vraag ik me af hoe uw sluitingsscenario er uitziet. Isvag heeft onlangs hooggekwalificeerd personeel aangeworven, alsof het vorige plots niet meer voldeed. Weet u dat dit personeel een contract heeft gekregen dat loopt tot 2011 ? Hoe verklaart u dit ? Wat gaat men met dat personeel aanvangen als straks Isvag definitief wordt gesloten ? Ik weet dat de minister met een netelig dossier worstelt. Men heeft het probleem almaar groter gemaakt door een vrijwillige sluiting af te wijzen, en in plaats daarvan nog miljarden in het bedrijf te pompen. Het is duidelijk dat Isvag niet wil sluiten als de overheid niet met geld over de brug komt. Wat had de leiding van Isvag gedaan als de Vlaamse regering een sluitingsvergoeding had bepaald ? Hoe zit het met de ovens die wel op vrijwillige basis zijn gesloten ? Zal men de gemeenten die zijn aangesloten bij intercommunales die vrijwillig hebben gesloten, een vergoeding betalen ? Het is niet simpel om dat op te lossen. Maar één zaak staat als een paal boven water : voor vele intercommunales staat niet de gezondheid van de burgers, maar staan wel de eigen belangen centraal.

Bodemsaneringen zijn noodzakelijk. Het principe dat de vervuiler moet betalen, is een aanvaardbaar uitgangspunt. Toch vragen we ons af hoe u op correcte wijze een milieuschadefonds zult uitbouwen. Hoe zult u de vervuiler aanpakken ? Hoe zult u vaststellen wie de bodem heeft verontreinigd ? Dat is soms moeilijk na te gaan. Het is nodig dat de vervuilde industriegronden worden gesaneerd, en daarna rijp worden gemaakt voor nieuwe industriële activiteiten. Op die manier kunnen heel wat gronden die nu nog landbouwgronden zijn, verder worden gevrijwaard van de toenemende druk die uitgaat van de vraag naar industriegronden. Lijkt het u niet raadzaam om de GOM hierbij te betrekken ? Wat zult u doen met de lijst van OVAM ? Wanneer zult u de black points in Vlaanderen aanpakken en saneren ?

Ik stel vast dat het integraal waterbeleid een prioriteit wordt in uw beleid. U wil via de bekkenbeheerplannen komen tot een daadwerkelijke aanpak van de vervuiling in de waterlopen. Het is evident dat u op basis van onderbouwde gegevens de doelgroepen zult kunnen benaderen en met hen overleggen.

De afkoppeling van het regenwater wordt reeds door vele gemeenten als een noodzaak beschouwd. Het zullen ook de gemeenten zijn die een cruciale rol spelen bij het motiveren van eigenaars om hun regenwater af te koppelen van hun rioleringsstelsel. Dit kan gerealiseerd worden door middel van een subsidiebeleid. Wat de rol van de Vlaamse overheid hierbij zal zijn, is me niet helemaal duidelijk. U maakt enkel melding van ondersteuning door middel van kennisoverdracht. Dit lijkt niet voldoende om de modale burger over de schreef te halen.

Ruimte voor water is nodig, en het is een goede zaak om de waterlopen hun werk te laten doen, waaronder het opvangen van regenwater. Dit houdt in dat grachten niet dienen te worden dichtgegooid of overweld. Integendeel, bij hevige regenval kunnen zij het overvloedige water opvangen. Ik vraag me wel af het nodig is om ingebouwde grachten opnieuw open te leggen door middel van subsidiering. Ik meen dat er nuttigere projecten in aanmerking komen voor financiering.

Ook aan kleinschalige waterzuivering dient meer aandacht te worden besteed. Hoever staat het met deze kleinschalige waterzuiveringsprojecten, zoals bijvoorbeeld de waterzuivering via rietvelden ? Zijn er reeds bevindingen over geformuleerd, of werd er een grondige evaluatie over opgesteld ? En ten slotte, wanneer zult u werk maken van de doorlichting van Aquafin ?

Van den Eynde

Het takenpakket van onze gemeentelijke milieu-ambtenaren vormt een nieuw element. Dit wordt almaar groter. Dit is logisch als men bedenkt dat de gemeentelijke begrotingen voor ongeveer een derde bestaan uit middelen voor afval-, milieu- en natuurbeleid. Het is van het grootste belang voor de kwaliteit van het leefmilieu per gemeente dat de gemeentelijke milieuambtenaar meer politionele bevoegdheden en beslissingsbevoegdheid bij het vaststellen van overtredingen op lozingen en vergunningen krijgt.

Dit blijkt uit een enquête van de Gemeentelijke Milieuambtenaren Provincie Antwerpen, die gisteren via een krantartikel werd kenbaar gemaakt. Hieruit blijkt dat zich op het vlak van de bevoegdheden heel wat problemen voordoen. De milieuambtenaren klagen hun opleiding aan omwille van het feit dat zij na het behalen van hun attest nog steeds niet op een correcte wijze politionele vaststellingen kunnen doen. Dit is een essentieel gegeven omwille van het belang van de controle op de uitvoering van de milieuwetgeving. In vele gevallen dient de milieuambtenaar de hulp in te roepen van politie en rijkswacht, maar het takenpakket van deze veiligheidsdiensten is reeds meer dan verzadigd, zodat de samenwerking tussen deze twee diensten soms schort. De milieuambtenaar is ook een kwetsbaar persoon in de relatie tot zijn werkgever, het gemeentebestuur. Ambtenaren worden soms gedwongen om vaststellingen te verzwijgen, en vaststellingen worden volgens de enquête soms moedwillig in de doofpot gestoken. Deze politieke onwil verdient grote aandacht.

Indien de gemeente niet voldoende aandacht besteedt aan de door de milieuambtenaar opgestelde klacht, kunnen de gevolgen voor het leefmilieu soms zo nefast zijn, dat een volledig schadeherstel is uitgesloten. De provinciale diensten zijn eveneens van deze klachten op de hoogte, en vragen zich af wat er moet gebeuren indien de gemeente niet de politieke wil aan de dag legt om naar de klacht, waarvan de provinciale diensten via een proces-verbaal op de hoogte zijn, te luisteren. Indien de problemen niet bij de bron worden aangepakt – de werking van de milieudienst en de ambtenaar in het algemeen – dan is regelgeving overbodig. Zult u iets ondernemen om de functie van milieuambtenaar te herwaarderen ?

Ik maak me zorgen over de luchtkwaliteit. Toen ik de boeken van de VMM over de luchtkwaliteit en de lozingen in de lucht in 1998 ontving, viel mijn mond open van ontzetting. Ik moest vaststellen dat

bijna de helft van de bedrijven de Vlaremnormen heeft overschreden. Wat gebeurt er met deze vaststellingen ? Noteren we die en leggen we ze naast ons neer ? Wordt er daadwerkelijk ingegrepen of worden ze genegeerd ?

Ik heb reeds meermaals gesproken over de uitstoot van de huisvuilverbrandingsovens, die naast de veelbesproken dioxinen ook andere gevaarlijke stoffen uistoten, zoals zware metalen.

Wordt hieraan aandacht besteed ? Zware metalen betekenen immers ook een gevaar voor de gezondheid. Het lijkt wel of iedereen enkel wakker ligt van dioxinen. Dit is inderdaad een complex probleem, maar de luchtkwaliteit verdient een hogere plaats op uw prioriteitenlijst. Het is van primordiaal belang dat u er bij uw collega-ministers op aandringt meer nota te nemen van de reeds aanwezige verontreiniging of veroorzakers van de luchtverontreiniging, alvorens over te gaan tot de toekenning van vergunningen of de inplanting van bepaalde installaties in de buurt van woonwijken. Daar is de Neerlandwijk jammer genoeg een zeer goed voorbeeld van.

Natuur en bossen zijn in Vlaanderen zeer schaars, zeker in vergelijking met Nederland. Toch is er nog heel wat potentieel bos- en natuurgebied te vinden. De uitbreiding van het bestaande bos- en natuura-reaal zal in eerste instantie afhangen van de uitvoering van het RSV. De manier waarop u dit zult doen – via beheersovereenkomsten, het aankoopbeleid of beheersoverdracht – is voor de burger van bijkomend belang. Hij vindt het echter wel belangrijk dat er extra groen komt. Door de verdere verstedelijking is de laatste jaren de druk op het groen zeer groot geworden.

Uw plan is zeer ambitieus. U legt de lat misschien wat hoog : 3.000 hectare per jaar is niet weinig. Hebt u reeds een plan klaar voor de uitbreiding van de natuurgebieden ? Zult u de doelstellingen bereiken of hebt u te hoog gegrepen ?

U noemt de toestand van de fauna en flora in Vlaanderen onrustwekkend. In vele gevallen kunnen de gemeentebesturen als eerste partner optreden bij de bescherming van het milieu. Een belangrijk aspect van het beleid is echter de naleving van de wetgeving op alle vlakken. Indien dit reeds kan worden bereikt, kan ook de fauna en flora zich in belangrijke mate herstellen. De rol van de natuurreservaten en beschermingscomités van bepaalde diersoorten zijn van groot belang en verdienen aanbeveling voor het behoud van de fauna en flora en het voorbestaan van bepaalde dier- en planten-

Van den Eynde

soorten. Ik ben wel van mening dat elkeen zijn eigen rol moet spelen. Natuurverenigingen moeten natuurverenigingen blijven en mogen dus niet worden gepolitiseerd.

Zeer belangrijk is ook de milieu-en natuureducatie die vanuit de scholen aan de kinderen moet worden aangereikt. Zo kan een kind zich bewust worden van het mooie van de natuur en van de rol die de natuur speelt in een mensenleven.

In uw opsomming over de milieuverstoring vind ik ook de factor geluid terug. Het is inderdaad zo dat mensen terug op zoek gaan naar rust en stilte. We worden de hele dag geconfronteerd met lawaai van verkeer of industrie. Wanneer de lawaaioverlast echter zulke proporties aanneemt dat de leefbaarheid van de omgeving wordt aangetast, moet de overheid ingrijpen. In veel gevallen moeten gemeentebesturen optreden wanneer het over nachtlawaai gaat in bijvoorbeeld uitgaansbuurten. Maar vooral de toenemende verkeersdruk lijkt voor velen een hinderpaal. De geluidshinder van industrie en bouwwerken moet bij de basis worden aangepakt. Dit is echter niet altijd mogelijk. Bij geluidshinder in de omgeving van bedrijven zoals bijvoorbeeld de luchthaven, is het belangrijk rekening te houden met het feit dat vele woningen of bouwgronden in de buurt goedkoper worden aangeboden. Bij bouwvergunningen moet dan ook de nodige aandacht worden besteed aan de geluidsisolatie van woningen die zijn gelegen in de buurt van hinderlijke inrichtingen. Om de overlast van die luidruchtige inrichtingen tegen te gaan, moet de overheid de nodige initiatieven nemen om deze te bundelen. Er moet echter in de eerste plaats een strengere controle komen op de naleving van de Vlaamse-normen voor geluidshinder.

Geurhinder is ook een belangrijk aandachtspunt. Uw toelichting hierover is vrij summier. Toch hangt dit mijns inziens samen met de verspreiding van de gevaarlijke stoffen of de uitstoot van industrie. Bovendien zijn de geuren die worden verspreid vaak een gevaar voor de gezondheid. We kunnen ze dan ook onderbrengen bij de schadelijke stoffen. Spijtig genoeg is de impact hiervan in veel gevallen moeilijk te achterhalen. Ik denk daarbij opnieuw aan de Isvag-oven waarbij men zowel in de wijk Neerland als in Aartselaar een verhoogd aantal ziekten heeft vastgesteld. Hoe moet dit probleem worden aangepakt? Moeten de burgers eerst afwachten of de uitstoot van een bepaalde industrie gezondheidsschade berokkent vooraleer de overheid ingrijpt? Het is bijzonder moeilijk om geurhinder te verbaliseren en bijgevolg ook om maatregelen te treffen.

Soms is de geurhinder immers heel kortstondig. Ik hoop dat de minister terzake een aantal maatregelen zal uitwerken. Ik ben dan ook benieuwd naar de onderzoeksprojecten die hiervoor reeds aan de gang zijn.

Gevaarlijke stoffen zijn soms dezelfde als deze met geurhinder en zijn vaak moeilijk te specificeren. Ik denk daarbij aan de vluchtige organische stoffen die kankerverwekkend zijn. Bij 30 procent van de sterfgevallen wordt kanker als doodsoorzaak aangeduid. Uit uw beleidsnota wordt niet echt duidelijk wat u terzake zult doen. Milieugevaarlijke stoffen zijn bij de bevolking nog niet voldoende bekend. De burger is zich niet altijd bewust van de impact van gevaarlijke stoffen op het leefmilieu en op de gezondheid.

Mevrouw de minister, u vermeldt expliciet de pesticiden. Waarom maakt u echter geen onderscheid tussen verschillende soorten pesticiden? Zijn alle pesticiden schadelijk voor de gezondheid? Zal u, in uw hoedanigheid van minister van Leefmilieu, de gemeenten nog toestaan gevaarlijke pesticiden als onkruidbestrijder te gebruiken?

Het is evident dat de verschillende vormen van milieubeleid een grote sensibilisering vergen. De media zal hierbij een zeer belangrijke rol spelen. Zowel de milieu-educatie als de bewustmaking rond milieuproblemen en het aanreiken van oplossingen kunnen door media als televisie, radio en schrijvende pers bij de bevolking worden overgebracht. Alle lagen van de bevolking moeten worden bereikt en zullen zich moeten inzetten. Industrie, landbouw en de modale burger zullen zich samen krachtig moeten inspannen om de kwaliteit en de leefbaarheid van Vlaanderen te optimaliseren. *(Applaus bij het VB)*

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback *(Op de tribune)* : Daarnet heeft iemand opgemerkt dat de voorliggende beleidsnota zeer uitgebreid is, dat ze niet altijd even coherent of even concreet is, maar dat ze op sommige punten dan weer zeer concreet is. Mijns inziens klopt dit. Ik zie dan ook niet in waarom ik dit allemaal zou moeten herhalen.

Er is hier ook al op de voor- en de nadelen van deze beleidsnota gewezen. Ik denk inderdaad dat de beleidsnota nog geen duidelijk antwoord biedt op een aantal zeer duidelijke vragen. Deze vragen zullen de komende weken op aantal vlakken nog toenemen. Ik denk hierbij in de eerste plaats aan

Tobback

de opmerkingen van de Europese Commissie inzake het naleven van de nitraatrichtlijn, van de richtlijn huishoudelijk afvalwater en van nog een hele resem andere zaken. Vlaanderen kampt met het probleem op een aantal vragen nog niet het juiste antwoord te hebben gevonden. Vlaanderen heeft op een aantal vlakken nog geen langetermijnstrategie kunnen uitwerken.

Milieuproblemen zijn zeer geduldig. Deze vaststelling reikt overigens veel verder dan de voorliggende beleidsnota. Het geven van een aanzet in een bepaald domein volstaat voor een beleidsmaker vaak om heel wat mensen te laten geloven dat het probleem is opgelost. Er is in vele gevallen echter geen sprake van een oplossing. Een eerste aanzet moet veelal door jaren van bijkomende inspanningen worden gevolgd om werkelijk het beoogde resultaat te bereiken. Vooral op het vlak van die bijkomende inspanningen komen we in Vlaanderen vaak voor problemen te staan.

Het is de bedoeling van mijn fractie om vandaag twee van die problemen te behandelen. De heer Timmermans zal het straks nog over de waterzuivering hebben. Ik zal hier persoonlijk even dieper ingaan op de afvalverwerking. Ik heb hier de laatste weken en maanden al herhaaldelijk vragen bij geformuleerd. Ik heb trouwens tot mijn grote vreugde kunnen vaststellen dat de heer Malcorps zich ook vragen begint te stellen.

We worden geconfronteerd met het gebrek aan een langetermijnvisie inzake afvalverwerking in Vlaanderen. De discussie over de Isvag-oven is hiervan slechts een symptoom. Een meer algemene vaststelling inzake afvalverwerking vertrekt vanuit de planning die de afgelopen jaren is opgesteld. De ladder van Lansink en het principiële invoeren van een stortverbod waren de uitgangspunten van die planning. We willen evolueren in de richting van een beperking van de verbrandingscapaciteit en van het maximaal investeren in preventie, in recycling en in het voorkomen van afval en van residu.

De cijfers van vorige week tonen aan dat we wat dit betreft toch al wat succes hebben geboekt. Wij hebben in heel wat gevallen kunnen rekenen op de goede wil van de mensen en hun bereidheid om minder afval in de vuilniszakken te hebben. We zullen inderdaad vroeger dan gepland die norm van 150 kilo restafval halen. Op bepaalde plaatsen zit men er zelfs al onder. Maar zelfs indien we in heel Vlaanderen aan die 150 kilo komen, hebben

we nog steeds het probleem van de verwerkingscapaciteit.

Die capaciteit, redelijk krap bepaald in het uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen, is er vandaag niet en is op termijn – ik denk aan Isvag – zelfs precair. We zullen dus een aantal keuzes moeten maken als we over vijf jaar nog over voldoende afvalverwerkingscapaciteit willen beschikken.

Toen ik enkele maanden geleden in de commissie sprak over het nabijheidsprincipe en zei dat we als regio inzake afvalverwerking “zelfvoorzienend” moeten zijn, werd dit op wenkbrauwgefrons onthaald, ook bij de OVAM. Toch vind ik dat dit een principe moet blijven als de Vlaamse gemeenten niet afhankelijk willen worden van derden met een verwerkingscapaciteit waar we geen vat op hebben. Dat zal voor een deel wel altijd zo zijn, maar ik geloof dat we die toestand zoveel mogelijk moeten uitsluiten. Zo zouden we kunnen voorkomen wat de ervaring met Fost Plus ons leerde, namelijk dat de individuele gemeenten zeer weinig vat hebben op wat er werkelijk gebeurt als ze zelf instaan voor de eerste stap inzake verwerking en geconfronteerd worden met een te grote tegenspeler. De tegenspeler bepaalt dan de prijs, wat er in de zak mag en hoe het afval moet worden opgehaald. De gemeenten kunnen dan niet anders dan uitvoeren wat wordt bevolen. Dat deze situatie niet de grootste mogelijke ecologische garanties biedt, is duidelijk.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : We mogen natuurlijk niet vertrekken van dogma's binnen het afvalbeleid. Ik stel om te beginnen vast dat ik aan dit alles niet veel te zeggen heb. Bepaalde intercommunales en bepaalde gemeenten nemen het initiatief en stappen om allerlei redenen, zoals een lagere prijs of omdat er geen andere mogelijkheden zijn, naar een ander gewest of zelfs naar Duitsland. Voor mij geldt de regel van de gemeentelijke autonomie, waaraan men moeilijk beperkingen kan opleggen. Een dergelijk initiatief zou trouwens politiek niet worden gedragen.

Daarnaast vind ik wel dat, indien er naar derden wordt gestapt, de afvalverwerking volgens dezelfde normen moet gebeuren als hier. Ik volg u dus als u vindt dat we volledig verkeerd bezig zijn als we Vlaams afval bijvoorbeeld naar Marokko uitvoeren om daar onder dubieuze omstandigheden te laten verwerken. Als echter de garantie wordt gegeven dat de door ons gestelde normen ergens anders ook worden gehaald, zie ik niet in waarom we

Dua

aan het dogma zouden vasthouden dat ons afval bij ons moet worden verwerkt.

De heer Bruno Tobbac : Dat is niet wat ik bedoel. Ik zeg alleen maar dat als we binnen onze gewestgrenzen niet een minimum aan alternatieven hebben, we geen enkele garantie krijgen dat de door ons gestelde normen voor afvalverwerking worden nageleefd. Men kan immers eisen wat men wil, maar geen enkele gemeente kan in een contract met een eventuele privé-maatschappij eisen dat de afvalverwerking op deze of gene wijze gebeurt, laat staan dat alle individuele gemeenten permanente controles kunnen uitvoeren in bijvoorbeeld Duitsland of Marokko.

Op termijn zullen gemeenten ongetwijfeld overeenkomsten afsluiten met wie ze willen : ze hebben die vrijheid. Maar wanneer het Vlaams Gewest niet voorziet in een duidelijke visie met een aantal voorwaarden enerzijds en met anderzijds de mogelijkheid om, indien de vraag er is, een aanbod te hebben onder de best mogelijke technologische voorwaarden, dan is geen enkele gemeente in staat om die eisen te stellen. We merken dat vandaag al. Wie is de eerste om te verklaren dat de milieu-inspectie geen vat heeft op de voorwaarden waaronder drie kilometer verderop, in Neder-Over-Heembeek, afval wordt verbrand ? Dat bent u. U vraagt aan de gemeenten om erop toe te zien dat het opstellen van een contract volgens goede milieuvoorwaarden gebeurt. Vervolgens zegt u evenwel dat het Vlaams Gewest, dat over veel meer middelen beschikt, niet in staat is dat te controleren omdat ze er geen wettelijke basis voor heeft. Dat is vreemd. Hoewel het Vlaams Gewest verantwoordelijk is voor het aangeven van de grote lijnen inzake afvalbeleid, delegeert ze in feite de verantwoordelijkheid over het naleven van de ecologische en gezondheidsvoorwaarden aan de gemeenten. Dat is enigszins de omgekeerde wereld. Ik kan begrijpen dat het niet evident is om wettelijk te voorzien in een aantal maatregelen, maar als we vandaag niet beginnen met zoeken naar die mogelijkheden, zullen we op termijn in de meest gekke toestanden verzeilen. In de eerste plaats voor de inwoners, die ten slotte van hun afval af moeten, zal dit funest uitdraaien.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer Tobbac, ik begrijp dat u een groot pleitbezorger bent van een verregaand overleg tussen de milieuverantwoordelijken van de diverse gewesten om tot afspraken te

komen en ervoor te zorgen dat er zoveel mogelijk harmonisering tot stand komt binnen het federale staatsbestel. We moeten inderdaad onder gelijke voorwaarden kunnen werken in de drie gewesten. We hebben gisteren inderdaad gehoord dat er heel wat afval naar Wallonië en Brussel gaat. We hebben er alle belang bij dat het Vlaams Gewest in dit verband zijn verantwoordelijkheid opneemt en in een rechtstreeks gesprek met de andere gewesten over een aantal punten duidelijkheid probeert te brengen.

De heer Bruno Tobbac : Inderdaad, maar het zal niet alleen van die andere gewesten afhangen, want het gaat niet alleen over die gewesten. Op dit ogenblik wordt er vanuit Vlaanderen veel afval uitgevoerd naar Duitsland, waar het wordt gestort. Nog zo een nefast gevolg : er bestaat in theorie weliswaar een principieel verbod op het storten van afval, als ik me niet vergis sinds 1998, maar het aantal afwijkingen op dat verbod neemt zienderogen toe. Vandaag wordt er meer huishoudelijk en ander afval uit Vlaanderen gestort dan in 1998, en die tendens neemt nog toe. Willen we die richting uit ? Ik dacht dat we uitgingen van de ladder van Lansink, dat we op basis daarvan probeerden te stoppen met storten en steeds een stap verder zouden zetten. Terwijl we blijven wachten tot er iemand met een mirakeloplossing op de proppen komt, wordt er wel opnieuw gestort. Dat is immers het vrij "perverse" effect van alles wat er op dit ogenblik gebeurt. Daar moeten we van afstappen. Ik zou graag zien dat men daar een einde aan maakt, dat men duidelijke keuzes maakt en deze ook op het terrein uitvoert. Vandaag leeft er heel wat twijfel die, zoals u zelf opmerkt, heel wat gemeenten ertoe aanzet zelf te zoeken hoe ze het gemakkelijkst en het goedkoopst van hun afval af raken. Dat lijkt me niet de beste manier om een vanuit ecologisch en gezondheidsoogpunt zo goed mogelijke verwerking van ons afval te bekomen.

Ik herhaal dus : we vragen om een duidelijke visie met betrekking tot de verwerkingscapaciteit, zodat men die visie vandaag ook kan beginnen uitvoeren. Heel wat installaties van nu zullen over een paar jaar immers niet meer voldoen aan de normen die op dat ogenblik zullen moeten gelden. Ik ben voorstander van de strengst mogelijke normen. Als men echter niets nieuws doet, dan zullen de problemen over een paar jaar nog veel groter zijn dan vandaag. Daar wil ik niet mede verantwoordelijk voor zijn.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : U hebt uiteraard gelijk, mijnheer Tobback. We hebben onder meer naar aanleiding van de discussie over Isvag, al duidelijk gezegd dat, wat daarmee ook gebeurt, dit binnen de globale capaciteit van Vlaanderen zal worden gekaderd. We zullen dit invullen en we zullen ook nagaan of er voldoende capaciteit is. Wel moeten we beseffen dat we momenteel een capaciteit van 900.000 ton hebben, inclusief Isvag. Dat is de moeilijkheid. Als we binnenkort die 150 kilogram-norm per inwoner willen bereiken, volstaan die 900.000 ton ongeveer. Voor mij is dat een moeilijk spanningsveld. Ik heb geen zin om grote mastodontinstallaties in het leven te roepen, om dan enkele jaren later te zien dat we naar een toestand van overcapaciteit evolueren. Het feit dat de inschatting zo krap gebeurt, vormt op zichzelf een belangrijke stimulans om aan afvalpreventie te doen. Dat ontslaat mij niet van de verantwoordelijkheid om zeer binnenkort een globaal plan af te leveren. Men is daar volop mee bezig. Ik houd daarbij de BBT-studie in het achterhoofd, die de alternatieve verwerking behandelt en binnenkort de eerste resultaten zal vrijgeven. Binnenkort zullen ook de eerste vergunningsaanvragen binnenlopen. Een beslissing is sowieso onvermijdelijk. Ik voel dat u ongeduldig bent, en terecht. Toch verberg ik niet dat het om moeilijke keuzes gaat.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mevrouw de minister, ik weet dat het geen eenvoudig probleem is. Is het tekort aan verbrandingscapaciteit er de oorzaak van dat er vandaag heel wat Vlaams afval in de Waalse cementovens verbrand wordt ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Waar u op alludeert, houdt verband met de opmerking van de heer Lachaert. Hij vroeg verduidelijking over de secundaire brandstoffen. Wanneer is iets afval ? Wanneer wordt iets een secundaire brandstof ? De alinea die de heer Lachaert aanhaalde uit het regeerakkoord, stipuleert dat wij daar klaarheid in willen scheppen. De verwerking van een secundaire grondstof moet minimaal aan dezelfde strenge milieunormen beantwoorden als bijvoorbeeld in een klassieke verbrandingsinstallatie. Er ontstaat natuurlijk wel een schommeling in capaciteit naarmate er bepaalde afvalstromen zodanig kunnen worden geselecteerd dat ze secundaire grondstof worden. Daarom is die oefening waarnaar de heer Tobback verwijst, niet zo makkelijk. We moeten immers rekening houden met de mogelijkheden die we in de toekomst zullen hebben om die selectieve scheiding

verder door te voeren. Iets dat nu op de gewone afvalberg terecht komt, zal misschien binnen een tweetal jaar op een andere manier kunnen worden verwerkt of nuttig kunnen worden gebruikt.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Hebt u er zicht op wat er vandaag verbrand wordt in Wallonië en om welke tonnages dat het gaat ?

Minister Vera Dua : Ik zal het navragen, mijnheer van Looy.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Het is interessant dat u spreekt over de globale capaciteit, mevrouw de minister. Ik begrijp het nu niet meer. Ik volg de redenering van de heer Tobback maar in uw nota staat er dat er onvoldoende capaciteit is en dat exporteren een vorm van afwentelen is. Het is geen optie omdat het de milieuproblemen verplaatst.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Als Neder-over-Heembeek dezelfde milieunormen kan garanderen als in Vlaanderen, is dat voor mij geen taboe. Dat gebeurt trouwens al. We hebben er gisteren nog over gesproken in de commissie voor Leefmilieu. Sommige gemeenten zoeken in die richting.

De heer Joachim Coens : Er gaat heel wat naar Duitsland. Dat hebben we tijdens de begrotingsbespreking al gezegd. Toch zegt u dat exporteren voor Vlaanderen geen optie is. De heer Tobback had het over het nabijheidsprincipe. Is het nu een optie of niet om een deel van de verwerkingscapaciteit in het buitenland te zoeken ? Is er nu onvoldoende capaciteit of niet ? U zegt dat er met die 900.000 ton geen nood is aan bijkomende capaciteit, als we de 150 kilogram per inwoner kunnen behalen. Dat is een streefdoel. Betekent dit dat er op termijn geen tekort is ?

Minister Vera Dua : De heer Tobback zegt terecht dat we momenteel een tekort aan capaciteit hebben. Er wordt dus nog gestort en uitgevoerd. Intussen heb ik vernomen dat er waarschijnlijk 500.000 ton industrieel afval voor verwerking naar Wallonië gaat.

De heer Joachim Coens : U zegt steeds dat het moet stoppen, en dat er aan preventie moet worden gedaan. U kunt het echter niet met preventie alleen opvangen.

De voorzitter : De heer Tobback heeft het woord.

De heer Bruno Tobback : We zullen deze discussie ongetwijfeld nog kunnen verderzetten. Ik hoop dat we een antwoord zullen vinden dat voor iedereen begrijpelijk en haalbaar is, en dat het probleem niet verspreid raakt, of verschuift onder het motto dat alles kan, als het maar niet bij ons is. Daar dreigt het wel eens mee te eindigen.

Ik wil nog enkele andere zaken uit de beleidsnota ter sprake brengen, waar mijns inziens nog aan moet worden gewerkt, bijvoorbeeld het decreet inzake handhaving, en het integraal waterbeheer. De heer Lachaert heeft blijkbaar een ander beeld van de rol van Polders en Wateringen dan ik. In wezen maakt het voor mij niet uit wie het doet, maar we hebben wel dringend nood aan een algemene aanpak van het integraal waterbeheer. Daarbij moet rekening worden gehouden met andere belangen dan alleen die van eigenaars van gronden aan het water. Er is dringend nood aan een decreetgevend initiatief.

De vorige regeerperiode is geëindigd met een uitgewerkt ontwerp van decreet voor integraal waterbeheer. Ik blijf daar ten volle achter staan. Er werd een definitieve versie uitgewerkt, rekening houdend met adviezen van onder meer de MINA-raad. Ik vraag me dan ook af waarom het nog steeds niet ter bespreking voorligt. Immers, hoe langer men wacht, hoe moeilijker het zal worden om het uit te voeren. Toch vind ik dat er nog aanpassingen moeten mogelijk zijn. Het moet dus zo snel mogelijk worden ingediend, in plaats van er nog maar eens opnieuw mee te beginnen, want dat bent u jammer genoeg van plan.

De SERV heeft in de afgelopen weken een goed signaal gegeven in de discussie over de financiering. We hebben daar jarenlang over gepraat. Het advies is nuttig, maar niet bijster revolutionair, rekening houdend met alles wat we in de voorbije jaren al hebben gehoord en gezien. Vandaag staan we op een punt waarop we een aantal duidelijke keuzes moeten maken. Het zwaartepunt van de problematiek van de financiering ligt in de discussie over het water. Het is onmogelijk om de hele uitgave te doen die Aquafin zelf voorrekende.

Er zijn dus twee dingen waar we bijzonder hard aan zullen moeten werken. Ten eerste moeten we maken dat we het resultaat halen met een zo zuinig mogelijk gebruik van onze middelen. We moeten dus waar voor ons geld eisen. Ten tweede moeten we op zoek gaan naar bijkomende middelen. Er is al vaak gezegd dat die in de eerste plaats uit de al-

gemene middelen moeten komen, en dat ze niet alleen maar naar waterzuivering kunnen gaan. Er zijn veel andere noden in het milieubeleid, zoals afval, bodemsanering, natuurbehoud, enzovoort. We kunnen dus niet al onze middelen besteden aan gigantische investeringen in waterbeleid en in waterzuivering die niet voor honderd procent efficiënt is.

Uw collega voor economie geeft blijk van een enorm enthousiasme bij het verdedigen van de strategische plannen voor zijn sector die moeten leiden tot een zo goed en snel mogelijke grondinname door die sector zelf. Tot vandaag blijf ik dien-aangaande met onbeantwoorde vragen zitten, bijvoorbeeld met betrekking tot de afbakening van de VEN- en IVON-structuren.

Ik wik mijn woorden zorgvuldig, want naar verluidt mag ik het niet over groene hoofdstructuren hebben, tenzij dit ondertussen alweer veranderd zou zijn. Het wordt immers de hoogste tijd dat met betrekking tot die groene structuren meer initiatieven worden genomen en dat men sneller te werk gaat, zo niet dreigt het risico dat men zich op het terrein door anderen laat voorbijsteken. Die nood is uitermate groot, zeker als we willen komen tot een gecoördineerd en coherent beleid. Ik dring er dan ook nogmaals op aan hier snel werk van te maken zodat we dit in de nabije toekomst daadwerkelijk op het terrein kunnen implementeren. (*Applaus bij de SP, de VLD, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik ben zo vrij met dezelfde aanhef te beginnen als de heer Coens, namelijk "een nieuwe lente, een nieuw geluid". Het verschil is evenwel dat ik de lente beschouw als het begin van een nieuwe cyclus, terwijl deze door de heer Coens werd afgeschilderd als het einde.

Deze beleidsnota is voor mij inderdaad een nieuw geluid. Voor veel vrouwen – en de laatste jaren blijkt dit ook bij steeds meer mannen het geval te zijn – is de lente het signaal om ramen en deuren open te gooien om de jaarlijkse grote schoonmaak aan te vatten. Ons Vlaams milieu is dringend toe aan een grondige schoonmaakbeurt, iets waarover de heer Malcorps het straks uitvoeriger zal hebben. Schoonmaken kost echter geld, maar dit betekent daarom niet noodzakelijk dat beleid altijd met meer geld gebaat is. Aquafin is daar een mooi voorbeeld van. Een efficiëntere benutting van de beschikbare middelen is even belangrijk en dient

Vertriest

als een belangrijke optie in het milieubeleidsplan naar voren te worden geschoven.

Ikzelf zal me vooral toespitsen op de nieuwe lente en in mindere mate op het nieuw geluid. Er is niet alleen de inhaaloperatie voor natuur en bos door de verwerving en uitbreiding in het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, de planning op lange termijn voor de bosbouw en het decreet op het natuurbehoud, maar ook de kwaliteitsverbetering door het verhogen van de beheersinzet.

De heer Coens zegt men daar reeds lang mee bezig is. Ik moet hem antwoorden dat de langetermijnplanning voor de bosbouw in 1994 werd afgewerkt, en dat ik nu voor het eerst de aanzet vaststel die planning daadwerkelijk op het terrein waar te maken. Ondertussen is er zes jaar verstreken.

Zonder in overloze discussies te vervallen over wat natuur is, is het belangrijk om de violen tussen overheid en bevolking gelijk te stellen. Voor het grootste deel van de bevolking zijn de bossen natuur en is natuur een bos. Waarom dan nog die kunstmatige opsplitsing tussen de afdeling Natuur en de afdeling Bos? Zouden ze niet beter één geheel vormen bij Aminor en alles samen gebiedsgericht aanpakken? Een gebiedsgericht beleid is toch maar mogelijk als de tussenschotten tussen bos, natuur en waterbeheer afbrokkelen?

De regionale landschappen, die reeds geruime tijd met succes in die richting werken, zijn daar een goede formule voor. Ik ben dan ook wat teleurgesteld omdat zij in de beleidsnota niet voldoende aan bod komen. Ze vormen immers een goed instrument om gemeente-overschrijdend en in samenwerking met de lokale besturen, de provincies en de lokale verenigingen werk te maken van natuur, bos en waterbeheer. Bovendien moeten ze de mogelijkheid krijgen om tewerkstellingsprojecten uit te werken.

Het is dan ook nodig om het decreet Integraal Waterbeheer zo aan te passen dat de diverse bovengemeentelijke diensten op elkaar worden afgestemd. Ik ben het op dit vlak niet eens met de heer Tobback die het voorliggende ontwerp snel wil uitvoeren. Pas na een goede afstemming van alle diensten kan een duidelijk decreet Integraal Waterbeheer worden voorgesteld. Tot zover mijn hoofdstukje over een nieuwe lente.

Ik wou het ook hebben over een nieuwe geluid. Een aspect dat weinig aan bod komt maar erg be-

langrijk zal worden, is de natuureducatie. Net als de sector Natuur is ook de natuur- en milieu-educatie versnipperd. Elke afdeling van de administratie, elke VOI, en elk bestuurlijk niveau wil een eigen natuureducatief centrum of een eigen sensibiliseringscampagne. Het resultaat daarvan is dat ieder zijn eigen waarheid verkondigt. Bovendien gaat het voornamelijk over een gefragmenteerde waarheid.

Er zijn heel wat grote gebreken aan de natuur- en milieu-educatie. Er is een gebrek aan planning, een gebrek aan strategie, een gebrek aan doelen, en een gebrek aan doelgroepgericht beleid. Daarnaast is de informatieverstrekking te eenzijdig, kampen we met de dominantie van experts, en ontbreken de pedagogische toetsing en het onderling overleg. Het resultaat van dit alles is dat de mensen te veel wordt aangeleerd en dat te weinig wordt nagedacht over de manier waarop de doelgroepen zelf oplossingen kunnen aanbrenge.

Om de natuur- en milieu-educatie optimaal te laten verlopen zijn er drie belangrijke ingrepen nodig. In de eerste plaats moet een gebiedsgerichte strategie worden uitgewerkt. Die kan de nadruk leggen op de belangrijkste milieuproblemen in een bepaald gebied. Ten tweede zou het goed zijn om binnen de afdeling Aminor een horizontale afdeling op te richten die alles coördineert wat met natuur- en milieu-educatie in Vlaanderen heeft te maken. Dit schept mogelijkheden voor het ontwikkelen van een goede algemene strategie en van een strategie per doelgroep. Ten derde moeten de inhoud en de gebruikte methode worden aangepast. Ik ben ervan overtuigd dat veel mensen in staat zijn om mee te zoeken naar oplossingen voor de milieuproblemen. We moeten gebruik leren maken van die creativiteit van de doelgroepen. We dienen af te stappen van onze drang om te overtuigen en over te schakelen op overleg met de bevolking, want daardoor kan de educatie leiden tot gedragsveranderingen.

Dit waren enkele bijkomende ideeën bij de vele aanzetten die worden gegeven in de beleidsnota. Ik hoop dat ze tijdens deze legislatuur een serieuze verandering kunnen teweegbrengen waardoor het Vlaamse huishouden properder en aangenamer wordt. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, waarde collega's, ik zal in de eerste plaats het afvalprobleem kort behandelen. We stellen tussen 1990 en 1998 een stijging vast van 2,1 miljoen ton tot 3,1 miljoen ton

Bex

afval. Aan deze vaststelling kunnen we niet voorbij gaan.

De minister stelt in haar document dat de huishoudens noch de bedrijven de afvalverwijdering volledig betalen. Er moeten van beide grotere inspanningen worden gevraagd. Ze vindt dat de privé-sector moet worden ingeschakeld, en dat de structuur van de overheidsinstellingen open en transparant moet worden. De verschillende doelgroepen moeten preventieve maatregelen tot hun eerste verantwoordelijkheid maken. De overheid moet dat niet in hun plaats doen.

We vragen ons daarbij af of de huidige taakverdeling in de afvalsector behouden moet blijven en of de taakomschrijving niet scherper moet worden gedefinieerd. Wat is precies de rol van de gemeenten? Welke rol spelen de intercommunales, de provincies en het gewest? Die vraag stellen we ons zowel over de ophaling, de verwerking als de commercialisering van het herbruikbaar product. De rol van de privé-sector groter maken, lijkt een aantrekkelijk idee, en uit de betogen van de vorige sprekers kan ik opmaken dat dit in de toekomst een hot item wordt.

Een ernstige hinderpaal om de juiste rol voor de privé-sector te zoeken en bepalen, is het BTW-tarief. Dat valt niet onder onze bevoegdheid, maar het verschil in BTW-tarief tussen privé-sector en overheidsbedrijven zal ons parten blijven spelen. Dit ligt communautair gevoelig: Wallonië houdt nogal strikt aan de BTW-vrijstelling voor de intercommunales. Dit wordt een boeiend en noodzakelijk debat.

Sommige gemeentes proberen alternatieven te vinden voor het aanbod van de intercommunales via langdurige concessies met privé-bedrijven. We hebben daar geen enkele controle op. Elke reglementering ontbreekt. Misschien wensen sommige gemeentes concessies af te sluiten met de privé-sector omdat de intercommunales vragen dat de gemeentes voor een langere periode afstand doen van hun bevoegdheden. Gisteren hadden we het in de commissie voor Leefmilieu over een concreet voorstel in die zin.

Het komt regelmatig aan bod: de afvalverbranding moet gebeuren met de beste beschikbare technieken. Tot nader order is dat de rooster-technologie. De overige systemen moeten nog groeien. Voor plasmapyrolyse, een veel aangehaald alternatief, moet volgens de deskundigen nog meer gescheiden

worden opgehaald, en we weten niet of dit haalbaar is.

Voor het tekort aan capaciteit van 800.000 ton kunnen we simpelweg naar bijkomende capaciteit zoeken. Export is een mogelijkheid, maar het afval zelf kan ook worden verminderd. Daarvoor zijn nog niet alle mogelijkheden uitgeput. 150.000 ton kan door reeds goedgekeurde bouwprojecten worden weggewerkt. Als alle gemeenten solidair de GFT-afval voor 100 procent uit het afval halen, dan moeten wij voor 100 of 200.000 ton geen nieuwe verbrandingscapaciteit creëren. Een andere mogelijkheid om het afvalaanbod te verlagen, is de verlaagde heffing die op dit ogenblik wordt gegeven aan de restfracties na sortering.

Wat de verbranding betreft, wil ik namens onze partij nog een uitdrukkelijk standpunt innemen in verband met de problematiek van het transport van afval uit Vlaams-Brabant naar de oven van Neder-Over-Heembeek. Wij hebben er geen bezwaar tegen dat afval moet worden getransporteerd naar de dichtstbijzijnde geschikte installatie die beantwoordt aan alle emissienormen en milieuvorwaarden. Voor de oven van Neder-Over-Heembeek kan er voorlopig echter geen sprake zijn van transport. De emissies werden immers nog niet op een betrouwbare manier gemeten. Met betrouwbaar bedoel ik dat de meting niet mag gebeuren door een politiek instituut, maar een objectieve, wetenschappelijk vastgestelde meting moet zijn die ons uitsluitend geeft over de uitstoot. Zolang die betrouwbaarheid ontbreekt en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de afspraken niet nakomt die ze gemaakt heeft ten opzichte van haar eigen burgers, vinden wij dat transport naar deze oven in Neder-Over-Heembeek niet kan.

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : Ik heb een bijkomende vraag over het GFT-afval. Het ik in de beleidsnota goed gelezen dat het apart afhalen van GFT in vraag wordt gesteld? Ik plaats een vraagteken bij de zin op pagina 49 die stelt "dat het tijd is om het nut van inzamelingen van afvalstromen zoals GFT-afval en verpakkingsafval te evalueren en te kijken of de aparte afvalophaling geen rem is op de preventie". Misschien kan de minister dat even verduidelijken?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Het is uiteraard beter om thuis te composteren dan een GFT-ophaling te moeten organiseren. Deze zin is dan ook bedoeld om waar

Dua

mogelijk thuis te doen composteren. Waar dit niet mogelijk is – mevrouw Van Den Eynde wees er net op dat het in de steden niet evident is om thuis te composteren – kunnen we maximaal aan GFT-ophalingen doen.

De boodschap hier is veeleer dat we goede resultaten bereikt hebben op het vlak van selectieve ophaling. Dat blijkt ook uit de grafieken. Inzake eigenlijke vermindering van het aanbod scoren we niet zo goed. We hebben het selectief ophalen zeer goed georganiseerd. We hebben de burgers ontzettend gemotiveerd om alles apart te houden. Dat is zeer goed, maar ik denk dat we nu een stap verder moeten gaan. We moeten de boodschap geven dat het vermijden van afval nog altijd beter is dan het selectief ophalen van afval.

Hoe dan ook, de compostering loopt nu niet slecht. U kent echter allemaal de individuele gevallen van composteringsinstallaties waar alles niet even gemakkelijk gaat. Ik denk dat we een goed evenwicht moeten vinden tussen composteren en de GFT-ophaling, die dan in grootschalige installaties moet worden gecomposteerd.

De voorzitter : De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex : Aansluitend op de vraag van de heer Coens meen ik dat we de afvalproblematiek niet statisch mogen bekijken. Wat we hier vandaag vertellen, kan binnen de kortste tijd voorbijgestreefd zijn. We evolueren naar nieuwe technologieën. Ik lees vandaag nog dat het best mogelijk is dat PMD op termijn terug in de gewone huisvuilzak mag, en dat we naar systemen evolueren die gemakkelijker zijn dan de huidige ophaling. Ik zeg niet dat dit zo zal zijn, maar dit behoort wel tot de mogelijkheden. Het zou best kunnen dat men op een bepaald ogenblik de tuinafval uit de GFT-afval haalt omdat dat efficiënter en beter te verwerken is. Hier wil ik mij niet over uitspreken, maar deze sector evolueert sterk.

Voor de hoofdstukken over de luchtverontreiniging, luchthinder, reukhinder en lawaaihinder wil ik opmerken dat de effectieve controleerbaarheid en het optreden tegen de overtreders nog heel wat slagkracht mist. Dat heeft uiteraard te maken met het feit dat de respectieve diensten die zich hiermee bezig houden, onderbemand zijn.

Wat de lawaaihinder in Zaventem betreft, heeft Vlaanderen er blijkbaar, naast de milieubelasting, nog een factuur bij gekregen. De federale minister

van Begroting zou vandaag hebben verklaard dat de kosten die zijn verbonden aan de geluidsisolatie, onteigeningen enzovoort ook door onze begroting moeten worden gedragen.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Ik wens nog even terug te komen op de schadelijke stoffen en de geurhinder. Niet zozeer de onderbemanning schept hier problemen, maar wel de moeilijkheid om de schadelijkheid van die stoffen op te meten. Ook bij Isvag is dat zo. Het is zeer moeilijk om via neerslagkruiken of andere metingen de oorzaken van vervuiling of milieuhinder te vinden. Verscheidene professoren hebben dit ook verklaard.

Minister Vera Dua : Mevrouw Van den Eynde, indien men werkelijk de omgevingskwaliteit meet, is het inderdaad moeilijk vast te stellen dat een bepaald bedrijf verantwoordelijk is. Vlaanderen is hiervoor te dicht bebouwd en te sterk geïndustrialiseerd. Indien we echter een overtreding vaststellen, dan treedt de Milieu-inspectie effectief op.

De heer Jos Bex : Ik wil even dieper ingaan op het hoofdstuk over het uitbreiden van het bossenareaal. Mevrouw de minister, in de nota pleit u vooral voor het uitbreiden van de bossen in de buurt van verstedelijkte gebieden. Niet alleen daar, maar ook in landelijke gebieden, in de omgeving van valleien en rond industrie- en landbouwzones moeten buffers aangelegd worden.

Voor de leefbaarheid van de stad is het uiteraard gewenst en nuttig dat in de buurt bossen worden ingeplant. Het mag hierbij echter niet gaan om afgesloten ruimtes met beperkte toegankelijkheid. Men moet ook oog hebben voor wat wij vroeger speelbossen noemden : een bos waarin men kan ravotten en waar een tak mag sneuvelen. Ik hou hierbij ook een pleidooi voor het in eer herstellen van de voetwegen. Hierdoor opent men de toegangspoort tot de open ruimtes.

Men moet tevens zoeken naar middelen om de speculatie tegen te gaan. Vooral in de buurt van de grotere steden, en zelfs in natuurgebied, kopen speculanten grond op met de bedoeling er later een andere bestemming aan te geven.

Ik wil ook nog een aantal kleinere bemerkingen maken. De milieubeleidsvereenkomst in verband met papier moet grondig worden herzien. De manier waarop men het probleem nu aanpakt, is een lachertje.

Bex

De kwaliteit van het afval dat door de mensen thuis wordt gecomposteerd, is vaak ondermaats en helemaal niet geschikt voor de tuin. We verbeteren er het milieu niet mee. Een eenvoudige kit kan de kwaliteit van het compost verbeteren zodat het procédé zinvol wordt.

We vragen ons af of men niet resoluut de verkoop moet verbieden van toestellen die thuisverbranding mogelijk maken. In huis-aan-huisbladen worden allesbranders aangeprezen als een gemakkelijke oplossing om van afval af te geraken. Dat kan toch niet meer.

Over het integraal waterbeleid lezen we in de nota dat ruimtelijke ordening watersystemen moet erkennen. Dat heeft uiteraard zijn weerslag op de woonuitbreidingsgebieden die in deze zones liggen. Ook de landbouwsector moet daarbij worden betrokken, want een integraal waterbeleid impliceert wellicht dat landbouwgronden als overstromingsgebieden worden gebruikt. De oude atlas van de waterwegen ligt ergens in een schuif. We moeten die opnieuw open slaan, want daarin is een schat aan gedempte grachten, beken en afvoerkanalen in kaart gebracht. Die atlas kan nog van pas komen om dat integraal waterbeheer te realiseren.

De ontkoppeling van de rioleringsstelsels is onlangs ingevoerd en gestimuleerd. Dat zou het vertrekpunt kunnen zijn om de overeenkomst met Aquafin te wijzigen. Er moet een resultaatverbintenis komen. De installaties van Aquafin zullen immers een hoger rendement opleveren als die ontkoppeling is doorgevoerd.

Ik wil het hier even hebben over twee kritische succesfactoren uit de beleidsnota : de factoren 9 en 12. Factor 9 gaat over het internationaal milieubeleid. Er ontbreekt in dat verband een grondige inventaris van de internationale richtlijnen en van de stand van zaken van hun toepassing in Vlaanderen. Wat factor 12 betreft, zijn we van oordeel dat milieu een volledig Vlaamse bevoegdheid moet worden. Onder factor 12 is in overleg met de gewesten en de federale overheid voorzien. In het document over duurzaam beheer probeert men dat te realiseren. Die poging is volgens ons een miskleun. Dat kan beter, en diversiteit is niet noodzakelijk onvermijdbaar met duurzaamheid.

Dit is een degelijke, allesomvattende beleidsnota. Er is een goede inventaris van de verschillende problemen en een grondige evaluatie van de genomen maatregelen in opgenomen. In de nota zijn

veel voorstellen, intenties en langetermijndoelstellingen verwoord. Zullen de financiële middelen volstaan om dat ambitieuze programma te realiseren ? Dat is de grote vraag. (*Applaus bij VU&ID, AGALEV, de VLD en de SP*)

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, enkele maanden geleden heb ik hier voor het eerst gesproken over de problematiek van milieu en natuur. U zult zich herinneren dat ik het toen vooral heb gehad over de structuren.

Ik heb u toen om een evaluatie van de vennootschappen van de VMH gevraagd. Ik heb u ook gevraagd om alle beheerscontracten aan de regering en het parlement voor te leggen. Ik heb gevraagd of de mededelingen aan de Europese Commissie zijn overgemaakt, en welk antwoord men had gekregen. Ik heb gevraagd naar de toepassing van de wet op de overheidsopdrachten, zowel in de toekomst als in het verleden. Ik heb gevraagd naar de stand van zaken van het beheerscontract tussen de VMH en het Vlaams Gewest, en welke houding men aannam tegenover enkele terechte opmerkingen en suggesties van het Rekenhof. Ik heb uitleg gevraagd over de bestuurlijke controle op de NV Vlar en over de fusieoperatie via absorptie door Indaver. Ik had vragen over Aquafin en over de regeringscommissaris bij de Milieuholding. Dit heeft me er niet van weerhouden om mijn vertrouwen uit te drukken in zowel de kwantiteit als kwaliteit van het beleid. De lezing van de beleidsnota heeft aangetoond dat puik werk werd geleverd.

U zult zich ook herinneren dat ik gepleit heb voor maatregelen ter vrijwaring van het principe van behoorlijk bestuur, de toepassing van de wetten op de overheidsopdracht en een gedegen controle vanwege de overheid op de structuren die ze creëert. Bovendien heb ik ervoor gepleit dat deze controle zowel voor de regering als voor het parlement zou functioneren. De minister zal zich herinneren dat ik toen alle begrip heb getoond voor het feit dat hij niet onmiddellijk antwoordde. Maar als de beleidsnota op één punt niet naar mijn zin is, is dit het punt 5.12 over de structuren.

Ik deel uw mening dat middelen en opdrachten moeten worden herschikt, maar ik ben er helemaal niet van overtuigd dat het gewestelijk milieuoverleg waarnaar u verwijst, voldoende zal zijn voor een kwalitatief hoogstaande strategische planning. De directeur-generaal van OVAM bijvoorbeeld ze-

Wille

telt in het bestuur van Indaver en stelt er daden van koophandel. U begrijpt wat ik bedoel.

In dezelfde tekst geeft u een aanzet tot fasering voor de vroeger uitgevoerde audits en de beheersovereenkomsten. U zegt dat het ontwerpen van een beheersovereenkomst voor de VOI's in 2001 rond zal zijn. Dit is behoorlijk laat. De Vlaamse Milieuholding bijvoorbeeld, een instelling die sedert 1997 geen beheersovereenkomst meer heeft, kan hier moeilijk tot 2001 op wachten.

U spreekt van een interne audit per VOI. Dit is uitstekend, maar inzake de structuur gaat mijn aspiratie veel verder. De structuren zoals ze op dit ogenblik bestaan, mogen niet worden onderschat, want ze zijn wel degelijk aanwezig. We wensen dat u samen met de regering deze structuren zou leiden en inspireren, en het parlement zou toelaten ze te controleren. Het is de bedoeling dat de structuren deze visie implementeren. We zien ze in relatie tot de aspiraties die de Vlaamse overheid heeft inzake milieu en natuur.

Dit is een goedbedoelde kritische aanzet en past in een interventie van een meerderheidsgroep. We willen immers niet op de man spelen, maar wel op de politieke bal. Ik hoop dat er steun zal zijn voor dit soort zorg vanuit het parlement, maar ook van de minister. De recente Europese commentaren over de milieutoestanden in Vlaanderen en de bedragen die nodig zullen zijn om de achterstand alleen al voor bodemsanering en waterzuivering weg te werken, moeten ons aanzetten om niet te "kurieren am Symptom", maar om op een moedige wijze met de beste structuren en een goede controle op die structuren te werken.

Aan het einde van uw beleidsnota kondigt u een onderzoek aan naar de haalbaarheid van een deskundig en onafhankelijk reguleringsorgaan voor geprivatiseerde delen van de milieusector in Vlaanderen, onder de controle van het parlement. U wilt eveneens, aldus uw nota, de werking en de resultaten van de VMH en haar dochters onder het toezicht plaatsen van deze regulator, waardoor de gelijke behandeling aan omzetting zou winnen. Als u spreekt over geprivatiseerde delen van de milieusector, dan bedoelt u waarschijnlijk de delen die vroeger niet privé waren maar dat inmiddels zijn geworden. Anders zouden het privé-delen van de milieusector zijn. Ik hoop dat u me hierover meer duidelijkheid zult geven. U begrijpt wel dat deze zinsnede meer dan mijn gewone aandacht krijgt.

Minister Vera Dua : Ik ben een voorzichtige vrouw, mijnheer Wille, vandaar die formulering.

De heer Paul Wille : Ik ben ook een zeer voorzichtig man. Dat is de reden waarom ik deze vraag stel. U zult echter begrijpen dat dit een zeer belangrijke passage is, te meer omdat u precies met deze zin uw beleidsnota beëindigt.

Ik had deze beleidsnota liever thematisch behandeld, maar ik heb er toch voor geopteerd om wat verder te spitten in de structuren. Volgens de regeringsvisie kunnen de voorbereiding en de uitvoering van het beleid worden uitbesteed. Dit kan echter niet voor het treffen van de beleidsbeslissingen zelf. Ik sta daarachter.

Het primaat van de politiek kan slechts worden gegarandeerd als de voorbereiding, de evaluatie en de controle gebeuren binnen het ministerie. De beleidsuitvoering moet gebeuren in het ministerie of in verzelfstandigde entiteiten. Precies in de milieusector heeft men vastgesteld dat vennootschappen zijn opgericht met overheidskapitaal, die geen dotatie ontvangen. Onze verhouding tot deze vennootschappen is die van een raad van bestuur tot een aandeelhouder.

De overheid wil zelf haar eigen milieubeleid uitvoeren. Nochtans kan men bijvoorbeeld bij de waterzuivering, door middel van lastenboeken en concessies, de privé-sector toelaten te handelen aan een lagere prijs. Pas na een procedure bij de Europese Commissie werd bij Aquafin de wet op de overheidsopdrachten toegepast. Waarom moest men tijdens de vorige regeerperiode zonnig de openbare waterzuivering toevertrouwen aan een privaatrechtelijke structuur ? Waarom moesten forse garanties worden gegeven inzake financieel rendement ? Waarom moesten die garanties ook gelden voor de privé-aandeelhouders die men had gekozen ? Waarom mag de privé-partner zowel aandeelhouder als contractant zijn ?

Rekening houdend met de resultaten op het terrein ben ik dan ook niet verbaasd dat de besluitvorming inzake Aquafin zo een nefaste uitwerking had. Immers, nu de opbrengsten uit milieuheffingen afnemen door het gedeetelijk regulerend karakter daarvan, en de huidige regering zich heeft geëngageerd om het heffingsniveau te handhaven, zijn de gevolgen goed zichtbaar. Het is duidelijk dat het tekort op de MINA-begroting zwaar zal wegen, zeker als men werk wil maken van de bodemsanering. Omdat de heffingen al zo hoog zijn, zal uit de algemene middelen moeten worden geput of in de uitgaven moeten worden gesnoeid.

Wille

Voor de SERV is de hoofdschuldige voor dit tekort duidelijk de waterzuivering en de steeds oplopende facturen van Aquafin. Aquafin zuigt zonder enige resultaatsverbintenis de Vlaamse leefmilieumiddelen weg. Een voorganger van minister Dua heeft bovendien het contract zo genegotieerd dat het bijna onmogelijk is om het op een fundamentele manier te wijzigen. Ik zou de minister dan ook willen vragen onder welke voorwaarden het contract met Aquafin kan worden herzien en hoever zij eventueel staat bij de onderhandelingen hierover.

Ik wil de minister ook vragen hoe zij invloed probeert uit te oefenen op de wijze waarop Aquafin de waterzuiveringsstructuur in Vlaanderen uitbouwt. Heeft de minister een idee hoe zij die geldverslindende technieken kan ombuigen? Indien wij met dezelfde of zelfs nog hogere Aquafin facturen blijven zitten, heeft de minister dan enig idee hoe wij hier onderuit kunnen raken? Met welke heffingen zou dit moeten gebeuren? Welke doelgroepen zouden die heffingen dan treffen?

We moeten mijns inziens naar een zo groot mogelijke mate van zelfzuivering van de bedrijven streven. Bedrijven die water lozen dat aan de kwaliteitsnormen voldoet, zouden geen heffingen mogen betalen. De heffingen zelf moeten maximaal regulerend werken. Rioollozende bedrijven en gezinnen zouden eigenlijk op hun vervuiling moeten worden belast. Dit komt neer op het betalen van een retributie door bedrijven en van een contributie door gezinnen. Men zou de bedrijven zelf moeten laten kiezen tussen zelfzuivering en rioolozing, waarbij een afkoppelingsbeleid moet worden aangemoedigd.

Deze theorie impliceert uiteraard wel een grondige aanpassing van de investeringsplannen van Aquafin. Oppervlaktewaterlozers zouden een regulerende heffing op restvervuiling betalen. Rioollozende bedrijven zouden voor de geleverde diensten een kostendeckende retributie betalen. Gezinnen die in riolen lozen, zouden een financieringsheffing betalen. De zuiveringsmaatschappij zou zelf een regulerende heffing op de restvervuiling in het oppervlaktewater betalen. Zoals al gezegd, zou het afkoppelingsbeleid worden aangemoedigd. De opbrengst van de financieringsheffing zou worden gebruikt voor het aanleggen en het onderhouden van de collectieve zuiveringsinfrastructuur. De regulerende heffing zou moeten dienen voor de subsidiëring van bedrijven die bereid zijn om verder te gaan dan de wettelijke vereisten.

In het verleden werden alle investeringen gericht op de puntlozingen van bedrijven. De diffuse lozingen van gezinnen werden hierbij ongemoeid gelaten. Het lijkt me dan ook onredelijk om de lasten naar de bedrijven te blijven doorschuiven. Het uitvoeren van de beleidsombouw is afhankelijk van deze regering. Dit kan zowel binnen het bestaande systeem als door middel van een gewijzigde, geprivatiseerde waterzuivering. Ons inziens kan het monopolie van Aquafin het best worden doorbroken. Privé-waterzuiveringsbedrijven zouden door middel van goed genegotieerde concessies, per bekken opereren. Eventuele prijsdifferentiaties zouden de bedrijven en de gezinnen stimuleren om meer zelf aan zuivering te doen.

Ook de waterdistributie kan trouwens het best worden geprivatiseerd. Dit biedt de betrokken bedrijven de kans om een globaal dienstenpakket aan te bieden. Binnen een geprivatiseerd waterzuiveringsbeleid zou men kunnen overstappen op zuiver regulerende heffingen en een afkoppelingsbeleid voor bedrijven. Omdat gezinnen geen afkoppelingsbeleid kunnen voeren, kan er geen regulerende heffing zijn en zal een financieringsheffing dus onvermijdelijk zijn om de kosten van riolen en waterzuivering te dekken. Indien de kosten te hoog zijn, zal men uit de algemene middelen moeten bijpassen en sociale correcties toepassen. Men doet dit volgens ons best via aftrekbaarheid van de personenbelasting.

Het spreekt voor zich dat binnen de sector van de waterzuivering grote uitdagingen wachten op de minister en op dit parlement, en dat degelijk overleg en moedige besluitvorming zich opdringen. Dit gebeurt best met goede structuren, door de overheid gekozen en gebonden aan resultaatsverbintenissen. Het handhaven van het huidig milieubeleid brengt kosten mee die enkel te betalen zijn door heffingen en meer algemene middelen. De heffingen hebben echter al een economisch verzadigingspunt bereikt. Bij de algemene middelen valt nog te bekijken hoeveel er de weg naar het milieubeleid zullen vinden. Het is onvermijdelijk dat men een verschuiving van financierende naar regulerende heffingen doorvoert, tenzij men een koerswijziging kan doorvoeren die de kosten voor de overheid vermindert via privatisering. De regering en het parlement moeten zich definitief op een dergelijke keuze voorbereiden. De discussie over de structuren in het milieubeleid is derhalve meer dan op zijn plaats. Zij is bijzonder actueel en broodnodig. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter : De heer Coens heeft het woord.

De heer Joachim Coens : U spreekt over heffingen, maar er is een financieringstekort. U zegt zelf dat de heffingen een te hoog niveau hebben bereikt en dat de druk voor de bedrijven te hoog is.

De heer Paul Wille : Dat is inderdaad het geval voor de bedrijven.

De heer Joachim Coens : Voor de bedrijven alleen ?

De heer Paul Wille : Ja. U wilt mij waarschijnlijk doen zeggen dat ik in de toekomst de middelen wil halen bij de landbouwers en de gezinnen.

De heer Joachim Coens : Neen, ik vraag wat u vindt van de tekst in het regeerakkoord die zegt dat verhogingen van de totale druk van de milieuheffingen na 2001 mogelijk zijn als ze passen in de langetermijnvisie voor financiering van het milieu-beleid.

De heer Paul Wille : Leest u voor uit mijn tekst ?

De heer Joachim Coens : Neen, ik lees voor uit het regeerakkoord. Ik vraag hoe u dit rijmt met wat u juist zei, namelijk dat de totale druk reeds te hoog is.

De heer Paul Wille : Dat is zo voor de bedrijven.

De voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer Jacques Timmermans (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, zoals de heer Tobback heeft aangehaald zal ik namens de SP de minister enkele aandachtspunten voorleggen inzake waterbeheer. De heer Wille heeft er daar reeds een aantal van behandeld. Ik wil het hier uitdrukkelijk hebben over de bestuurlijke aanpak van het integraal waterbeleid.

De SP hoopt dat de decretale aanzet die in 1994 werd gegeven door toenmalig minister van Leefmilieu De Batselier inzake het kwaliteitsluik van het integraal waterbeheer, op korte termijn zal leiden tot die globale en geïntegreerde juridische onderbouw. De heer Tobback had het daarnet in dat verband over het voorontwerp van de vorige regering. Ik denk dat het nu, na 5 jaar, stilaan tijd wordt voor concrete resultaten. In het nabije verleden is immers vooral gebleken dat de koppeling tussen kwaliteit, kwantiteit en natuur niet zo vanzelfsprekend is zodra die discussies gaan over structuren en bevoegdheden, en de confrontatie tussen economi-

sche belangen en leefmilieu in alle duidelijkheid aan de orde komt.

Het zoeken naar evenwichten tussen functietoekenningen en kwaliteitsdoelstellingen vormt hierbij de grote uitdaging. Ik hoop dat de vooropgestelde werkgroep van ambtenaren en experts vanaf het begin aandacht zal besteden aan deze bredere problematiek en op basis van overleg met alle betrokken beleidsverantwoordelijken, in het bijzonder de kwantiteitsbeheerders, zal worden samengesteld. Ik hoop ook dat de vooropgestelde hertekeuring van de organisatie van de Vlaamse overheid een uitgangspunt zal vormen, zodat een duidelijke responsabilisering van alle actoren kan worden uitgetekend. Zoals het regeerakkoord bepaalt, moeten daarbij administratieve en organisatorische integratie, vereenvoudiging en doorzichtigheid gewaarborgd zijn op alle beleidsniveaus. Hierbij wordt best een duidelijke scheidingslijn getrokken tussen beleidsverantwoordelijkheden en uitvoering. De bestaande vermenging van beleids- en beheerstaken vormt immers de basis van de huidige beleidsonguidelijkheid.

Met betrekking tot de bekkenbenadering, zal naast interne bekkenstructurering, waaromtrent vooralsnog weinig dynamiek te bespeuren is, ook voldoende aandacht moeten gaan naar gewest- en grensoverschrijdend overleg.

De diffuse verontreiniging is een volgende punt. In de thema's 'planmatige uitwerking' en 'diffuse verontreiniging' wordt wel verwezen naar de impact van de landbouwsector, maar er wordt verder niets gezegd over de in het regeerakkoord vermelde afbouw van het mestspreadingsbeleid als noodzakelijke aanpak om een kwalitatief oppervlaktewaterbeleid te kunnen uitbouwen. Niet alleen worden zo de lokale problemen uitgespreid over een veel ruimer gebied, met alle publieke ongenoegen van dien. Bovendien worden de saneringsresultaten van de andere betrokkenen – industrie en bevolking – grotendeels 'effectloos', waardoor vooral de industrie zich kordaat gaat verzetten tegen bijkomende inspanningen op het vlak van een doorgedreven nutriëntenverwijdering. Vanuit deze bekommernis vraagt de SP dat de voormelde beleidsklemtoon met spoed zou worden uitgewerkt. Trouwens, in het kader van MAP-2 zal mestverwerking slechts resultaat hebben als de goedkope mestdumping wordt verboden. In dat verband verwijs ik naar mijn betoog inzake de toelating tot het voortzetten van kalvergierversuivering in de RWZI Antwerpen-Noord. Ook daar moet men vaststellen dat de verwerking enerzijds zowel juridisch als qua doelstelling strijdig is met het waterzuiveringsbeleid en an-

Timmermans

derzijds door de sector als alibi wordt gebruikt om geen eigen initiatief te nemen.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Het probleem dat u schetst, is reëel. We hebben daarover reeds een discussie gevoerd. Net deze sector heeft al een aantal inspanningen geleverd. Deze mensen waren de eersten die we hebben uitgenodigd bij de bijeenkomst omtrent mestverwerking van onze task force met alle administratieve diensten. Daar is afgesproken dat de vergunningsprocedure kan worden opgestart. Binnenkort zullen ze dus een vergunning hebben. Zodra dat het geval is, worden ze uiteraard afgekoppeld van de RWZI. Als er ergens op zeer korte termijn vooruitgang zal worden geboekt op het vlak van mestverwerking, dan is het in die kalvergijssector. Maar uw kritiek is terecht. Ik heb dat tijdelijk moeten toestaan, met pijn in het hart.

De voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer Jacques Timmermans : Dat is een positieve evolutie, mevrouw de minister, waar ik akte van neem. Inzake rioleringsbeleid en kleinschalige waterzuivering wil ik de SP-visie uitdrukkelijk aankaarten om in de beleidsnota de concrete aanpak en doelstellingen iets te verduidelijken.

De voorbije tien jaar heeft het Vlaams Gewest zwaar geïnvesteerd in de uitvoering van de Europese richtlijn inzake de sanering van het stedelijk afvalwater om op die wijze de beschamende historische achterstand weg te werken.

Enerzijds werd in Vlarem II, in het bijzonder in de editie 1995 van toenmalig minister De Batselier, een sluitende juridische onderbouw gegeven aan het Vlaamse afvalwaterbeleid met duidelijk op elkaar afgestemde doelstellingen en responsabilisering van de betrokken actoren, namelijk het Vlaams Gewest, Aquafin, de gemeenten, de bedrijven en de individuele burger. De vraag is wat er gerealiseerd werd en waarom de wettelijke bepalingen niet werden nageleefd.

Anderzijds werden door het Vlaams Gewest de noodzakelijke budgettaire middelen vrijgemaakt voor de financiering van de grootschalige investeringsinspanning waardoor zowel de NV Aquafin als de gemeenten over de vereiste budgettaire middelen konden beschikken. Hierdoor werden en worden via de afvalwaterheffing inderdaad zware

inspanningen gevraagd, zowel van de industrie als van de huishoudens, om de saneringsoperatie budgettair-technisch mogelijk te maken. Vraag is ook hier wat er met deze middelen werd gedaan en hoe de enorme financiële behoeften de volgende jaren zullen worden gedekt.

Aangezien inmiddels de eerste cruciale vervaldatum, in casu 31 december 1998, van de richtlijn is verstreken en bovendien een eerste formele ingebrekestelling door de Europese Commissie werd afgeleverd, moet de volledige sanering van de bestaande afvalwaterlozing tegen uiterlijk 2005 worden gevrijwaard. In het Vlaamse regeerakkoord werd trouwens uitdrukkelijk gesteld dat de Europese normen op korte termijn afdwingbaar en controleerbaar moeten worden gemaakt. In de beleidsnota wordt evenwel de conformiteit van het vooropgestelde moderne rioleringsbeleid met de richtlijn stedelijk afvalwater niet aangegeven.

In verband met de vrijwaring van die centrale doelstelling en die integrale sanering tegen 2005 van de bestaande afvalwaterlozingen, zijn de voorbije jaren de ingezette beleidsinstrumenten, investeringen en Aquafin, ten onrechte al te veel een doel op zichzelf geworden. Daarom hebben de aangeboden middelen het beleidsdoel niet gediend. Deze ontsporing moet inderdaad dringend worden bijgestuurd. Dat is immers niet alleen een miskennis van de in Vlarem II omschreven beleidstaken, maar ook een regelrechte oorlogsverklaring ten aanzien van Europa. De wijze waarop Aquafin heeft gemeend publiek te moeten aankaarten dat het Vlaams Gewest de dwingende termijnen niet kan naleven – ik heb hier een uittreksel uit de pers – bevestigt deze pijnlijke noodzaak tot bijsturing, zowel inzake beleidsverantwoordelijkheid als inzake uitvoering.

Aquafin werd in 1990 opgericht om, enerzijds, het normpakket aan bovengemeentelijke investeringen – het noodzakelijke investeringsvolume werd toen geraamd op 60 miljard frank – te realiseren binnen de richtlijntermijnen en, anderzijds, de bijbehorende zuiveringsinfrastructuur te exploiteren conform de influenteisen van de richtlijn. In de praktijk moet worden vastgesteld dat de investeringen slechts gedeeltelijk binnen de gestelde termijnen werden gerealiseerd. De exploitatieverbintenissen werden evenmin gehaald. De lucratieve investeringsopdracht wordt daarentegen hoe langer hoe meer uitgebreid en het vooropgestelde investeringsbudget neemt exponentieel toe.

Intussen situeren de door het Vlaams Gewest opgedragen investeringsprogramma's tot 2004 zich

Timmermans

reeds op het niveau van 90 miljard frank, terwijl de bevoegde milieuadministratie moeite heeft om nog ecologisch relevante projecten te formuleren. Dan nog poneert Aquafin doodleuk, getuigend van een overjarige betonboerenmentaliteit, de verderzetting van de bovengemeentelijke investeringsinspanning tot 2020. Het doel daarvan zou de integrale uitvoering zijn van de eertijds als megalomaan omschreven TRP's. Dat deze visie regelrecht indruist tegen de Vlarem-beleidsstaken is blijkbaar geen punt. Hoe dit met de richtlijn stedelijk afvalwater of met de Vlaamse ecologische doelstellingen in overeenstemming kan worden gebracht, is totaal onbegrijpelijk.

De NV-structuur heeft Aquafin al te ver op het louter economische spoor gezet. Dit moet dringend worden bijgestuurd. Volgens de SP moet het takenpakket van Aquafin worden teruggebracht tot de centrale uitvoerende opdrachten inzake investeringsprojecten en de exploitatie van de RWZI's. Uiteraard hoort daar een uitdrukkelijker omschreven resultaatsverbintenis bij. Het is onaanvaardbaar dat Aquafin zich te pas en te onpas als semi-beleidsinstantie opstelt, zowel inzake afvalwaterbeleid als inzake vergunningenbeleid.

Inmiddels konden we nog enkele ontzuisterende vaststellingen doen die een ingrijpen rechtvaardigen. Conform de omzetting in Vlaams recht en de in 1995 opgenomen aanduiding van het hele grondgebied als kwetsbaar gebied, dienden eind 1998 alle agglomeraties met meer dan tienduizend inwoners equivalent, voorzien te zijn zowel van een uitgebouwd opvangsysteem – het rioleringsstelsel – als van een zuiveringsinstallatie met nutriëntenverwijdering. Vandaag stellen we vast dat eind 1998 om allerlei redenen nog geen 60 percent van het stedelijk afvalwater van door de VMM gedefinieerde agglomeraties op een operationele zuiveringsinstallatie was aangesloten, terwijl de algemene zuiveringsgraad via RWZI's amper 44 percent van de inwoners bedroeg.

Bovendien blijkt uit de uitvoeringsplanning van Aquafin dat zelfs de einddatum van 2005 voor diverse agglomeraties niet zal worden gehaald. Niet alleen voor Brussel dreigt dus een conflict met de Europese Commissie. Dat het Vlaams Gewest buiten de ingebrekestelling werd gehouden, hoewel contractueel is voorzien dat 80.000 Vlaams inwoners equivalent in de Brusselse installatie moet worden behandeld, heeft wellicht eerder te maken met de rapportering van het Brussels Gewest dan met een selectief Europees gedoogbeleid.

De SP vraagt dat terzake de contractuele verantwoordelijkheid van de gewesten zou worden onderzocht, en dat zou worden aangedrongen op een maximale bespoediging van het dossier over de Zennevervuiling. Die vervuiling minimaliseert stroomafwaarts immers het effect van de Vlaamse zuiveringsrealisaties tot slechts marginale verbeteringen.

Ook de exploitatiebepalingen worden niet gerespecteerd. De intrekking van de door de vorige minister ingediende Vlarem-afwijking inzake nutriëntenverwijdering komt misschien wel tegemoet aan de ingebrekestelling door de Europese Unie, maar lost op het terrein uiteraard de problemen niet op. De SP vraagt dat de verantwoordelijken voor deze toestand worden aangewezen. De investeringsoperatie van Aquafin moet zodanig worden bijgestuurd dat de ecologisch verantwoorde bovengemeentelijke zuiveringsinfrastructuur maximaal binnen de dwingende termijnen wordt gerealiseerd.

Conform de bepalingen van de overeenkomst tussen het Vlaams Gewest en de NV Aquafin moeten beide partijen hun verantwoordelijkheid opnemen. De reeds opgedragen investeringsprogramma's moeten daartoe worden getoetst, zowel met betrekking tot de uitvoeringsplannen, als ten gronde op hun ecologische relevantie, zodat de richtlijn zo spoedig mogelijk kan worden nageleefd en Aquafin maximaal verantwoordelijk kan worden gesteld. Desnoods moeten Aquafin zware sancties worden opgelegd, indien de vooropgestelde uitvoeringstermijn niet wordt gehaald. Op basis van deze screening moet worden nagegaan of men budgetten kan recupereren om die in te schakelen in meer rendabele ecologische projecten. Dergelijke projecten, waaronder gerichte afkoppeling van de relevante verharde oppervlakten, kunnen desnoods buiten de dwingende termijnen van de richtlijn worden gesitueerd. Mevrouw de minister, uit persberichten heb ik begrepen dat u van mening bent dat er geen sprake kan zijn van uitstel op de dwingende termijn van de richtlijn. Hoe zult u dan dit standpunt vertalen in de timing van investeringsprogramma's voor bovengemeentelijke en gemeentelijke zuiveringsinfrastructuur ?

Sta me toe het ook nog even te hebben over de noodzakelijke, rechtlijnige uitvoering van de Vlarem-beleidsvisie. Er is immers niet alleen de ontsporing van het bovengemeentelijk investeringsbeleid. Die ontsporing geldt ook voor het gewestelijke Rio-programma waar niet alleen de tijdscope van de richtlijn stedelijk afvalwater wordt genegeerd. Het investeren op zich gaat ook steeds meer primeren op de doelstelling van de bijzondere en

Timmermans

tijdelijke aanvullende gewestbijdrage voor de aanleg en de verbetering van rioleringen die in 1993 door toenmalig minister De Batselier werd ingesteld.

Waar in 1993 het onmiddellijk aansluiten van extra vuil via de riolering op bestaande zuiveringsinfrastructuur het bepalend criterium was voor de opmaak van investeringsprogramma's, wordt vandaag de link gelegd naar de integrale uitvoering van TRP's met de bedoeling het gesubsidieerd rioleeringsbeleid nog twintig jaar te kunnen voortzetten. Nochtans werd de rioleringsaanpak in Vlarem II eenduidig verankerd door uitdrukkelijk de groot-schalige centralistische collectering en zuivering van de TRP-benadering te vervangen door de beperkende omschrijving van de stedelijke agglomeraties op basis van de direct aansluitbare afvalwaters binnen de bindende termijnen van de richtlijn stedelijk afvalwater. We verwijzen in dit verband graag naar Vlarem II in het kader waarvan in zuiveringszones A en B werd voorzien. Mevrouw de minister, in zijn omzendbrief van 1996 heeft uw voorganger zelfs uitdrukkelijk de juridische basis van de TRP's opgeheven. Desondanks wordt dat elan van voorheen aangehouden.

Tot op heden is de administratie er blijkbaar nog niet in geslaagd om de A- en B-zuiveringszones eenduidig te omschrijven. Dit is nochtans een uitdrukkelijke voorwaarde om de toetsing aan de richtlijn stedelijk afvalwater te kunnen formuleren. Tevens is het ook de voorwaarde om de lozingsvoorwaarden van Vlarem II uitvoerbaar te maken. Zowel de individuele burger als de bedrijven moeten immers uitdrukkelijk kunnen achterhalen in welke vergunningssituatie zij verkeren alvorens zij ook worden geacht de wet uit te voeren. De huidige situatie is dan ook een schoolvoorbeeld van onbehoorlijk bestuur waarbij gemeenten, Aquafin en de gewestadministratie de verantwoordelijkheid naar elkaar doorschuiven. We vragen dan ook dat de kleinschalige zuiveringsaanpak opnieuw in de beleidsmatige 'nazuivering in situ'-aanpak wordt verankerd waarbij plantenzuivering als uitgangspunt wordt geponneerd. Enkel op die manier kan een maatschappelijk draagvlak worden gecreëerd voor een ecologisch verantwoorde afvalwateraanpak van de verspreide bewoning.

Sta me toe het nog even te hebben over het afkoppelingsbeleid van bedrijfsafvalwater dat onzes inziens moet worden gericht op relevante lozers en het vrijwaren van de zuiveringsexploitatie. De SP kan zich – en dat wordt ook in het regeerakkoord

met evenveel woorden gesteld – akkoord verklaren met het uitgangspunt dat het stimuleren van het afkoppelingsbeleid op basis van objectieve criteria moet gebeuren.

Ik wil het nog even hebben over de moeilijke dossiers van de Vlaamse Milieuholding en Aquafin. In het regeerakkoord worden de beleidsmatige krijtlijnen uitgetekend voor de VHM en haar dochters. In de beleidsnota van de minister worden de bepalingen van het regeerakkoord niet geconcretiseerd. Voor het afval- en bodemsaneringsbeleid worden de algemene uitgangspunten van het regeerakkoord overgenomen op het vlak van de verhouding tussen de overheid en privé-partners. Voor de financiering van het milieubeleid wordt vooral de impact van de factuur van Aquafin behandeld. Daarbij wordt gesteld dat de nodige aandacht zal worden geschonken aan de werking, de kostprijs, het beter aflijnen waar de collectieve grootschalige zuivering begint en eindigt in vergelijking met particuliere en kleinschalige initiatieven, en aan het bewaken van de efficiëntie van Aquafin waardoor de factuur voor de belastingbetaler wordt verlaagd.

De bijzonder gevolmachtigde moet tegen maart 2000 een evaluatieverslag over 10 jaar Aquafin neerleggen zodat we die in de commissie voor Leefmilieu kunnen bespreken. De minister stelt immers uitdrukkelijk dat het parlement kan kiezen tussen een grondige hertekening van het waterzuiveringslandschap en aanpassingen aan de beheersovereenkomst met Aquafin, of kan beslissen dat er geen bijstellingen nodig zijn. De meerderheid is het met dit laatste niet eens.

Een werkgroep die wordt bijgestaan door een externe deskundige, moet tegen de lente van 2001 een nieuw landschap voor de waterzuivering uittekenen, tenzij tegen die tijd opnieuw wordt onderhandeld over de beheersovereenkomst. De bepalingen van het regeerakkoord vergen zowel ten aanzien van de VHM als van Aquafin een duidelijke bijsturing van de opdrachten en taken.

Voor de decretale basis is er geen probleem, tenzij het op basis van de evaluatie noodzakelijk wordt om de huidige bepalingen nader te omschrijven of te verengen. De afspraken met de VHM zullen worden geregeld via een herziening van het beheerscontract. In het regeerakkoord werd duidelijk opgenomen hoe de decretale taak van de VHM kan worden geactualiseerd en ingevuld. Het akkoord bepaalt immers dat de overheid moet normeren, controleren en bestraffen.

Timmermans

Volgens het regeerakkoord moet kapitaal voor bedrijfsinvesteringen in principe door de markt worden aangebracht, met uitzondering van het kapitaal voor startende bedrijven en voor sommige aspecten van een omschakeling op duurzame economie. In specifieke domeinen wordt de mogelijkheid tot sturing door de overheid gevrijwaard zonder dat per definitie een meerderheidsparticipatie nodig is. Het akkoord bepaalt ook dat de overheid moet optreden als de markt faalt en als privé-initiatief niet is aangewezen. Privatiseren gebeurt mits het vermijden van ongewenste overnames en monopolievorming.

Deze uitgangspunten nopen ons tot enige reflectie over de huidige beleidsinitiatieven. We moeten ons afvragen wat in aanmerking komt voor privatisering en onder welke voorwaarden. Welke actiedomeinen worden best niet overgelaten aan het privé-initiatief? In welke milieudomeinen faalt de markt of moet de overheid sturen? De fundamentele vraag luidt: welke bijstellingen moet de VHM ondergaan?

Er zijn diverse mogelijkheden tot bijsturing. De SP heeft reeds een aantal voorstellen bedacht die tijdens de discussie in de commissie, waarop ook de heer Wille heeft aangedrongen, zullen worden aangehaald. Ik zal er vandaag niet uitgebreid op ingaan. We zullen onder meer voorstellen om minstens drie taken aan de VHM op te dragen die op een adequate wijze aansluiten bij de reden waarvoor de VHM eertijds werd opgericht. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, ik zal me beperken tot de aspecten lucht en water. Uit een onderzoek van het UZ-Antwerpen blijkt dat de helft van de baby's van jonger dan één jaar kampt met ademhalingsmoeilijkheden en een beroep moet doen op aerosols en puffertjes. De onderzoekers verwijzen expliciet naar de luchtvervuiling als mogelijke oorzaak. Het is duidelijk dat dringend verder onderzoek nodig is. Ik was zeer blij toen de ministers van Onderwijs en Wetenschapsbeleid dat hier ook hebben beloofd.

Maar we hoeven we niet te wachten op nieuwe onderzoeken om preventief op te treden. We weten welke stoffen gevaarlijk zijn voor de gezondheid van jonge kinderen, en van ons allemaal, namelijk de kleine stofdeeltjes in dieselroet, de stikstofoxi-

den en vluchtige organische stoffen, die samen ozon vormen, en natuurlijk dioxines, PCB's en dergelijke. De komende jaren zal het beleid voor luchtkwaliteit mijns inziens steeds meer aan belang winnen doordat de band tussen luchtvervuiling en gezondheid steeds duidelijker wordt. Bij ons, en meer nog in andere westerse landen, onderzoekt men systematisch de gevolgen van luchtvervuiling op mortaliteit, ziekenhuisopnames en risico's voor doelgroepen zoals kinderen, ouderen en CARA-patiënten. Daardoor wordt internationaal en Europees nu zeer sterk de nadruk gelegd op een beleid voor luchtkwaliteit. Dat bleek ook op de conferentie voor milieu en gezondheid van de WHO te Londen, in juni vorig jaar.

België en Vlaanderen hinken duidelijk achterop in deze zorg voor luchtkwaliteit. Internationaal maken we zelfs de indruk overvallen te zijn door de nieuwe, dikwijls erg radicale, doelstellingen om grenzen te stellen aan de uitstoot van verontreinigende stoffen. De Europese richtlijnen over emissieplafonds voor verzurende en ozonvormende stoffen en de nieuwe Europese ozonrichtlijn zetten nieuwe bakens uit, ook voor het Vlaamse milieubeleid. Gelukkig hebben onze Europese parlementsleden duidelijk de kaart getrokken van de volksgeneeskunde. Ze gingen daarmee in tegen de weifelende houding van onze eigen administraties en regeringen.

Nog belangrijker zijn de richtlijnen ter verbetering van de lucht in onze directe leefomgeving, voor kleine deeltjes, PMI, PM 2,5 en benzeen. Alleen al de norm van 10 microgram per kubieke meter voor het kankerverwekkende benzeen, een norm die we overal in onze steden moeten halen tegen 2003, houdt een kleine omwenteling in, net als de aangepaste grenswaardebepaling voor ozon. Lucht zal de komende jaren veel meer in de picture moeten komen. Eigenlijk hebben we een decreet voor integraal luchtbeleid nodig. Daarin zouden concrete maatregelen kunnen worden opgenomen zoals alarmwaarden voor gevaarlijke luchtpolluenten, en de afbakening van gevoelige zones waar een gebiedsgerichte verscherping van het beleid nodig is. En dan zijn er nog onze engagementen voor de reductie van de uitstoot van broeikasgassen in opvolging van de conferenties in Rio en Kyoto.

Dit betekent ook nieuwe kosten. De Europese Commissie spiegelde ons vorige week een extra kostenfactuur van 40 miljard frank voor om de nieuwe lucht-richtlijnen te volgen. Dit is dan nog een gunstige raming, op basis van voor België en Vlaanderen al bijgestuurde emissiedoelstellingen. Europese specialisten berekenden de voorbije

Malcorps

jaren in welke gebieden het meest efficiënt en ook het meest kosteneffectief, kan worden ingegrepen om de luchtvervuiling in heel Europa te verminderen. België is een 'hot spot regio': bij ons is er veel luchtvervuiling. Oorspronkelijk kwam men aan een bedrag van 77 miljard frank om de emissiereductiedoelstellingen na te komen.

Ik heb vroeger al aangegeven dat bij het noemen van dit soort bedragen, de nodige schroom past. In feite zijn een reeks maatregelen en daaraan verbonden kosten al opgenomen in het MINA 2-plan. Bovendien gaat het niet enkel om kosten voor de overheid, ook de industrie, de elektriciens, de landbouw en de transportsector zullen hun deel moeten bijdragen. Veel van de kostprijs zal overigens afhangen, net zoals voor het waterbeleid, van de keuze voor emissiebeperkende maatregelen of voor echt structurele maatregelen. Tenslotte valt een deel ook samen met de factuur van het voeren CO₂-reductiebeleid en het rationeel energiegebruik. Pessimistisch ingeschat, zijn we nog lang niet toe aan een Vlaams plan voor duurzame ontwikkeling waarin acties voor doelgroepen zoals verkeer, industrie, landbouw en huishoudens integraal betrokken zijn. De heer Bex uitte kritiek op het federale plan. Ik vind ook dat er nog veel over te zeggen valt. In elk geval is het een eerste poging om te komen tot een meer integrale aanpak ten aanzien van de doelgroepen en sectoren. Ook op Vlaams niveau zullen we deze oefening nog meer moeten maken.

We kunnen ervan uitgaan dat het CO₂-reductieplan uiteraard ook een impact zal hebben op de rest van de uitstoot van luchtvervuilende stoffen. Zoals u weet, staan we op dit gebied ook nog niet ver. Er moet tegen midden of einde dit jaar een nieuw federaal klimaatplan tot stand komen. In elk geval was het vorige klimaatplan een catastrofe. Voor onze fractie is het duidelijk dat we in het luchtkwaliteitsbeleid wel degelijk ambitieus moeten zijn. Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie zouden er jaarlijks in Europa zo'n 80.000 mensen sterven alleen al door de vervuiling van de uitlaatgassen van auto's. Dat is een stuk meer dan het aantal mensen dat overlijdt door verkeersongelukken. Over hoeveel mensen het in Vlaanderen of België gaat, kunnen we zelfs niet bij benadering schatten. Er is immers een immense achterstand in onderzoek en interesse. Dit gaat duidelijk om een ethische keuze van eerste orde.

Lucht moet dus een nieuwe beleidsprioriteit worden. Onvermijdelijk wordt dat ook een nieuwe

budgettaire uitdaging bovenop de ramingen die nu al gemaakt zijn voor de evolutie van inkomsten en uitgaven van ons Vlaams milieubeleid. Onvermijdelijk zal lucht naast water meer aandacht en middelen opslokken. Misschien komt een groot deel ervan op de rekening van het federale niveau. Daarvan zou ik evenwel niet te zeker zijn.

In het tweede deel van mijn betoog wil ik het hebben over water. Daarover zijn een aantal zaken al gezegd. Volgens het recente SERV-rapport is water de nummer één van ons Vlaams milieubeleid als we het over de te besteden middelen hebben. Ook hier duwde Europa ons met de neus op de feiten. Europees commissaris Margo Wallström tikte België, en meer bepaald het Vlaams Gewest, zwaar op de vingers omdat we er niet in slagen het afvalwater van agglomeraties van meer dan 10.000 inwoners-equivalent voldoende van nutriënten te zuiveren. Het is reeds gezegd en ik wil niet opnieuw heel het proces van het verleden maken. Dat gebeurde al in de commissie. De feiten spreken voor zich. Eind 1998 moesten we in orde zijn en dat is niet gelukt. De vorige minister vond er niets anders op dan de termijn in Vlarem 2 even aan te passen. Uiteraard pikte de Europese Commissie dit niet. Daarmee is het probleem nog lang niet van de baan. Vlarem is nu weer aangepast. De Europese Commissie is daarmee hopelijk tevreden. Het probleem is echter nog niet opgelost. Aquafin spreekt over een theoretische operatie en voorspelt dat overgangsbepalingen zullen worden uitgevaardigd. Bovendien is men erg pessimistisch. Aquafin meldde dat het niet eenvoudig zou zijn tijdwinst te boeken.

Mevrouw de minister, u wilt het contract met Aquafin herzien en een volwaardige resultaatverbintenis inbouwen. Naar ik hoor, staan alle collega's wat dit betreft als één man achter u. Aquafin zal haar inspanningen inzake nutriëntenverwijdering uit waterzuiveringsinstallaties voor afvalwater van stedelijke gebieden moeten opdrijven. Een extra investering van 1 miljard frank voor de aanpassing van de verouderde zuiveringsstations bovenop de investeringspot van 6 miljard frank voor nieuwe RWZI's volstaat dus niet. Aquafin zelf zei dikwijls dat minimum 3 miljard frank extra nodig zou zijn. *(Opmerking van de heer Eric Van Rompuy)*

Deze cijfers zijn al lang bekend, mijnheer Van Rompuy. Ik neem aan dat dit voor u geen verrassing is. De vraag is inderdaad of Aquafin binnen de marges van de bestaande overeenkomst gedwongen kan worden om de objectieven van de richtlijn voor de stedelijke gebieden zo snel mogelijk waar

Malcorps

te maken. Dit mag echter niet ten koste gaan van de investeringen die nodig zijn om de andere vervaldatum, 31 december 2005, voor agglomeraties tussen de 2.000 en 10.000 inwoners, te halen. Deze vraag is door sommigen al met enige scepsis gesteld en het zal inderdaad niet gemakkelijk zijn. De verwachting is immers dat we ook deze deadline niet zullen halen. Na de discussie hierover in de commissie twijfel ik eraan of het mogelijk zal zijn zonder dat we opnieuw miljarden moeten ophoesten uit de algemene middelen. Aquafin heeft zich in het verleden steeds nauwlettend laten indekken door de Vlaamse Milieumaatschappij, Aminal en de vorige milieuminister. Ze hebben altijd al voorspeld dat ze de Europese norm niet zouden halen. De administratie en de vroegere beleidsverantwoordelijke hebben daar enkel ijverig akte van genomen.

Nu doet Aquafin weer hetzelfde, en public. Ik verwijs hierbij, zoals de heer Timmermans, naar recente verklaringen in de pers. Al het stedelijk afval zuiveren tegen 2005 kan volgens hen niet. Aquafin stelt 2020 als streefdoel voorop. De VMM wil ons enigszins sussen en houdt het op 2010 of 2015. Europa zal dit natuurlijk graag horen. Ik herinner eraan dat de streefdatum 2005 is. Dit is echt dé manier om goodwill te creëren op het moment dat men al een veroordeling op zak heeft.

De cruciale vraag op dit ogenblik is welke werkwijze men zal volgen voor de meer landelijke gebieden. Eerst en vooral zou men met Europa kunnen onderhandelen over wat men kan en mag verstaan onder landelijke gebieden. Als men de lat zeer hoog legt en uitgaat van amper 8 à 15 percent van de huizen in Vlaanderen die men niet op de klassieke wijze kan berioleren of via grootschalige RWZI's kan zuiveren, dan staan we er zeer slecht voor. Dit zijn de cijfers volgens Aquafin. We kunnen echter ook rekening houden met de specifieke situatie, zoals onze ruimtelijke ordening – waarvoor we allemaal boter op ons hoofd hebben – en vooral met de verre gaande verstedelijking en de hoge bevolkingsconcentratie van ons gewest. Dit zijn perfect aanvaardbare objectieve gronden.

Als Europa hierdoor aanvaardt dat 20 à 25 percent van Vlaanderen buiten het echt stedelijke gebied valt, dan kunnen we wellicht heel andere doelstellingen vooropzetten. In die zin moet de discussie over de afbakening van de zuiveringszones dringend weer worden aangegaan. Vooral de zuiveringszones B zou men kunnen uitkleden. De compacte woonkernen kan men bij het stedelijk gebied

indelen terwijl men grote gebieden als landelijk, gelijk te stellen met zuiveringszone C, kan beschouwen.

Het verheugt me dat de minister de politieke moed heeft om een andere aanpak uit te proberen. Kleinschalige en individuele zuiveringsinstallaties kunnen een veel belangrijkere plaats verwerven in het waterzuiveringslandschap. Hierover bestaat een ruime consensus in het parlement. Maar vooral ook andere vormen van collectering, waarbij men meer nadruk legt op scheiding en infiltratie van regenwater, dunne persleidingen in plaats van plompe rioolbuizen, spelen hierbij een rol.

Gemeenten kunnen en moeten mee verantwoordelijkheid opnemen in deze alternatieve programma's. Ik veronderstel dat ze daarvoor klaar zijn. Daarvoor kan men de nodige stimuli geven in plaats van alle steun te laten vloeien naar de onverkorte uitvoering van het klassieke Rioproject, waarbij investeringen in semi-gemengde riolen nog altijd de boventoon voeren.

Zowel omwille van de waterkwaliteit als omwille van het beheersen van de hoeveelheid water en het tegengaan van nieuwe overstromingsrampen, is een versnelde omschakeling op een maximaal afkoppelingsbeleid en een consequente scheiding van afval- en hemelwater, absoluut noodzakelijk. Dit geldt zeker voor alle nieuwe investeringen. Er is nood aan nieuwe, gedurfde gemeentelijke plannen rond waterafvoer in het kader van een lokaal geïntegreerd waterbeleid, en dit ter vervanging van de verouderde totaalrioleringsplannen.

Pilootprojecten zijn absoluut noodzakelijk. De inbreng van allen is daarbij gewenst. Dit zal een nieuwe mentaliteit vergen bij een aantal verantwoordelijken van de VMM. Bij Aquafin doet men meewarig over de capaciteiten van gemeentebesturen om de waterzuivering mee ter harte te nemen. Maar men is bereid om de eigen expertise ter beschikking te stellen. En dit zal inderdaad nodig zijn. Aquafin kan hier een belangrijke rol spelen, als men durft af te zien van een totaal monopolie op de zuivering. Dus geen Aquafin II alstublieft, maar wel een nieuwe samenwerking tussen gemeenten, VMM en Aquafin.

In feite kunnen we niet anders. Met de grootschalige aanpak alleen zullen we de Europese timing niet halen. Laten we de krachten bundelen en kleinschalig zuiveren waar het kan, grootschalig waar het moet. Dit betekent ook dat we de durf moeten hebben om een aantal grootschalige betonprojecten voorlopig, en liefst definitief, te bevr...

Malcorps

zen. Aquafin doet zijn beklag dat een goede 50 RWZI's geblokkeerd zijn, waarvan 21 installaties boven de 10.000 inwonersequivalent. In plaats van halsoverkop oplossingen te forceren en bestaande inspraakprocedures opzij te schuiven, zou men beter eerst grondig evalueren welke van deze mastodonten, meestal gepland in meer landelijke zones, echt nodig zijn. Men zou bovendien ook een antwoord moeten geven op de vraag hoe men het probleem van die andere installaties, die 'hydraulisch overbelast' heten te zijn – versta te weinig vuilvracht te slikken krijgen en daardoor niet werken – op korte tijd zal oplossen.

Als de minister daadwerkelijk kiest voor een andere aanpak, zal op die manier wellicht ook een belangrijke besparing worden gerealiseerd. Hierdoor kunnen de kostenberekeningen voor de financiering van ons milieubeleid, zoals opgemaakt door de studiedienst van de SERV, hopelijk een stuk worden gemilderd. Een financieringstekort van 5 à 10 miljard frank op jaarbasis in 2006, en een gecumuleerd tekort van 25 à 50 miljard tussen 2001 en 2006, is immers niet niks.

Vanuit de groene fractie hebben we steeds gewaarschuwd voor de torenhoge kosten van een milieubeleid dat neerkomt op dweilen met de kraan open. Dat geldt voor lucht en voor water, zoals dat overigens ook geldt voor afval en bodem. Dit betekent dat het Vlaams Gewest en het federale niveau samen vorm moeten geven aan een productbeleid. In dat verband is het laatste rapport van de VMM over pesticiden in regenwater van belang. Als al deze stoffen zich blijven opstapelen in onze oppervlaktewateren, grondwater en waterbodems, dan wordt de factuur onbetaalbaar.

Ik wil afsluiten met een dringende oproep van de SERV : er is nood aan een langetermijnvisie op de financiering van ons milieubeleid. In 1997 namen we in de commissie voor Leefmilieu onze verantwoordelijkheid op, en hebben we een ad-hocfinancieringsbeleid een halt toegeroepen dat erop neerkwam dat de milieueffingen voortdurend onverhoedse sprongen vooruit maakten. Het gevolg is dat de milieu-inkomsten voor 41 percent uit de algemene middelen komen. Die inkomsten zijn sinds 1996 met maar liefst 7 miljard frank op jaarbasis toegenomen. 11,7 miljard frank van de inkomsten voor het milieubeleid voor het jaar 2000 komen uit de algemene pot. Dit zou kunnen oplopen tot 16,1 of zelfs 22,1 miljard frank in 2006, naargelang de ambities die worden gekoesterd. Persoonlijk hoop ik natuurlijk dat die erg groot zijn. Dit is allicht een

onhoudbare situatie voor de reeds zozeer belaagde Vlaamse begroting, zeker nu blijkt dat de Vlaamse hoorn des overvloeds het steeds moeilijker krijgt.

Er zal dus hoe dan ook een nieuwe discussie nodig zijn over retributies voor rioolzoekers, over een bodemsanerings- of nog ruimer een milieuschadefonds. Ook de SERV heeft dat duidelijk gemaakt. Omdat lucht een nieuwe prioriteit is, zal wellicht ook een discussie over heffingen op luchtvervuiling zoals die in andere landen al bestaan – bijvoorbeeld op de NOx-uitstoot -, niet kunnen worden vermeden. De langetermijnvisie werd al aangekondigd in 1997. De SERV wijst erop dat er ook op dit ogenblik nog geen schot in de zaak komt. Ik hoop dat we in de traditie van de voorbije zittingsperiode in de commissie de kans krijgen om daarover met de minister, de administratie en de VOI's te discussiëren en mee verantwoordelijkheid kunnen opnemen.

De ambities van de voorliggende beleidsnota zijn groot, de uitdagingen minstens even groot. We hebben met zijn allen nog veel werk voor de boeg. (*Applaus bij AGALEV, de SP, de VLD en VU&ID*)

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik zal in vogelvlucht de verschillende uiteenzettingen overlopen. Ik wil eerst de verschillende sprekers danken voor hun uiteenzettingen. Als ik het allemaal overschouw, dan stel ik vast dat ik niet echt zware negatieve uitspraken over mijn beleidsnota heb gehoord. Dat doet me plezier. (*Opmerking van de heer Joachim Coens*)

Mijnheer Coens, blijkbaar ben ik veel gewoon. Ik vind dat u een rustige uiteenzetting hebt gegeven. Volgens u was de nota niet concreet genoeg, maar de heer Lachaert daarentegen vond dat ik op een aantal punten veel te concreet was. Wellicht bewandel ik dus de gulden middenweg.

De ondertoon van de uiteenzetting van de heer Coens was dat er weinig verandert. In het milieubeleid is het erg belangrijk om voort te bouwen, maar tegelijkertijd ook om een koerswijziging te bewerkstelligen. In verband met een aantal dossiers durf ik hier het woord 'lijken' niet meer in de mond nemen, maar er zijn zeer zware dossiers die op een oplossing wachten : het MAP, de waterzuivering enzovoort. Dat is de lentekuis waar mevrouw Vertriest het over had.

Dua

Verder moeten we een aantal inhaaloperaties doorvoeren. Dat is zo in het regeerakkoord en de beleidsnota over natuur en bos opgenomen. Ten slotte moeten we nieuwe initiatieven nemen en een aantal koerswijzigingen doorvoeren. Dat zijn zware uitdagingen. En aan het einde van de zittingsperiode zullen we een balans opmaken. Leefmilieu is een moeilijke sector, want het duurt een tijdje vooraleer men de resultaten van een koerswijziging vaststelt.

De heer Tobback heeft terecht gezegd dat de beleidsvisie over bepaalde thema's nog niet duidelijk genoeg is. Ik denk dat dit een terechte kritiek is. Deze nota werd opgesteld in de periode rond Nieuwjaar. Het zou onverstandig zijn in een vroegtijdig stadium concrete beleidslijnen uit te zetten waarover nog een politiek debat moet worden gevoerd, vooral dan een debat met alle betrokken actoren. Op sommige terreinen is de beleidsnota te vaag, maar op andere is dit vage aspect een bewuste keuze. Dit wordt in de loop van de volgende maanden duidelijker ingevuld.

De financiering van het milieubeleid is inderdaad een belangrijk thema. Iedereen is het erover eens dat het veel geld zal kosten. Dat zal mijn vraag naar meer middelen enkel ondersteunen. Wil er vooruitgang worden geboekt, dan zal er veel gemeenschapsgeld moeten worden vrijgemaakt. De heer Coens had een duidelijk idee over de wijze waarop dit moest verlopen. Hoe dan ook zal het scenario dat wordt uitgewerkt goed gefundeerd moeten zijn. Er zal een evenwicht moeten worden gevonden tussen de algemene middelen enerzijds en de efficiëntie van de gebruikte middelen anderzijds. Er zal een bijkomende inspanning nodig zijn en het debat over de heffingen zal sowieso op vrij korte termijn moeten worden gevoerd. Ik zal mij wat dit betreft houden aan het regeerakkoord. De basis blijft de resolutie die tijdens de vorige zittingsperiode werd goedgekeurd, werd gedragen door alle politieke fracties en die een duidelijke richting aangaf. Ik zal mij hieraan houden. Het debat over de financieringsheffing en de regulerende heffing zal eveneens moeten worden gevoerd.

Over de fondsen, wat belangrijk is in het kader van de bodemsanering, heeft op dit ogenblik een overleg plaats met de petroleumsector. Het fonds voor de sanering van benzinstations is een voorbeeld van fondsvorming op kleine schaal. Dit is voor herhaling vatbaar op een hoger niveau. Op dit niveau worden onderhandelingen gevoerd in functie van de creatie van een fonds, gefinancierd door de sec-

tor, dat het opruimen van de vervuiling in benzinstations kan subsidiëren. Hetzelfde wordt beoogd, maar in een andere vorm, wat betreft de vervuiling door stookolietanks.

Dit is een vingeroefening die ons laat zien hoe dergelijke fondsen kunnen werken. Het is de bedoeling onderhandelingen op te starten voor het creëren van een milieusaneringsfonds op hoger niveau.

De heer Joachim Coens : Is dit bodemfonds een garantiefonds voor de toekomst ? Of wordt hiermee de sanering van de historische vervuiling gefinancierd ? Wie zal dit fonds spijzen ?

Minister Vera Dua : Als we de oprichting van fondsen voorstellen aan de petroleumsector, zitten we in een onderhandelingspositie. Het is mijn ambitie dit procédé ook te gebruiken om de historische vervuiling aan te pakken.

De heer Joachim Coens : Dan zal die 380 miljard frank over 40 jaar zeker nodig zijn.

Minister Vera Dua : Dit is een maximalistische visie, maar ik maak me geen illusies. Er zal vanuit de overheid voor extra middelen moeten worden gezorgd om de sanering van de bodem te bekostigen, maar als een deel daarvan kan worden gevonden via de creatie van fondsen is dit een goede zaak. In die zin wil ik me er volledig voor inzetten.

De heer Joachim Coens : Is dit een compromis tussen u en de heer Wille die zegt dat de druk die op de bedrijven bestaat reeds groot genoeg is ?

Minister Vera Dua : Ik denk dat de heer Wille toen sprak over heffingen en niet over fondsen..

De heer Joachim Coens : Hoe staat het bossenfonds ervoor ?

Minister Vera Dua : Dat is reeds ter sprake gekomen tijdens de vorige zittingsperiode.

U herinnert zich waarschijnlijk de discussie over de compensatieregeling voor ontbossing. Men wilde de middelen niet later verzinken in de algemene begroting maar ze storten in een apart fonds zodat ze op een flexibele manier kunnen worden ingezet voor bebossingsnoden. Ikzelf ben een groot voorstander van zo een bossenfonds. De rol van de provincies en de lokale besturen kan dan immers worden gebundeld met die van het Vlaams Gewest, zodat gezamenlijk projecten kunnen worden opgezet. Dat is momenteel heel moeilijk omwille van de verschillende bestuursniveaus.

Dua

Het bossenfonds werd destijds negatief onthaald door de minister van Financiën, die allergisch was voor fondsen. Ik zal nu een nieuwe poging wagen bij de nieuwe bevoegde minister. Vermits dit fonds reeds staat vermeld in het regeerakkoord, verwacht ik weinig tegenstand. Ook de administratie van Financiën staat nogal afkerig tegenover fondsen omdat dit een nogal aparte manier is van werken. Ik denk daarbij aan de discussie over het duinenfonds tijdens de vorige legislatuur, die dezelfde richting uitging.

Diverse sprekers hebben de nadruk gelegd op het belang van het doelgroepenbeleid. Mijnheer Coens, dat staat heel uitdrukkelijk in de beleidsnota. U hebt er waarschijnlijk over gelezen. Ik vind een dergelijk beleid heel belangrijk. Het is een bewuste keuze om in bepaalde dossiers met alle betrokkenen effectief rond de tafel te gaan zitten en een debat aan te gaan. Het is belangrijk dat in een bepaalde fase van het dossier een open beleid kan worden gevoerd. Alle betrokkenen appreciëren dit trouwens zeer.

Daarnaast wil ik het ook hebben over het doelgroepenbeleid in meer algemene zin, waarbij men zich specifiek richt tot de consument en de industrie. Daarbij moet worden gewerkt via een eenloketsysteem. De boodschap van de overheid voor de verschillende doelgroepen moet duidelijk en niet te complex zijn.

Een aantal sprekers heeft verwezen naar de eventuele aanpassing van de administratieve structuren. Daarbij gaan we ervan uit dat onze eigen administratie over een grote deskundigheid moet beschikken. De beleidsvoorbereiding en -ondersteuning moet gebeuren door onze eigen administratie, terwijl de beleidsuitvoering kan worden doorgeschoven naar verzelfstandigde eenheden, de VOI's, waar het primaat van de politiek nog steeds maximaal kan spelen. De heer Coens ergert zich een beetje aan de timing. Ik ben er echter van overtuigd dat bij administratieve hervormingen, de betrokkenen maximaal moeten worden ingeschakeld in dit proces. Ik wil me dan ook niet vastpinnen op een datum.

De administratie moet samen met de VOI's nagaan welke de beste organisatiestructuur is binnen de Vlaamse Gemeenschap. Daarbij moeten we ons afvragen hoe we een goed milieubeleid kunnen voeren en hoe we overlappingsen kunnen voorkomen. VOI's en andere diensten mogen niet meer als concurrenten tegenover elkaar staan maar moeten sa-

menwerken aan een efficiënt milieuproject. Dit moet het algemeen criterium zijn. Vanuit dit uitgangspunt kunnen eventueel veranderingen worden doorgevoerd.

Het is spijtig dat de heer Wille hier niet meer is, want we zullen inderdaad moeten zoeken naar een nieuwe verhouding tussen de privé-sector en de overheid. De overheid moet optreden waar de privé-sector het laat afweten, maar moet hiernaast ook een belangrijke rol inzake regulering, controle, handhaving en sanctionering vervullen. Ik kom hier straks nog op terug naar aanleiding van de discussie rond de milieuholding.

Wat het integraal waterbeleid betreft, vertrekken we vanuit het principe van het gebiedsgerichte beleid. De heer Lachaert heeft hier blijkbaar problemen mee, maar wij doen dit uit overtuiging. De Europese richtlijnen stellen dit principe overigens voorop. Drie elementen zijn hierbij van groot belang, namelijk de kwaliteit, de kwantiteit en de structurele aanpak.

De discussie over de kwaliteit is onlosmakelijk verbonden met die over Aquafin. Is er eigenlijk een milieuthema waarover al meer is gediscussieerd dan de werking van Aquafin ?

We zitten eerst en vooral met een inhaaloperatie inzake de naleving van de Europese richtlijn stedelijk afvalwater. De noodzaak van deze operatie spreekt voor zichzelf. Ik wil alleszins rekening houden met de vooropgestelde datum 2005. Ik kan u echter niet beloven dat we dit zullen halen. Het gaat hier immers om een zeer moeilijke opdracht.

We hebben Aquafin gevraagd om de betrokken administratie een aangepast investeringsprogramma voor te leggen. Dit programma moet voor eind juni 2000 op het Europese niveau worden ingediend. Aan de hand van dit programma zullen we proberen te bewijzen dat we inderdaad inspanningen leveren om de Europese richtlijn na te leven.

De kleinschalige waterzuivering moet eindelijk ook eens ten volle aan bod kunnen komen. De hiervoor noodzakelijke omschakeling van het beleid mag niet worden weggeschoven omwille van onze Europese problemen. Iedereen, inclusief Aquafin, is overigens plots geïnteresseerd in kleinschalige waterzuivering. Deze interesse is uiteraard een goede zaak. We ontvangen tegenwoordig regelmatig brieven van gemeenten die een dergelijk project willen opstarten. De idee van de kleinschalige waterzuivering leeft blijkbaar bij alle actoren. We moeten dit wel nog goed organiseren. Als we

Dua

de kleinschalige waterzuivering nu niet goed aanpakken, zullen we binnenkort met dezelfde problemen zitten als met de grootschalige waterzuivering. Dit is met andere woorden het slechtste wat we nu kunnen doen. We moeten op voorhand goed weten wie de initiatiefnemer wordt, wie de exploitatie zal verzorgen, welke projecten zinvol zijn en op welke manier we dit willen aanpakken. Het is dan ook onze intentie om een aantal pilootprojecten op te starten. We mogen hierbij geen fouten maken.

Dit procédé moet effectief ingang vinden. We hebben de administratie overigens reeds de opdracht gegeven om tot een hertekening en een herziening van diverse zuiveringszones te komen. Dit is een essentieel onderdeel van het beleid dat tevens als een zekere tegemoetkoming ten aanzien van de Europese richtlijn kan worden beschouwd. Het hieraan verbonden afkoppelingsbeleid staat eveneens uitdrukkelijk in de beleidsnota. De administratie zal ook hier verder werk van maken.

De verhouding tussen de overheid en Aquafin verdient uiteraard ook onze aandacht. Ik stel met enthousiasme vast dat het voltallige parlement achter mij staat om dit probleem aan te pakken. Dit zal geen gemakkelijke oefening zijn. Een voorganger heeft hier in het verleden reeds zijn tanden op gebroken. Ik wil inspanningen leveren om in het contract in te breken, maar ik denk dat we vooral naar een hernegotiatie moeten streven. Dit impliceert uiteraard een bepaalde goodwill langs beide kanten. Een resultaatsverbintenis is voor mij essentieel, maar ik vrees dat die er enkel via een dergelijke hernegotiatie kan komen. Dit zijn nu eenmaal de beperkingen van het lopende contract.

Ik wil overigens niet meedoen aan de totale demonisering van Aquafin. Dit lijkt me te gemakkelijk. Er zijn immers diverse partners in het spel. Het is eigenlijk een driehoeksverhouding, wat ook in het persoonlijk leven altijd moeilijk is. Aquafin speelt een belangrijke rol in de uitvoering van het beleid. De gemeenten spelen met hun rioleringen ook een cruciale rol. De administratie ten slotte verzorgt de planning van het geheel.

Deze drie actoren zijn actief op het veld. Zij schuiven regelmatig de zwartepiet naar elkaar door. Aangezien dit een zuiver menselijke reactie is, heb ik hier op zich geen problemen mee. We moeten ervoor zorgen dat we elke actor zijn specifieke rol toekennen en dat eenieder binnen zijn rol op een goede manier functioneert. In die zin wil ik de zaken wat relativeren, maar we moeten er toch

over waken dat die driehoeksverhouding op een harmonische manier zorgt voor een beter milieu.

Even kort iets over kwantiteit. Vandaag is er gestart met een campagne om burgers aan te zetten spaarzaam om te gaan met water. Wij zullen ook voor de industrie en de landbouw een dergelijke campagne op het getouw zetten, omdat naast kwaliteit ook alles wat verband houdt met verdroging meer aandacht verdient. We moeten immers streven naar een verminderde uitputting van het grondwater.

Ten slotte is er nog de structurele aanpak via het decreet op het integraal waterbeheer. Ik heb de boodschap van de heer Tobback goed begrepen: het moet vlug gaan. De heer Tobback kiest voor het bestaande ontwerp, maar er zijn anderen die daar kritiek op hebben en die een bijsturing willen. Ik denk in ieder geval dat we niet te lang meer mogen wachten. Op dit ogenblik zal een groep ambtenaren de zaak samen met externe deskundigen aanpakken, zodat we op relatief korte termijn duidelijkheid zullen krijgen over het decreet. Ik zal ook niet nalaten het parlement op de hoogte te brengen van hun vorderingen, zodat het weet in welke richting we zullen gaan. Hierbij is het belangrijk dat Polders en Wateringen een nieuwe rol krijgen. Ik denk immers dat we gebruik moeten maken van de expertise die men bezit, maar dat ze daarnaast een nieuwe, bijkomende rol op het vlak van ecologie en waterbeheersing moeten krijgen.

De heer Lachaert had wat problemen met de handhaving. Ik denk dan ook dat hij de werking van de Milieu-inspectie voor een stuk onderschat. Hij zei dat er een visie moet worden ontwikkeld en een jaarprogramma worden opgesteld. De Milieu-inspectie doet dit volgens mij reeds, want deze afdeling werkt zeer goed. Wat men natuurlijk wel kan opmerken is dat er nooit voldoende controles kunnen worden uitgevoerd. Men kan er altijd meer uitvoeren en men kan altijd meer mensen inzetten, maar over het algemeen werkt de inspectie toch zeer goed.

De zaak van het bedrijf in Gent bewijst dit trouwens. Het overgrote deel van de energie gaat uiteraard naar het behandelen van zeer concrete klachten, waardoor men wel eens te weinig tijd heeft om bepaalde sectoren op een systematische manier te controleren. In andere sectoren zoals de natuur-, jacht- en bossector stellen de mensen een jaarprogramma op en hebben zij een zicht op de controle, maar raken zij ontmoedigd omdat alle processen verbaal systematisch worden geseponneerd. Dan is het als minister zeer moeilijk om die mensen tot

Dua

een extra inspanning te motiveren. Ik kan u in contact brengen met natuur- en boswachters die totaal geen zin meer hebben om processen-verbaal op te maken omdat er geen gevolg wordt aan gegeven. Ik denk dat wij op termijn structurele contacten moeten hebben met de federale overheid om dit probleem aan te kaarten, maar ik heb de indruk dat de huidige minister van Justitie andere kopzorgen heeft. Toch zullen we trachten zijn aandacht te vestigen op dit voor ons zeer belangrijke probleem.

Mevrouw Van den Eynde, ik was een beetje verbaasd over de zeer negatieve instelling tegenover de positie van gemeentelijke milieu-ambtenaren. Ik heb daar immers andere ervaringen mee, maar misschien heeft dat te maken met de gemeente of de stad waar u woont, of met uw partij. In elk geval is het zo dat de lokale milieu-ambtenaren zeer dicht bij de bevolking staan, wat het vaak moeilijk maakt om op te treden tegen mensen die ze kennen. Ze hebben dan de neiging een hoger niveau in te schakelen. In elk geval trachten wij via het milieuconvenant die lokale milieudiensten te versterken. Daar zijn trouwens ook middelen voor voorzien. Op die manier kunnen we 'het lokale' wat meer slagkracht geven. Ik zou deze zaak dus willen nuanceren : in bepaalde gemeenten zijn er misschien problemen, maar dit is toch niet algemeen.

Mijnheer Vermeiren, over de jacht en de vinkeniers zal ik me nog even inhouden. We zullen dan later kijken wat we samen kunnen bereiken. Na de zomervakantie zullen toch al een paar initiatieven worden genomen voor de modernisering van deze wetgevingen : dat beloof ik u. *(Opmerkingen van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever)*

Neen, we zullen wachten tot na de zomervakantie, maar ik wil dit gerust net voor oktober doen. *(Opmerkingen van de heer Francis Vermeiren)*

Wat het belangrijke hoofdstuk over de afval betreft, meen ik dat Vlaanderen reeds goede resultaten heeft bereikt inzake de inzameling. Nu moeten er bijkomende inspanningen worden geleverd voor de preventie van afval. Dit is immers veel te weinig aan bod gekomen. We zijn van plan om samen met OVAM een tandje bij te steken om die preventieve acties meer te laten doorwegen.

Ik antwoordde reeds op de opmerkingen van mevrouw Van den Eynde over composteren en de GFT-inzameling.

Voor de verpakingsafval geldt eigenlijk hetzelfde verhaal. Momenteel onderhandelen we met Fost Plus om ervoor te zorgen dat dit wat wordt bijgestuurd. Ook hier is het belangrijkste dat die overeenkomst minimaal moet toelaten dat we een duidelijk preventiesignaal kunnen geven aan de burgers, en dat de burgers een duidelijke boodschap krijgen over wat er nu eigenlijk in die PMDzakken mag. De huidige misverstanden geven immers aanleiding tot repressieve acties die zeker niet goed zijn. In die toestand moet verbetering komen.

We moeten ook naar scherpere doelstellingen voor recyclage evolueren. Dat is evenwel afhankelijk van wat er federaal gebeurt met de ecotakswetgeving. In elk geval zal OVAM een preventiesteunpunt oprichten zodat de hele preventiegedachte beter tot uiting komt.

Mevrouw Van den Eynde, u weet dat de BBT-studie voor alternatieve verwerking normaliter pas eind 2000 voltooid zou zijn. We hadden het daar reeds over in de commissie. We hebben gezegd dat die termijn te lang is : we kunnen zo lang niet wachten. Wellicht nog voor de zomer zullen we dus tussenresultaten krijgen, al is het maar omdat we in bepaalde concrete dossiers inzake alternatieve verwerking een politieke houding zullen moeten aannemen. Het is belangrijk dat we een basis hebben om die beslissingen te nemen.

Een aantal leden stelden de cruciale vraag wat de rol is in het hele afvalbeleid van gemeenten, provincies, intercommunales en privé-partners. Zoals mevrouw Merckx kan getuigen, hadden we het daar gisteren nog over in de commissie. Ik heb toen mijn mening geuit over het feit dat Tienen zich nu losscheurt uit de intercommunale. Ik sta daar kritisch tegenover. Dit wijst op een malaise binnen de intercommunale, waarin ik me als minister niet teveel moet mengen.

In tegenstelling tot mevrouw Van den Eynde wil ik niet zomaar alle activiteiten van de intercommunales weggooien. Het lijkt me goed dat een aantal gemeenten een solidaire aanpak op bovengemeentelijk niveau hebben. Met de stelling dat de werking van de intercommunales beter en democratischer kan, ben ik het echter volkomen eens. Maar als men alle intercommunales uitschakelt en elke gemeente een individueel afvalbeleid voert, dan zal dit voor erg veel problemen zorgen.

De heer Bex ten slotte had het specifiek over de MBO Papier. Momenteel onderhandelen we opnieuw over deze overeenkomst. De heer Bex heeft immers gelijk dat de doelstellingen vanuit het oog-

Dua

punt van het milieu scherper kunnen worden gemaakt. Die gesprekken zijn dus bezig, en ik denk dat het mogelijk zal zijn dit enigszins bij te sturen.

De heer Bex vroeg naar de langetermijnvisie op het vlak van de verwerking. De ladder van Lansink blijft het uitgangspunt van ons beleid. Als we van een maximale preventie vertrekken en we zo vlug mogelijk scherpe doelstellingen voor afvalproductie willen bekomen, moeten we voorzichtig zijn bij het uittekenen van toekomstige installaties. Het is nu wachten op de BBT-studie. We moeten sowieso het nieuwe afvalstoffenplan maken. We trachten zo vlug mogelijk de eerste krijtlijnen vast te leggen, wat trouwens samenhangt met de te voeren onderhandelingen over de vervroegde sluiting van Isvag. Voor mij bestaan er geen taboes, op voorwaarde dat de milieunormen strikt worden gerespecteerd. Maar deze discussie zullen we wellicht nog vaak moeten voeren.

Er waren enkele opmerkingen in verband met natuur en bos. Voor mij blijft de basis het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, waarin vermeld staat dat er voor 10.000 hectare extra bos bijkomt, dat er voor 38.000 hectare groene gewestplanwijzigingen komen, en dat 750.000 hectare gevrijwaard wordt voor de landbouw.

Mijnheer Tobback uitte de vrees dat dit alles niet snel genoeg zal gaan. Een werkgroep waarin alle betrokken diensten zitten, is al een hele tijd bezig met die gewenste structuren vast te leggen. Op 23 juni, en die datum staat in mijn geheugen gegrift, zal de natuurlijke structuur afgebakend zijn. Dat engagement hebben mijn diensten mij gegeven. De gewenste landbouwstructuur bestaat al, evenals de gewenste bosstructuur. We moeten op het vlak van de natuur nog duidelijke afbakeningen doen, wat tot mijn grote verbazing nog niet was gebeurd. Deze afbakening zal voor de grote vakantie klaar zijn, zodat het globale beeld gemaakt kan worden. We kunnen dan het overleg met de minister van Ruimtelijke Ordening, die volgens mijn informatie ook nog niet zo ver staat, opstarten. Toch is de bezorgdheid van de heer Tobback terecht. We moeten in een keer samen de beweging doen, anders zullen bepaalde sectoren er bekaaid uitkomen.

Er was het pleidooi van mijnheer Bex voor de voetwegen. Ik ben het daarmee eens. In het kader van landinrichtingsprojecten, natuurrichtplannen en ruilverkavelingen heeft men daar wel oog voor, maar misschien moeten we deze problematiek globaler aanpakken. Ik zie nog niet goed in op welke

manier dat kan gebeuren, maar ik wil er zeker over nadenken.

Mevrouw Vertriest, uw pleidooi om de afdeling Natuur samen te voegen met Bos en Groen, is een zeer logisch pleidooi. Ik weet echter dat dit een zeer gevoelige materie is. Het terrein – en ik bedoel dan niet alleen de administratie, maar ook alles wat daarachter staat – is daar niet op uit. Ik wil het wel ter sprake brengen bij de discussie over de administratieve hervorming. Het is immers inderdaad logisch dat terreinbeherende afdelingen een gemeenschappelijk project hebben. Het echte terreinbeheer kan dan worden verzelfstandigd in een aparte dienst.

Het voorstel om tot een horizontale afdeling Milieu- en Natuureducatie te komen, kan op een soortgelijke appreciatie rekenen. Belangrijk is echter dat de huidige toestand van versnippering wordt aangepakt. Ik stel nog dagelijks vast dat er geen rechte lijn is in de hele sector van de MNE, en dat we dit dringend beter moeten organiseren. Ik wil hierbij wel duidelijk het onderscheid maken tussen Milieu- en Natuureducatie enerzijds en het doelgroepenbeleid anderzijds. Op bepaalde terreinen loopt dit samen, maar dat betekent nog niet dat ze identiek zijn.

De regionale landschappen werden in de beleidsnota vergeten. Dat is een fout, want het is een zeer goed instrument om enerzijds te werken aan de natuur, en anderzijds zachte recreatie, tewerkstelling, enzovoort te realiseren op een geïntegreerde manier. We zullen dit zeker rechtzetten in de beleidsbrieven.

Er werd gevraagd naar de mogelijkheden voor bosuitbreiding. Er is een grote dynamiek op dit vlak. Veel gemeenten en steden zijn vragende partij en komen met concrete initiatieven. Ze vragen daarvoor ondersteuning. Het feit dat men iets wil realiseren op vrij korte termijn, zou te maken kunnen hebben met een andere timing, maar we kunnen van die opportuniteit gebruikmaken om inderdaad een aantal projecten van bosuitbreiding op gang te trekken. Vooral in Oost- en West-Vlaanderen is dat dringend nodig.

Mijnheer Bex, u zei dat stadsbossen goed zijn, maar dat er ook op andere plaatsen bossen moeten komen. Ik beaam dat. We moeten echter voorzichtig zijn met valleigebieden. De bebossing van een valleigebied biedt niet altijd een ecologische meerwaarde. Ik zal er dus over waken dat bebossing alleen worden uitgevoerd op terreinen die daarvoor

Dua

geschikt zijn. Bepaalde natuurgebieden zijn dat niet ; en we zullen het daar dan ook niet doen.

In de hinderproblematiek vormt geluid een apart luik, ook in onze beleidsnota. Het wordt – weliswaar beperkt – steeds meer in het vergunningenbeleid opgenomen. Omtrent geurhinder is het heel moeilijk een beleid te voeren. We werken aan een inventarisatie van geurhinderbronnen. Dat is echter een bijzonder subjectief gegeven. De OVAM heeft snuffelteams ingezet om na te gaan waar geurbestrijdingsplannen moeten worden opgesteld. Specifiek heeft dat te maken met composteringinstallaties, maar men ziet het ook algemener.

Voor gevaarlijke stoffen en pesticiden zijn er op internationaal vlak doelstellingen afgesproken. We zullen die proberen te halen. Er wordt bijvoorbeeld een pesticidenreductieplan opgemaakt. De erkenning van de producten zelf behoort echter niet tot mijn bevoegdheid, die bevoegdheid ligt op het federale vlak. We kunnen enkel maatregelen nemen met het oog op een reductie van het gebruik.

Er werd ook gewezen op het belang van het internationale niveau. We beschikken momenteel over een inventaris van alle richtlijnen waar we niet, of niet helemaal, mee in orde zijn. Dat is een indrukwekkend pakket. Het gaat niet altijd om de eindfase van een procedure, maar we moeten nog heel veel Europese richtlijnen omzetten in Belgische of Vlaamse regelgeving. Het is onze ambitie om er tegen het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie mee in orde te zijn, zodat we daar met een schone lei naartoe kunnen gaan. Dat zal niet gemakkelijk zijn, maar we zijn er intensief mee bezig.

In bepaalde dossiers zal dat zelfs zeer moeilijk zijn, bijvoorbeeld het MAP. Er zijn dossiers waaromtrent de procedure al vrij ver is gevorderd, zoals de Europese richtlijn voor stedelijk afvalwater, en alles wat te maken heeft met de afbakening van natuurgebieden. Van andere zal de inhaaloperatie veel vlotter gaan. In elk geval steken we er momenteel veel energie in.

De heer Malcorps heeft uitgebreid gesproken over de luchtkwaliteit. We hebben inderdaad een protocol ondertekend waarin emissieplafonds werden afgesproken. Het dossier was in augustus afgewerkt en kwam bij mij terecht nadat alle onderhandelingen met de sectoren waren beëindigd. Europa wil veel verder gaan in de emissiereducties. Als we dit halen, zal er een belangrijke verbetering zijn

van de milieukwaliteit. We willen gerust een stuk verder gaan, in de hoop dat we effectief de sectoren meekrijgen, maar internationale protocollen ondertekenen is een zaak, de garantie dat we het halen is een andere. Daarover zal nog intensief moeten worden overlegd met de diverse sectoren. Het is wel onze bedoeling mee te stappen in de Europese dynamiek, die verder wil gaan dan de internationale afspraken.

Uw idee om een integraal luchtbeleid in een decreet te gieten, is een goed idee. Ga dus maar gerust uw gang. Het is in ieder geval onze intentie om verder te werken op basis van gebiedsgerichte normen, iets wat dus voor een deel in de richting gaat van wat u bedoelt : het hanteren van een ander normenstelsel op basis van de volksgezondheid.

Via de heer Vermeiren wil ik de heer Wille het volgende zeggen. De heer Wille heeft hier zoals steeds op schitterende wijze het woord gevoerd over een onderwerp dat hem zeer na aan het hart ligt : de structuren van de Vlaamse milieuzorg en de uitvoering van het milieubeleid. Hij hechtte daarbij heel veel belang aan het behoorlijk bestuur en het respecteren van de wetgeving op de overheidsopdrachten.

Hij vroeg ook naar de stand van zaken inzake het afsluiten van een beheersovereenkomst met de milieuholding. Uiteraard moeten we eerst weten waar we met die milieuholding naartoe gaan vooraleer we een beheersovereenkomst kunnen afsluiten. Het zou zinloos zijn eerst te onderhandelen over een beheersovereenkomst en dan volgende week te zeggen dat alles wordt opgedoekt. De eerste aanzet daartoe zal worden gegeven door de nota-Aquafin, waarin niet alleen het concrete uitvoeringsbeleid op het vlak van waterzuivering zal worden opgenomen, maar in het kader waarvan ook de discussie zal worden gevoerd over de toekomstige structuur van Aquafin. Ook Indaver zal bij die discussie worden betrokken.

Iedereen die met deze dossiers vertrouwd is, zal beseffen dat de toekomst van de milieuholding zal afhangen van het bereiken van een duidelijke en eenduidige lijn over die beide zaken. De milieuholding heeft als holding Aquafin en Indaver immers als twee belangrijkste exponenten. Daarnaast heeft zij als functie het verstrekken van risicokapitaal en het nemen van innoverende initiatieven.

Ik heb echter de indruk dat die laatste functie vervuld wordt door andere actoren op het terrein. Ik beschouw dit niet als een echte roeping van de milieuholding. Toch blijft voor mij alles open en be-

Dua

spreekbaar. Ik stel trouwens vast dat de meerderheidspartijen het daarover nog niet helemaal eens zijn en dat daarover in het parlement nog een hartig woordje zal worden gesproken. Ik ben helemaal niet tegen een verreгаande privatisering van bepaalde onderdelen van de milieuhouding, maar dan wel op voorwaarde dat we eerst een regulatormechanisme creëren. Een botte uitverkoop zonder enige vorm van overheidsregulering van de sector kan mijns inziens niet.

Ik meen uit de woorden van de heer Wille begrepen te hebben dat het automatisch beter gaat als de privé-sector hiervoor instaat. Voor mij is dit geen axioma. Deze stelling moet wat genuanceerder worden benaderd. Dit behoort voor mij tot de mogelijkheden, maar we moeten wel de garantie hebben dat de privé-sector het inderdaad beter zal doen.

Het is in ieder geval mijn ambitie een beter milieubeleid te voeren en om dat te kunnen bereiken, is voor mij alles bespreekbaar, gaande van een verreгаande privatisering tot het behouden van de huidige toestand – wat me weinig waarschijnlijk lijkt. In de discussie bestaan er voor mij geen heilige huisjes. Zodra die nota er is en de besprekingen met de milieuhouding en Aquafin verder gevorderd zullen zijn, kan de discussie ten volle worden gevoerd.

Voor de antwoorden op de meer punctuele vragen ben ik zo vrij naar de commissie te verwijzen. (*Applaus bij de VLD, de SP, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ?
(*Neen*)

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door mevrouw Van den Eynde, door de heer Vermeiren en door de Coens werden tot besluit van de behandeling van deze beleidsnota met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk donderdag 23 maart 2000 om 17 uur zijn ingediend.

De bespreking is gesloten.

Wij zullen op woensdag 26 april 2000 om 16 uur de hoofdelijke stemmingen over de moties en de beleidsnota houden.

BELEIDSNOTA Landbouw 1999-2004, ingediend door mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw – 142 (1999-2000) – Nr. 1

Bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de beleidsnota Landbouw 1999-2004, ingediend door mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw.

De bespreking is geopend.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik zou het over vijf punten willen hebben. Ten eerste wil ik praten over de landbouw met verbrede doelstellingen, ten tweede over het economisch belang van duurzame landbouw, ten derde wil ik enkele punten aanhalen die in de beleidsnota ontbreken, ten vierde wil ik nogmaals wijzen op het belang van een eigen landbouwbeleid in Vlaanderen, en ten slotte wil ik het hebben over de landbouwstructuren in Vlaanderen.

Een Vlaamse landbouw met verbrede doelstellingen wijst een meervoudige rol toe aan de land- en tuinbouw. Enerzijds gaat het om de productie van kwaliteitsvolle agrarische voedings- en niet-voedingsproducten, anderzijds is de sector de verschaffer van publieke goederen en diensten als beheerder van het milieu- en natuurkapitaal.

De landbouw met verbrede doelstellingen heeft vele gezichten waaronder de marktgerichte, natuurgerichte, sociale, recreatieve en culturele verbreding vallen. Deze ideeën werden gepromoot op de tweede landbouwconferentie voor een Vlaams plattelandsbeleid onder het voorzitterschap van voormalig minister Van Rompuy. Uiteraard werden ze onderschreven door de CVP.

We hebben evenmin problemen met een stappenplan voor meer biologische landbouw, al beseffen we heel goed dat het slagen van deze nichemarkt mede afhankelijk is van de groeikansen die de consument eraan geeft. De mentaliteitsverschuiving en de bereidheid van de klant om een meerprijs te betalen voor biologische producten, zal de slaagkansen voor meer biologische land- en tuinbouw blijvend beïnvloeden. Professioneel geleide agrarische bedrijven wensen uiteraard economisch leefbaar te blijven.

De Meyer

Zelfs als de land- en tuinbouw met verbrede doelstellingen en de biologische landbouw een succes worden – wat we wensen -, weten we uit ervaringen in het buitenland dat in 2010 nog steeds meer dan 90 percent van de sector uit de gangbare landbouw zal bestaan. Ik wijs hierop omdat het belangrijk is om ook het werk voort te zetten op het gebied van de duurzame land- en tuinbouw die kwaliteitsproducten produceert. De voormalige beleidsverantwoordelijken en hun administraties besteedden de nodige aandacht aan deze vorm van landbouw.

De Vlaamse boer en tuinder heeft steeds alle mogelijke inspanningen geleverd om gezonde en kwaliteitsvolle producten te produceren en te leveren. Hij deed dit uiteraard vanuit zijn concurrentiepositie met de ons omringende landen en binnen de mogelijkheden van de omgevingsfactoren die de overheid toeliet. Als in de beleidsbrief wordt gesteld dat er 'een groeiende markt is voor gezonde producten', dan wil ik er heel duidelijk op wijzen dat er nooit een markt heeft bestaan voor ongezonde producten. Er zijn wel groeimarkten voor de zogenaamd gelabelde producten.

Vele passussen in de beleidsnota komen over als een culpabilisering van de sector, als een vingerwijzing naar het beleid uit het verleden. Dat is duidelijk te wijten aan de enge ecologische benadering van het nieuwe kabinet. De economische benadering van de sector ontbreekt in vele gevallen.

Recent ontvingen we van het Vlaams Informatiecentrum over de land- en tuinbouw de waardevolle brochure 'Feiten en cijfers. Editie 2000. Land- en tuinbouw in Vlaanderen'. Ik citeer een stukje: 'De 43.509 Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven behaalden in 1998 per hectare opbrengsten en inkomsten die het Europees gemiddelde flink overtreffen. Met Nederland behoort de Vlaamse land- en tuinbouw tot de Europese top. De land- en tuinbouwbedrijven in Vlaanderen boeken samen een productiewaarde of omzet die schommelt rond 191 miljard frank – gemiddelde 1994-1998. Met 0,45 percent van het areaal en 0,6 percent van de bedrijven 2,3 percent van de productie opbrengen, wijst op een hoogproductieve, intensieve land- en tuinbouw. Mag ik eraan herinneren dat wij op wereldvlak de vijfde belangrijkste exporteur zijn van landbouwproducten? Ik citeer ook de bijlage van de brochure van het Vlaams Informatiecentrum met de titel: 'Stroomop- en stroomafwaarts van de Vlaamse land- en tuinbouw.' 'Er zijn meerdere namen bedacht voor het kluwen of de cluster van verwevenheid tussen verschillende economische en

maatschappelijke sectoren. Bij land- en tuinbouw is sprake van een agro-voedingscomplex. In deze benaming wordt duidelijk verwezen naar land- en tuinbouw als producent van voedsel of grondstoffen voor de voedingsindustrie. De Vlaamse landbouw produceert echter ook grondstoffen voor niet-voedingsdoeleinden.

Handel en verwerking zijn sectoren die zich stroomafwaarts van de land- en tuinbouwproductie bevinden en ervoor zorgen dat de land- en tuinbouwproducten uiteindelijk onder één of andere vorm bij de consument of eindverbruiker terechtkomen in binnen- of buitenland. Het begrip agro-voedingscomplex verwijst echter ook naar sectoren stroomopwaarts, de zogenaamde toeleveringssectoren.

Het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid geeft slechts een ruwe benadering van het relatieve belang inzake tewerkstelling van het agro-voedingscomplex. Hierbij is niet expliciet rekening gehouden met de tewerkstelling in de dienstensector die ook een belangrijke component is van het complex. Zo is er sprake van een tewerkstelling van 21.000 eenheden stroomopwaarts van de land- en tuinbouwproductie. Stroomafwaarts is de optelling iets moeilijker. Er zijn de 101.000 tewerkgestelden in de voedingsindustrie, waarvan 87.000 loontrekken. De voedingsgroothandel en -distributie stelt 23.400 loontrekkenden tewerk en de gespecialiseerde voedingskleinhandel 17.600. Wordt ook rekening gehouden met de zelfstandigen dan kan men stellen dat de tewerkstelling groot- en kleinhandel zich om en bij de 100.000 eenheden situeert. Samen met de tewerkstelling in de land- en tuinbouwproductie zelf betekent dat in totaal 340.000 personen of 7,9 percent van de actieve bevolking. Dat is dus heel wat meer dan de 2 percent die voor de land- en tuinbouwsector sensu stricto wordt vooropgesteld.'

Ruim drie vierde van het agro-voedingscomplex situeert zich in Vlaanderen. Deze cijfers illustreren duidelijk het economische belang van de sector. Een economische benadering van de land- en tuinbouw vind ik onvoldoende terug in de beleidsnota. Het belang van de toelevering, de verwerking, de afzetkanalen, de uitvoer, de zorg voor het behoud van maximale tewerkstelling in de agrarische sector, het wetenschappelijk onderzoek, het mogelijk versterken van de ALT, zijn elementen die niet of onvoldoende in de beleidsnota zijn uitgewerkt.

Ook een aantal beleidsintenties uit het regeerakkoord worden in de beleidsnota niet uitgewerkt. Ik noem er drie. De bijsturing van het enorme gebrek

De Meyer

aan onderzoek naar duurzame bedrijfssystemen voor land- en tuinbouw, op pagina 42 van het regeerakkoord, vind ik niet terug. Het opstellen van het pesticidenreductieprogramma en van het ammoniakreductieprogramma, ook op pagina 42 van het regeerakkoord, ontbreekt. Van beide kan een vrij belangrijke weerslag op de land- en tuinbouwinkomensvorming worden verwacht. Van de regionalisering : de overheveling van het volledig land-, tuinbouw en visserijbeleid op pagina 14 van het regeerakkoord, vinden we geen verdere uitwerking in de beleidsnota.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Het pesticidenreductieprogramma staat er niet in, het staat in mijn nota Leefmilieu. Ik krijg altijd te horen dat ik pesticiden altijd verbind met de landbouw. Dat doe ik niet, zowel landbouw als huishoudens leveren hun bijdrage. Als het pesticidenreductieprogramma hier nu had in gestaan, zou ik wellicht veel kritiek hebben gekregen. We zullen nagaan welke pesticiden er eventueel verboden moeten worden en hoe we het gebruik kunnen reduceren. Dan zien we wel op welke manier de landbouwsector daarin een rol kan spelen.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Ik volg uw redenering, mevrouw de minister, dat ze een belangrijke weerslag hebben op de inkomensvorming voor de land- en tuinbouwsector. Ik vind het belangrijk dat er minstens melding van wordt gemaakt en ook wordt nagegaan wat de consequenties ervan zijn.

Minister Vera Dua : Ik stel vast dat men in de fruitsector overgeschakeld is naar geïntegreerde teelt onder meer omwille van economische redenen.

De heer Jos De Meyer : Ik ben blij dat u dit samen met ons vaststelt. Ik hoop dat al uw partijgenoten dit ook zullen doen. Ik heb eveneens gezocht naar de niet-grondgebonden tuinbouw in de beleidsnota. De groenteteelten onder glas hebben nog steeds een productiewaarde van 15,5 miljard frank in Vlaanderen. Ik lees in de beleidsnota dat men zich afvraagt of deze productie een toekomst heeft in concurrentie met landen, waar om klimatologische redenen goedkoper kan worden geproduceerd en waar het gebruik van plantenbeschermingsmiddelen en de arbeidsomstandigheden minder belangrijk worden geacht. Dit staat op pagina 17 van de

beleidsnota. Ik had hier graag iets meer over gelezen.

In de commissie voor Economie hebben we een uitvoerig debat gevoerd naar aanleiding van het niet-ontvankelijk verklaren van de Vlaamse Plattelandsnota. We zullen vandaag dit debat niet volledig overdoen, maar ik heb toch een paar vragen waar ik, zo mogelijk, morgen graag een antwoord op zou krijgen.

Wat is de stand van zaken in verband met het ontbrekende hoofdstuk van het Vlaams plattelandsbeleid ? Hebt u van uw collega's al middelen losgekregen om een reëel plattelandsbeleid te financieren in Vlaanderen ? Heeft de regering reeds officieel een minister aangeduid met de horizontale bevoegdheid om het volledige plattelandsbeleid te coördineren ? Welke middelen zal de regering bij de begrotingscontrole inschrijven om een sanering van de intensieve veehouderij mogelijk te maken ?

De inkomensvorming verloopt hier inderdaad moeizaam. Er moeten structurele maatregelen worden genomen om de economische en maatschappelijke toekomst van de sector veilig te stellen. Het is duidelijk dat dit een belangrijke inzet van middelen zal vergen, zoals dit ook in nog veel ruimere mate het geval was bij de sanering van de nationale sectoren. Ook de noodzakelijke complementaire maatregel op federaal vlak, de vervroegde uittreding, ontbreekt nog. Vervroegde uittreding zou kunnen worden georiënteerd op de sector van de intensieve veehouderij. Vervroegde uittreding kan ook de noodzakelijke ruimte scheppen om jonge landbouwbedrijven voldoende toekomstperspectieven te bieden, wat door Europa uitdrukkelijk wordt voorgesteld.

De heer Francis Vermeiren : Waarom heeft uw fractievoorzitter, minister in de vorige regeringspartij dit niet gedaan ?

De heer Jos De Meyer : Daar heeft de fractieleider u enkele dagen geleden bij een soortgelijk debat reeds een antwoord op gegeven.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Het is een belangrijke vraag. Het gaat, mijnheer Vermeiren, over een vrijwillige uittreding. Wij hebben ons nooit verzet tegen een vrijwillige uittreding, maar wel tegen een verplichte. De heer Gabriëls poneerde in volle dioxinecrisis dat de veestapel verplicht met 25 procent moest worden verminderd.

Minister Vera Dua : Dat is echt een demagogisch antwoord. Ik herinner mij de discussie die we gevoerd hebben in de vorige legislatuur en waar u niet te enthousiast was over een vrijwillige afbouw. Bovendien verwijst u al een paar keer naar de heer Gabriëls. Ik voel me niet geroepen om hem te verdedigen, maar de waarheid moet hier ten minste aan het licht komen. De discussie ging erom dat de landbouwers zelf vroegen, vooral vanuit de sector van de toelevering, om een tijdelijk leegmaken van de stallen. Op die manier konden ze weer aanvoeren en zo kansen scheppen om hun producten te exporteren. In die zin is er even sprake geweest van een tijdelijke vermindering van 25 percent van de productie om daadwerkelijk alles weer aan te zwengelen. Dat was geen verplichte afbouw, maar een vraag van onder meer de landbouworganisaties naar een tijdelijke vermindering met 25 percent van de productie. U weet zeer goed dat het in die context gesitueerd moet worden. Ik zou u dan ook willen vragen om niet altijd op dit voorbeeld terug te vallen want dat is helemaal niet te vergelijken met wat vandaag voorligt.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos de Meyer : Mijnheer Vermeiren, ik raad u aan te herlezen wat ik hierover de voorbije maanden heb gezegd. Ik heb steeds hetzelfde standpunt verdedigd.

Mevrouw de minister, het is totaal onaanvaardbaar om hiervoor de gereserveerde middelen voor de vergoeding voor 1997 en 1998 in het kader van het MAP te gebruiken. Op dit moment lopen de besprekingen met Europa nog steeds en moet men alle middelen aanwenden om deze vergoedingen de bestemming te geven die ze oorspronkelijk hadden.

Men moet overwegen om dit punt rechtstreeks op de Raad van de Landministers te brengen, zoals ook met delicate dossiers van andere landen is gebeurd. Hierdoor kan men uiteindelijk toch het verlossende groen licht geven en kan men aan een geschiedenis die reeds veel te lang aansleept, een einde maken. Ik heb tijdens het weekend gesproken met mijn stadsgenoot en regeringscommissaris Willockx, die er blijkbaar van droomt om in 2001 lid te worden van het college van burgemeester en schepenen in de stad Sint-Niklaas. Ik heb hem gezegd dat hij dit probleem best nog zou oplossen in het voorjaar van het jaar 2000. Ik merk dat moeilijkere problemen van andere lidstaten ook op deze wijze succesvol werden opgelost. Voorbeelden hiervan zijn Griekenland, Italië en Oostenrijk.

Minister Vera Dua : De tamtam richting CVP werkt nog steeds. Mijn vermoeden wordt daarbij bevestigd. Ik ga in op de suggestie van de heer Willockx om de zaak op het niveau van de raad aan te kaarten.

De heer Jos De Meyer : Mevrouw de minister, ik stel voor dat u de regeringscommissaris even opbelt en hem vraagt hoe het gesprek is verlopen. De versie die ik hier naar voren breng, is correct. Hij heeft er trouwens aan toegevoegd dat hij daar op dit ogenblik moeilijk op kon antwoorden omdat hij met u nog een gesprek moet voeren.

Ik wil nogmaals mijn grote bezorgdheid uiten in verband met de afbakening van de landbouwstructuur. De Vlaamse regering moet alles in het werk stellen opdat de afbakening van de natuurlijke en landbouwstructuur gelijktijdig en evenwichtig zou gebeuren, zoals dit ook is opgenomen in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Door de gewestplanwijziging in Oudenaarde, Oostende-middenkust en Kruibeke worden respectievelijk 1.000, 953 en honderden hectaren landbouwgebied omgezet in bos- of natuurgebied. Er is geen verwevenheid; onze landbouwers moeten plaats ruimen voor de paarden en koeien van Patrick Meire. Ik stel dit vast na het lezen van een artikel in Knack.

Wenst de Vlaamse regering nog kansen en zekerheid te bieden aan de Vlaamse boeren en tuinders? Dit is een fundamentele vraag die men snel en duidelijk moet beantwoorden, ook in haar deelfacetten en voor wat de randvoorwaarden betreft. De samenleving en de consument moeten beseffen dat het teloor laten gaan van onze Vlaamse land- en tuinbouwstructuur op langere termijn minder prijs- en kwaliteitsgaranties biedt dan het behoud van het eigen productieapparaat. (*Applaus bij de CVP*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 10 uur en 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

Voorzitter

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 18.20 uur.*

RECHTZETTING

Middagvergadering 44 van woensdag 15 maart 2000

Op bladzijde 11, eerste kolom de volgende woorden schrappen : “**De heer Joachim Coens** : Als u nu weg was geweest, had ik die vraag niet moeten stellen.”

Op bladzijde 12 links bovenaan de spreker ‘Coens’ vervangen door ‘Sauwens’.